

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 2 การกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้
ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย
จังหวัดพังงา

Determining Level of Use for Tourism based upon Socio-phycology
Socio-cultural and economic Carrying Capacities at Koh Yao Noi Tourism
Community in Phang-nga Province

โดย สุทธิณี พรพันธุ์ไพบูลย์ และคณะ

กันยายน 2562

เลขที่สัญญา RDG 61T0028

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 2 การกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้
ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย
จังหวัดพังงา

คณะวิจัย

1. นางสาวสุทธินี พรพันธุ์ไพบูลย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. นางสาวกนกวรรณ แก้วอุไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ชุดโครงการการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้
เพื่อเพิ่มพูนมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกสว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสะดวก และสนับสนุนของผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรชนี เอมพันธุ์ ที่ปรึกษาแผนงานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เบญจมาศ ณ ทองแก้ว ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย ที่ให้คำแนะนำ สาระทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณสมาชิกชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อย ชาวบ้าน และนักท่องเที่ยวเกาะยวน้อยทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติที่ให้ความอนุเคราะห์ และสละเวลาในการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

ขอขอบคุณอาจารย์สุเทพ มงคล ณ คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่ให้การสนับสนุนในการดำเนินการวิจัยตลอดมา ขอขอบคุณนักศึกษาที่เป็นเรือแรงสำคัญในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาภูเก็ตและกระบี่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำหรับประกอบการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณบุพการีตระกูล ครูอาจารย์ ตลอดจนพี่น้อง มิตรสหายที่ได้ให้กำลังใจช่วยเหลือและสนับสนุน ผลักดันให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วง หากประโยชน์ที่มีต่อประเทศชาติ สังคม และคุณความดีใดๆ ที่พึงได้จากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแต่ทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมในงานวิจัยฉบับนี้ ให้จงประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดไป

คณะผู้วิจัย

บทสรุปผู้บริหาร

1 บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวทางเลือก ที่เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์ ชุมชนเป็นเจ้าของ มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง คิด และตัดสินใจ ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการคงอยู่ของเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดรายได้ และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2558) และรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังถือเป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้นอีกด้วย (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน, มปป) แต่สิ่งหนึ่งที่ชุมชนจะต้องคำนึงถึงก็คือผลกระทบที่อาจเพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง การพัฒนาด้านกายภาพอย่างรวดเร็ว ความรู้สึกแออัดของนักท่องเที่ยว โดยสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืนคือ การไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ รักษา ป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว ดังนั้นการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำเป็นจะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ที่คำนึงถึงผลกระทบที่ทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และคุณภาพประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวลดลง โดยขีดความสามารถในการรองรับด้านนันทนาการ (Recreation carrying Capacity) เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจัดการพื้นที่ หรือทรัพยากร และนักท่องเที่ยว โดยการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว หรือผู้ใช้ประโยชน์ให้มีปริมาณที่เหมาะสมกับความสามารถของพื้นที่ เพื่อให้ปริมาณการใช้ประโยชน์ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่จนไม่สามารถประกอบกิจกรรม หรือทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม (ดรธรณี, 2549) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะสนับสนุนให้เกิดความสมดุลระหว่างคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพของประสบการณ์การท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่นได้ อันเป็นเป้าหมายของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกหนึ่งแห่งที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชน เกาะยวน้อยเป็นชุมชนมุสลิมที่มีอาชีพการประมงพื้นบ้าน ตั้งอยู่ใกล้กับจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของประเทศไทย และพบว่ามีย่านนักท่องเที่ยวจำนวนมากนิยมเดินทางไปพักผ่อนที่เกาะยวน้อย ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเกาะยวน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวมากมาย อาทิ รางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนาการ

ท่องเที่ยว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และรางวัลพิทักษ์มรดกโลก ประเภทการท่องเที่ยวที่รักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม จากนิตยสารเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก สหรัฐอเมริกา ในพ.ศ. 2545 (พงษ์สวัสดิ์, 2548) รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 5 ได้แก่ รางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547 และรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 8 ได้แก่ รางวัลดีเด่นประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2553 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559) เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและความเข้มแข็งของชุมชนเกาะยาวน้อยที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปี 2555 ได้มีการรวมกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนภาคใต้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ร่วมวางแผนวางแนวทางการบริหารจัดการโดยถอดบทเรียนร่วมกันผ่านโครงการวิจัยจากหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัย โดยแกนนำองค์กรเครือข่ายฯ และตัวแทนจากชุมชนสมาชิก สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ในการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน และให้ความสำคัญกับการนำมามาตรการและกลไกต่างๆ มาใช้ เพื่อผลักดันให้การใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวเป็นไปในระดับที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน ดังนั้น การกำหนดระดับการใช้ประโยชน์และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญ และชุมชนเกาะยาวน้อยเป็นชุมชนที่มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในนำแนวคิดเรื่องขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวไปใช้เพื่อเป็นกลไกในการสร้างมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อไป

โครงการวิจัยนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กำหนดขีดความสามารถสูงสุดและขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยว และกำหนดปัจจัยชี้วัดในการติดตามประเมินผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงารวมทั้งเสนอแนะกลไก และมาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตทางสังคม และเศรษฐกิจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและกำหนดขีดความสามารถสูงสุด และขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

2. เพื่อศึกษา และกำหนดปัจจัยชี้วัดที่ใช้ในการติดตามประเมินผลกระทบด้านสังคม จิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

3. เพื่อเสนอแนะกลไก และมาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตทางสังคม เศรษฐกิจของ ชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา โดยมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ชุมชนเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

2. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ประชาชนท้องถิ่นในชุมชนเกาะยวน้อย 2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะยวน้อยในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

3. ขอบเขตด้านข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสภาพโดยทั่วไปของชุมชนเกาะยวน้อย การรวมกลุ่ม อาชีพ รายได้ สาธารณูปโภค ปริมาณขยะ ประชากรแฝง สถิติการเกิดอาชญากรรม จากการรวบรวมเอกสาร รายงาน ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ได้แก่ การศึกษาเพื่อการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผลกระทบ และขีดความสามารถในการรองรับได้ และระบบติดตามและประเมินผลกระทบ และข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ได้แก่ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเกาะยวน้อย ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ข้อมูลด้านประชากร/การเปลี่ยนแปลง ด้านอาชญากรรม ยาเสพติด วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา จากการท่องเที่ยว ณ ชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา และผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อจิตวิทยาของนักท่องเที่ยว เช่น ประสบการณ์การท่องเที่ยว ความพึงพอใจ และความรู้สึกแออัด

รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว ปริมาณการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว พฤติกรรมของผู้มาเยือน เป็นต้น

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการศึกษาครั้งนี้ มีระยะเวลาในการศึกษา คือ 12 เดือน

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยาและปริมาณและการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.4.1.1 ประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา และกำหนดหน่วยของประชากร เป็นครัวเรือน โดยข้อมูลจากกรมการปกครอง (2558) ระบุว่าในตำบลเกาะยาวน้อยมีทั้งสิ้น 1,798 ครัวเรือน จากนั้นกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน ได้จำนวนตัวอย่าง เท่ากับ 327.20 ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 ตัวอย่าง และกำหนดตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และได้กำหนดสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนประชากรในแต่ละหมู่ของตำบลเกาะยาวน้อย

1.4.1.2 ประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยาและปริมาณและการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวยังชุมชนเกาะยาวน้อย ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา โดยกำหนดหน่วยของประชากรเป็นบุคคล และเนื่องจากที่เกาะยาวน้อยยังไม่มีเก็บสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยว แต่จากการสอบถามเบื้องต้นทำให้ทราบว่ามียกท่องเที่ยวเข้าพักโฮมสเตย์ เฉลี่ยปีละประมาณ 2,768 คน (กลุ่มเกาะยาวร่วมใจ, ม.ป.ป.) จึงทำการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของยามาเน ได้ขนาดตัวอย่าง เท่ากับ 349.49 ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 ตัวอย่าง และกำหนดตัวอย่างด้วยวิธีการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติเป็น 50/50

1.4.2. เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือ ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลจากการถอดบทเรียน แบบสอบถามการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และแบบบันทึกรายรับ-รายจ่าย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.4.2.1. แบบบันทึกข้อมูลจากการถอดบทเรียน ใช้สำหรับศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยวน้อย จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มการท่องเที่ยวในชุมชนเกาะยวน้อย เช่น ความเป็นมาของพื้นที่ นิยามการท่องเที่ยว การพัฒนา การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยว เป้าหมายการท่องเที่ยว ความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค ผลกระทบ การสื่อสาร ความหมาย บทบาทหน้าที่ หน่วยงาน/องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์ ประสพการณ์ เป็นต้น

1.4.2.2. แบบสอบถามการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวในตำบลเกาะยวน้อยทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา เป็นต้น ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ความต้องการ และความพึงพอใจ เช่น จำนวนสมาชิกในการเดินทาง ประสพการณ์ รูปแบบการท่องเที่ยว การได้รับข่าวสารกิจกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้ ความพึงพอใจ ความคิดเห็น ค่าใช้จ่าย ความคาดหวัง ความรู้สึกแออัด และความต้องการกลับมาเยือนซ้ำ เป็นต้น

1.4.2.3. แบบสอบถามข้อมูลสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนเกาะยวน้อย ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและการท่องเที่ยว เช่น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความรู้สึกแออัด และจำนวนนักท่องเที่ยวที่รับรู้ได้ เป็นต้น ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นต่อการมาเยือนของนักท่องเที่ยว ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบจากการท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็น ผลกระทบด้านสังคม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวและประชากรแฝง ความรู้สึกแออัด ความคงอยู่หรือเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ในชุมชน การเข้าถึงสาธารณูปโภค สุขอนามัย ปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด เป็นต้น

1.4.2.4. แบบบันทึกรายรับ-รายจ่าย หรือ บัญชีรายรับรายจ่าย โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนเกาะยาวน้อยที่ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ที่พักโฮมสเตย์ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และนำเครื่องมือไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 ตัวอย่าง วิเคราะห์ค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยวิธีการของ Cronbach (1972) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) แล้วจึงปรับแก้แบบสอบถามตามผลการวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงในพื้นที่ โดยจากการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ดังนี้

1) แบบสอบถามการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ข้อคำถามการรับรู้ของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเท่ากับ 0.705 ข้อคำถามความพึงพอใจของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเท่ากับ 0.854 และข้อคำถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเท่ากับ 0.842

2) แบบสอบถามข้อมูลสังคมวัฒนธรรม ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงาเท่ากับ 0.694 และข้อคำถามการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวจังหวัดพังงาเท่ากับ 0.729

1.4.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.3.1. จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับชุมชนเกาะยาวน้อยเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ วิธีการทำวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.3.2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เครื่องมือและข้อมูล

เครื่องมือ	จุดเก็บข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แบบบันทึกข้อมูลจากการ ถอดบทเรียน	N/A	สมาชิกชมรมการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชน	N/A
แบบสอบถามการใช้ ประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว และ บริเวณท่าเรือข้ามฝาก	นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ	440
แบบสอบถามข้อมูลสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ	หมู่ 1-7	ประชาชนท้องถิ่น	340
แบบบันทึกรายรับ-รายจ่าย	บริเวณที่มีการประกอบ กิจการโฮมสเตย์ (หมู่ 1,2 และ 5)	ผู้ประกอบธุรกิจ (ประชาชนท้องถิ่น)	ตัวแทนธุรกิจ โฮมสเตย์

1.4.3.3. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ความถี่ ในส่วนข้อมูลการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม สำหรับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1.4.3.4. จัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อชี้แจงผลการศึกษาทั้งในส่วน of ประชาชนท้องถิ่น และ การใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว และร่วมกันกำหนดปัจจัยชี้วัดในการติดตามและประเมินผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม

1.4.3.5. กำหนดค่ามาตรฐานของปัจจัยชี้วัด เพื่อชี้ให้เห็นถึงระดับผลกระทบสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ และจำแนกระดับขีดความสามารถที่ยอมรับได้ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับที่ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวยังไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับได้ โดยผลกระทบอยู่ในระดับน้อย หรือไม่มีผลกระทบ 2) ระดับการใช้ประโยชน์ที่กำลังเกินขีดความสามารถในการรองรับได้ หรือผลกระทบอยู่ในระดับค่าผลกระทบสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้พอดี (ค่ามาตรฐานของปัจจัยชี้วัด) และ 3) ระดับการใช้ประโยชน์ที่เกิดผลกระทบรุนแรงเกินค่าสูงสุดที่ยอมรับได้

1.4.3.6. เปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงกับค่ามาตรฐานที่จำแนกไว้ และหาความสัมพันธ์กับปริมาณและลักษณะการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว

1.4.3.7. กำหนดระบบติดตามและประเมินผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม และจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับระบบการติดตามและประเมินผลกระทบดังกล่าว

1.4.3.8. ถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์ระดับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรม เกินกว่าความสามารถในการรองรับได้ในพื้นที่ ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง อาทิ หน่วยงานรัฐ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชน และนักท่องเที่ยว เป็นต้น

1. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ชุมชนเกาะยาวน้อย

เกาะยาวน้อยถูกพบโดยทหารชาวไทย 2 คนที่เดินทางกลับจากการยกทัพมารบกับพม่า เพื่อยึดคืนเมืองถลาง และตั้งรกรากอยู่บนเกาะยาวน้อยจนถึงปัจจุบัน โดยการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนเกาะยาวน้อยเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของชุมชนเพื่อปกป้องทรัพยากรชายฝั่งจากเรืออวนรุน อวนลาก โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ ในปี 2545 ได้มีการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยวควบคู่กับการดูแลชายฝั่ง เน้นการเรียนรู้วิถีชีวิต ควบคู่กับการอนุรักษ์ ส่งผลให้ชมรมฯ ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รางวัล World Legacy Award จาก National Geographic Traveler และ The Conservation International สหรัฐอเมริกา เกาะยาวน้อยจึงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย โดยชมรมฯ มีการดำเนินการอย่างมีแบบแผน มีการจัดตั้งกรรมการในการบริหาร และมีกฎระเบียบในการดำเนินการ การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เช่น การท่องเที่ยววิถีชีวิต การท่องเที่ยวทางทะเล และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งให้บริการทั้งนักท่องเที่ยวที่มาพักค้าง Homestay และนักท่องเที่ยวที่พักค้างกับผู้ประกอบการภายนอกด้วย

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อยจะประสบความสำเร็จ แต่ก็มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอยู่บ้าง เช่น เรื่องของการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากปัจจุบันมีการดำเนินการท่องเที่ยวบนเกาะยวน้อยเพิ่มมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสับสน และเข้าใจผิดได้ง่าย รวมทั้งรูปแบบการดำเนินการของผู้ประกอบการธุรกิจบนเกาะยวน้อยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวบนเกาะยวน้อยด้วย นอกจากนี้การท่องเที่ยวบนเกาะยวน้อยส่งผลกระทบต่อสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น อาทิ การกระจายรายได้ ราคาสินค้าและบริการ และการเพิ่มขึ้นของประชากรแฝง การคมนาคม การเกิดอุบัติเหตุ การเปลี่ยนมือการถือครองที่ดิน เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่เกาะยวน้อย ประกอบด้วย 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยวน้อย เทศบาลตำบลเกาะยวน้อย และอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา นอกจากนี้เกาะยวน้อยยังเป็นพื้นที่ภายในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เป็นเขตพื้นที่ที่มีมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณป่าชายเลน

2.2 จำนวนผู้เดินทางขึ้น-ลงเกาะยวน้อย

การเดินทางขึ้น-ลงเกาะยวน้อยมี 2 เส้นทางหลัก ได้แก่ ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) – ท่าเรือท่ามานะ (เกาะยวน้อย) และท่าเรือท่าเลน (กระบี่) – ท่าเรือท่าเขา (เกาะยวน้อย) ซึ่งเป็นท่าเรือหลักที่มีการเดินทางเข้าสู่เกาะยวน้อย ส่วนท่าเรืออื่นๆ บนเกาะยวน้อย เป็นท่าเรือสำหรับเรือนำเที่ยว และสำหรับบรรทุกสินค้า เช่น อุปกรณ์ก่อสร้าง เป็นต้น

รอบเรือระหว่างท่าเรือบางโรง – ท่าเรือท่ามานะ จำนวนเรือเข้าและออก ขาละ 13 เที่ยว โดยประกอบไปด้วยเรือเร็ว (Speed boat) รวม 10 เที่ยว ในช่วงเดือนมิถุนายน 2561 พบว่า มีผู้โดยสารขาเข้าเกาะยวน้อย รอบเรือที่มีผู้โดยสารขาเข้ามากที่สุด ได้แก่ รอบ 07.50 น. รองลงมาคือ รอบ 09.15 น. และ 08.40 น. ส่วนรอบเรือที่มีผู้โดยสารขาออกมากที่สุด ได้แก่ รอบ 13.30 น. รองลงมาคือ รอบ 06.30 น. และ 14.00 น. และข้อมูลจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต สามารถสรุปสถิติจำนวนผู้โดยสารเข้า-ออกเกาะยวน้อยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 ได้ โดยพบว่า มีจำนวนผู้โดยสารออกจากท่าเรือบางโรงไปยังท่าเรือท่ามานะมากกว่าผู้โดยสารขาเข้า โดยในวันเสาร์-อาทิตย์มีจำนวนผู้โดยสารขาออกจากท่าเรือบางโรงเฉลี่ยมากกว่าวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) เท่ากับ 359 และ 355 คนต่อวัน ตามลำดับ

รอบเรือระหว่างท่าเรือท่าเลน – ท่าเรือท่าเขา มีจำนวนเรือเข้า และออก 11 เที่ยว โดยประกอบไปด้วยเรือเร็ว (Speed boat) รวม 6 เที่ยว ทั้งขาเข้าและขาออก โดยจากการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2561 พบว่า รอบเรือที่มีผู้โดยสารขาเข้าเกาะยาวน้อยมากที่สุด ได้แก่ รอบ 16.00 น. รองลงมาคือ รอบ 16.30 น. และ 13.00 น. ส่วนรอบเรือที่มีผู้เดินทางจากท่าเรือท่าเขามายังท่าเรือท่าเลนมากที่สุด ได้แก่ รอบ 7.30 น. รองลงมาคือ รอบ 09.30 และรอบ 7.00 น. และ 16.00 น. และข้อมูลจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ สามารถสรุปสถิติจำนวนผู้โดยสารเรือเข้า-ออกเกาะยาวน้อยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูกาลท่องเที่ยวได้ โดยพบว่า มีจำนวนผู้โดยสารออกจากท่าเรือท่าเลน ไปยังท่าเรือท่าเขา น้อยกว่า ผู้โดยสารจากท่าเรือท่าเขา ไปยังท่าเรือท่าเลน และผู้โดยสารเฉลี่ยจากท่าเรือท่าเลน ไปยังท่าเรือท่าเขาในวันธรรมดา (จันทร์ -ศุกร์) น้อยกว่าวันเสาร์-อาทิตย์ เท่ากับ 191 และ 214 คนต่อวัน ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้โดยสารที่เดินทางไปยังเกาะยาวน้อย ใช้เส้นทางท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) และท่าเรือท่ามาเนาะ (เกาะยาวน้อย) มากกว่าเส้นทางท่าเรือท่าเลน (กระบี่) และท่าเรือท่าเขา (เกาะยาวน้อย) โดยบริเวณท่าเรือบางโรงและท่าเรือท่ามาเนาะมีรอบเรือเร็ว มากกว่าเรือหางยาว ทำให้การเดินทางไปยังเกาะยาวน้อยรวดเร็วมากขึ้น ในภาพรวมพบว่า มีผู้เดินทางเข้าเกาะยาวน้อยเท่ากับ 553 คนต่อวัน ในขณะที่คนเดินทางออกจากเกาะยาวน้อยเท่ากับ 552 คนต่อวัน ซึ่งการที่มีผู้เดินทางเข้าออกในปริมาณที่ใกล้เคียงกันทำให้มีจำนวนผู้เดินทางสะสมบนเกาะยาวน้อยไม่มากนัก และอาจส่งผลต่อความรู้สึกแออัดของนักท่องเที่ยวหรือประชาชนท้องถิ่นที่ไม่ก่อให้เกิดกระทบหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจไม่เกินกว่าที่จะยอมรับได้ แต่อย่างไรก็ตามจำนวนผู้เดินทางที่เก็บข้อมูลได้ทั้งหมดอาจไม่ใช่นักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว เนื่องจากมีประชาชนเกาะยาวน้อยเดินทางไป-กลับเกาะอย่างต่อเนื่อง และบางส่วนเป็นผู้ที่เดินทางไปเพื่อทำงานบนเกาะยาวน้อย

2.3 กิจกรรม ลักษณะการใช้ประโยชน์ และระดับความเข้มข้นของการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว

เกาะยาวน้อยมีท่าเรือที่สำคัญ 2 ท่า ได้แก่ ท่าเรือท่ามาเนาะ และท่าเรือท่าเขา โดยท่าเรือท่ามาเนาะจะมีเรือเดินทางไปและกลับจากท่าเรือท่ามาเนาะ – ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) จำนวน 26 เที่ยว ประกอบด้วยเรือเร็ว (Speed boat) จำนวน 20 เที่ยว และเรือหางยาว 6 เที่ยว ทำให้มีผู้เดินทางจากภูเก็ตไปยังเกาะยาวน้อยเฉลี่ยเท่ากับ 356 คนต่อวัน และเดินทางออกจากเกาะยาวน้อยมายังภูเก็ตเฉลี่ยประมาณ 339 คนต่อวัน ส่วนท่าเรือท่าเขามีเรือเดินทางไปกลับท่าเรือท่าเขา – ท่าเรือท่าเลน (กระบี่) จำนวน 19 เที่ยว ประกอบด้วยเรือเร็ว 3 เที่ยว และเรือหางยาว 16 เที่ยว มีผู้

เดินทางจากกระบี่ไปยังเกาะยวน้อยเฉลี่ยประมาณ 197 คนต่อวัน และเกาะยวน้อยไปยังกระบี่เดินทางจากเฉลี่ยประมาณ 213 คนต่อวัน จะเห็นได้ว่าผู้มาเยือนส่วนใหญ่เดินทางไปยังเกาะยวน้อยโดยใช้เส้นทางจากจังหวัดภูเก็ต ถึงแม้ว่าจะใช้เวลาในการเดินทางมากกว่า ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะจังหวัดภูเก็ตมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าจังหวัดกระบี่ เท่ากับ 1,080,123 และ 530,335 คนตามลำดับ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

จากการศึกษาการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 33.55 ปี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้ประมาณ 40,000 บาทขึ้นไป มีจำนวนสมาชิกในการเดินทางมายังเกาะยวน้อยประมาณ 2 คน โดยเดินทางมากับเพื่อน ครอบครัว และคนรัก ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางมายังเกาะยวน้อยเป็นครั้งแรก และพักค้างแบบระยะสั้น โดยพักค้างกับโรงแรม รีสอร์ท หรือบังกะโล นอกจากเดินทางมายังเกาะยวน้อยแล้วมีเป้าหมายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น อาทิ เกาะยาวใหญ่ ภูเก็ต กระบี่ เกาะพีพี เชียงใหม่ และกรุงเทพฯ เป็นต้น โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมเที่ยวชมรอบเกาะ เล่นน้ำ อาบแดด ชมทัศนียภาพ และล่องเรือไปยังเกาะต่างๆ ตามลำดับ และส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเกาะยวน้อยมาจากอินเทอร์เน็ต

การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้เกี่ยวกับทัศนียภาพ ระบบนิเวศที่มีความสวยงาม ความสะอาด ความปลอดภัย และความมีเอกลักษณ์ทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุดเรื่องทัศนียภาพ ความเป็นธรรมชาติ ความมีอัธยาศัยดี และความพึงพอใจโดยรวม ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงการดูแลรักษาความสะอาดของบริเวณโดยรอบและระบบการกำจัดขยะ ระบบการกำจัดขยะ และการตกแต่งบริเวณโดยรวม ตามลำดับ สำหรับการรับรู้ต่อจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบนเกาะยวน้อยประมาณ 100 คน โดยรู้สีกว่าจำนวนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ และมีความรู้สึกแออัดเท่ากับ 2 (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้รู้สึกแออัดมีประมาณ 100 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งใจว่าจะกลับมาเกาะยวน้อยอีกครั้ง และจะแนะนำญาติและ/หรือเพื่อนมาท่องเที่ยวยังเกาะยวน้อย เมื่อพิจารณาแยกนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติมีระดับความรู้สึกความแออัดเท่ากับ 2 และนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับ 0 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการรับรู้จำนวนนักท่องเที่ยวอื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติรับรู้ว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นรอบตัวประมาณ 15 คน ขณะที่กลุ่มตัวอย่างชาวไทยรับรู้ว่ามีจำนวน 10 คน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจริง ณ บริเวณ

นั้นๆ เท่ากับ 11 คน และกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติรู้สึกว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างชาวไทย ร้อยละ 15.40 และ 10.40 ตามลำดับ

2.4 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว

จากการเก็บข้อมูลด้านเศรษฐกิจจากผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน (ตุลาคม 2561) จำนวน 12 หลัง พบว่า มีรายได้จากการท่องเที่ยวเท่ากับ 270,900 บาทต่อเดือน จากโฮมสเตย์ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม รถนำเที่ยว และเรือนำเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรายได้จากส่วนอื่นๆ เช่น การทำเกษตร การรับจ้าง เป็นต้น โดยในการทำธุรกิจด้านการท่องเที่ยวมีต้นทุนเท่ากับ 200,597 บาทต่อเดือน แบ่งเป็นต้นทุนคงที่ เท่ากับ 92,967 บาทต่อเดือน และต้นทุนแปรผัน เท่ากับ 107,630 บาทต่อเดือน ตามลำดับ และพบว่าค่าใช้จ่ายในธุรกิจโฮมสเตย์มีการกระจายรายได้ไปยังชุมชนหรือภาคประชาชนท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ การซื้อสินค้าจากประมงท้องถิ่น ร้านค้าชุมชน เป็นต้น สำหรับผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย มีค่าใช้จ่ายบนเกาะเฉลี่ยเท่ากับ 9,154.57 บาทต่อการเดินทาง โดยเป็นค่าที่พักมากที่สุด เท่ากับ 5,354.74 บาทต่อการเดินทาง ค่าของฝากของที่ระลึก เท่ากับ 2,512.50 บาทต่อการเดินทาง และ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เท่ากับ 2,253.33 บาทต่อการเดินทาง ตามลำดับ ซึ่งผู้มาเยือนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมดีแล้ว

2.5 ข้อมูลผลกระทบจากการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 47.32 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มด้านการท่องเที่ยว และประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยอ้อมมากที่สุด เช่น ค้าขาย รับจ้าง ประมง เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เห็นว่านักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าที่ต้องการ และไม่ได้คาดหวังต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์เห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากที่สุดที่ต้องการให้เข้าพักมีจำนวนประมาณ 7 คน โดยรับรู้ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยว่ามีประมาณ 500 คน ซึ่งไม่ทำให้รู้สึกแออัด

จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมาเยือนของนักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดว่า การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนทำให้เยาวชนในชุมชนได้พัฒนาทักษะทางด้านภาษา ทำให้มีสถานประกอบการจากภายนอกเข้ามามากขึ้นด้วย และ นักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ให้เกียรติสถานที่และชุมชน ตามลำดับ ในด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี

การดำเนินการด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจที่พักโฮมสเตย์มากที่สุด โดยมีระยะเวลาการประกอบธุรกิจประมาณ 10 ปี และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการธุรกิจเพื่อเป็นรายได้หลักให้กับครอบครัว เป็นรายได้เสริม และเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ ในการดำเนินการส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน และสำหรับธุรกิจโฮมสเตย์เห็นว่าควรมีจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 5 คน ต่อ 1 ครั้งที่จะไม่ทำให้ขาดทุน โดยในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างมีความสุขเฉลี่ยเท่ากับ 7.01 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 ในส่วนผลกระทบจากการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีผลกระทบทางลบด้านเศรษฐกิจมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดจะพบว่า ด้านเศรษฐกิจ ที่ได้รับผลกระทบทางลบ ได้แก่ ราคาสินค้าและบริการ รายจ่าย และหนี้สิน แต่รายได้ และเงินออมได้รับผลกระทบทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาสถานภาพของการดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่มีกำไรจากการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับการดำเนินการอื่นๆ ซึ่งขาดทุน รองลงมาคือ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และสังคม ตามลำดับ โดยผลกระทบที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด ได้แก่ เรื่องปริมาณขยะ

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายพื้นที่ (หมู่บ้าน) โดยแบ่งออกเป็น 7 หมู่ และจำแนกตามประเภทผลกระทบ พบว่า **ด้านสิ่งแวดล้อม** หมู่ 2 บ้านใหญ่ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบมากที่สุด รองลงมาคือ หมู่ 4 บ้านท่าเขา และหมู่ 5 บ้านริมทะเล ซึ่งทั้ง 3 หมู่มีพื้นที่ติดกับทะเล และบางหมู่มีพื้นที่ติดป่าชายเลน เช่น หมู่ 2 เป็นต้น **ด้านสังคม** หมู่ 2 บ้านใหญ่ ได้รับผลกระทบมากที่สุด รองลงมา คือ หมู่ 1 บ้านทุ่ง และหมู่ 5 บ้านริมทะเล ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 หมู่ เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยว และมีนักท่องเที่ยวมากกว่าบริเวณอื่นๆ **ด้านเศรษฐกิจ** หมู่ 1 บ้านทุ่งมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบมากที่สุด รองลงมาคือ หมู่ 6 บ้านแหลมยาง และหมู่ 2 บ้านใหญ่ ตามลำดับโดยบริเวณหมู่ 1 และหมู่ 2 เป็นที่ตั้งของตลาด ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของเกาะยาวน้อย และหมู่ 6 คือบริเวณท่าเรือท่ามานะ ที่มีนักท่องเที่ยวเข้า-ออกเป็นจำนวนมาก และในภาพรวมจะเป็นว่าหมู่ 3 และ หมู่ 7 เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบการท่องเที่ยวน้อยที่สุด เนื่องจากพื้นที่หมู่ 3 ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนมากนัก เช่นเดียวกับหมู่ 7 ที่ไม่มีการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ค่อนข้างน้อย

2.6 ปัจจัยชี้วัด ระบบติดตาม ชีตความสามารถในรองรับการท่องเที่ยว และรายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ในพื้นที่เกาะยาวน้อย

จากการตรวจสอบเอกสาร และประชุมกลุ่มย่อยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการท่องเที่ยวโดยชุมชน เกาะยาวน้อย สามารถสรุปปัจจัยชี้วัด และเปรียบเทียบปัจจัยชี้วัดกับข้อมูลปัจจุบันจากการศึกษาได้ ดังนี้ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 รายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	ข้อมูลปัจจุบัน	ขีดความสามารถ (จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา)			สภาพปัจจุบัน
		Below CC	Approaching CC	Exceeding CC	
1. ด้านสังคมจิตวิทยา					
การรับรู้ถึงความแออัด	2	0-3	4	5-10	Below CC
ความพึงพอใจรวม	4	5	4	0-3	Approaching CC
ความรู้สึกลดท้อ	4	5	4	0-3	Approaching CC
2. ด้านสังคมวัฒนธรรม					
การรับรู้ถึงความแออัด	0	0-5	6	7-10	Below CC
ความสุขของคนในชุมชน	7	6-10	5	0-4	Below CC
ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	-0.23	>(-1)	(-1)	<(-1)	Below CC
3. ด้านเศรษฐกิจ					
รายได้ที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 81.38	มากกว่า 50%	50%	น้อยกว่า 50%	Below CC
กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว	77,337 บาทต่อปีต่อ หลัง	>150,000 บาทต่อ หลังต่อปี (>121 คนต่อ หลังต่อปี)	150,000 บาทต่อหลัง ต่อปี (คนต่อหลังต่อ ปี)	<150,000 บาทต่อ หลังต่อปี (<คนต่อหลังต่อ ปี)	Exceeding CC

โดยพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวน้อยที่สุดที่เข้าพัก Homestay จำนวน 2 วัน 1 คืน ในราคา 2,500 บาท ที่ทำให้ผู้ประกอบการ Homestay ในพื้นที่เกาะยวน้อยได้รับกำไร 150,000 บาทต่อปี เท่ากับ 121 คนต่อหลังต่อปี แต่ในสภาพความเป็นจริงนักท่องเที่ยวที่เข้าพักอาจมีค่าใช้จ่ายในการพัก Homestay น้อยกว่า 2,500 บาทต่อคน เนื่องจากกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเป็นหมู่คณะ หรือกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ผู้ประกอบการจะลดราคาค่าเข้าพักให้โดยขึ้นอยู่กับภาระจากระยะเป็นครั้งไป ดังนั้นหากมีนักท่องเที่ยวเท่ากับ 121 คนต่อหลังต่อปีอาจไม่ส่งผลให้เกิดกำไรเท่ากับ 150,000 บาทต่อปี เสมอไป แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจำนวนขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา และสังคมวัฒนธรรมรวมด้วย พบว่า ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวบนพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย ยังไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ และจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวกับปัจจัยชีวิตด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ความรู้สึกแออัดและการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะยวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งทำให้สามารถประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความรู้สึกแออัด และการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่ขีดความสามารถในการรองรับได้ จากสมการถดถอยอย่างง่าย ดังนี้

$$\text{ความรู้สึกแออัด (R}^2 = 0.039)$$

$$\text{จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด} = (\text{ความรู้สึกแออัด} - 0.493) / 0.0061$$

$$\text{เมื่อความรู้สึกแออัดสูงสุดที่ยอมรับได้ เท่ากับ 6}$$

$$= (6 - 0.493) / 0.0061$$

$$= 902.79$$

$$\text{การรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยว (R}^2 = 0.042)$$

$$\text{จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด} = (\text{ระดับการรับรู้ผลกระทบ} + 0.148) / (-0.0008)$$

$$\text{เมื่อการรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้ เท่ากับ -1}$$

$$= ((-1) + 0.148) / (-0.0008)$$

$$= 1,065$$

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่เหมาะสมในด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเท่ากับ 903 คน เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดผลกระทบที่เกินขีดความสามารถตัวชี้วัด

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนผู้เดินทางมายังเกาะยาวน้อยปัจจุบันกับขีดความสามารถในการรองรับได้จากปัจจัยชี้วัดทั้ง 3 ด้าน จำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมในพื้นที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย เท่ากับ 903 คนต่อวัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลผู้มาเยือนเกาะยาวน้อยในปัจจุบันซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 553 คนต่อวัน แสดงให้เห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวเกาะยาวน้อยปัจจุบันยังไม่เกินกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่

2.7 กลไกและมาตรการในการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ที่เหมาะสมจากความร่วมมือของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

จากกระบวนการศึกษาและผลการศึกษาทำให้สามารถกำหนดกลไกและมาตรการในการติดตามประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ได้ดังนี้

2.7.1 หน่วยงานและองค์กรที่ส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว โดยมีการกำหนดช่วงเวลา การดำเนินการ และผู้รับผิดชอบในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน

2.7.2 ออกแบบการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว โดยจากผลการวิจัย ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบปัจจัยชี้วัด 3 ด้าน 8 ตัวชี้วัด ได้แก่ **ปัจจัยชี้วัดด้านสังคมจิตวิทยา** ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ การรับรู้ถึงความแออัดของนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจรวม และความรู้สึกปลอดภัย **ปัจจัยชี้วัดด้านสังคมวัฒนธรรม** ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ความรู้สึกแออัดของชุมชน ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบจากการท่องเที่ยว และ **ปัจจัยชี้วัดด้านเศรษฐกิจ** ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ที่เพิ่มขึ้น และกำไรที่ได้จากการท่องเที่ยว

2.7.3 วิธีการดำเนินการประเมินและติดตามผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ชุมชนเกาะยาวน้อย ตามปัจจัยชี้วัดที่ได้จากการกำหนดร่วมกันนั้น ควรมีการดำเนินการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามตัวชี้วัดแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.7.3.1 **ด้านสังคมจิตวิทยา** ดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะยาว

น้อย ทั้งในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว อย่างน้อยช่วงฤดูกาลละ 100 – 200 ชุด โดยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยรายละเอียดหลัก 4 ส่วน ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวจริงขณะที่ผู้มาเยือนกำลังตอบแบบสอบถาม ความรู้สึกแออัด ความพึงพอใจโดยรวม และความรู้สึกปลอดภัย

2.7.3.2 ด้านสังคมวัฒนธรรม ดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่เกาะยาวน้อย จำนวนอย่างน้อย 200 ชุด โดยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยรายละเอียดหลัก 4 ส่วน ได้แก่ ความรู้สึกแออัดของประชาชนท้องถิ่น ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบการท่องเที่ยว

2.7.3.3 ด้านสังคมวัฒนธรรม ดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบบันทึกเป็นเครื่องมือรวมกับผลการบันทึกรายรับรายจ่ายของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย โดยในส่วนของแบบบันทึกดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่เกาะยาวน้อย ที่มีการประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เช่น Homestay ที่พัก ร้านค้าของฝากของที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นต้น โดยมีการบันทึกรายละเอียด ดังนี้ รายได้จากการท่องเที่ยว รายได้จากภาคส่วนอื่นๆ รายจ่ายด้านการท่องเที่ยว และรายจ่ายนอกภาคการท่องเที่ยว

2.7.4 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว สามารถสรุปผลได้อย่างง่าย ด้วยค่ามัธยฐาน สำหรับข้อมูลความรู้สึกแออัดทั้งด้านสังคมจิตวิทยา และสังคมวัฒนธรรม ความพึงพอใจด้านสังคมจิตวิทยา และความสุขของประชาชนท้องถิ่นด้านสังคมวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลความรู้สึกปลอดภัยด้านสังคมจิตวิทยา ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเปรียบเทียบจากปีที่ผ่านมา โดยเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น จึงนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในปัจจัยชี้วัดเพื่อนำเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อไป

2.7.5 การประเมินผลกระทบการ หลังจากทีหน่วยงาน และองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้พิจารณาข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว และจัดประชุมเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการในการดำเนินการสำหรับปัจจัยชี้วัดที่มีค่าเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ได้มีการกำหนดไว้ รวมถึงการประเมินผลกระทบการติดตามประเมินผลว่ามีความเหมาะสม

ต่อบริบทของพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เพื่อกำหนดตัวชี้วัด หรือวิธีการติดตามและประเมินผลใหม่ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ต่อไป

2.8 ข้อเสนอแนะ

2.8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาเรื่องความสะอาดและระบบการกำจัดขยะ ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้มาเยือนเห็นว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุงมากที่สุด ประกอบกับกิจกรรมที่ผู้มาเยือนกระโดดมากที่สุด ได้แก่ การเที่ยวชมรอบเกาะซึ่งทำให้ผู้มาเยือนเห็นสภาพของเกาะยาวน้อย ทั้งทั้งเกาะ ดังนั้นจึงอาจจัดทำโครงการหน้าบ้านหน้ามอง โดยขอความร่วมมือทั้งประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการในการดูแลความสะอาดบริเวณหน้าบ้านของตนเอง เป็นต้น

2) ปรับปรุงและพัฒนาเรื่องป้ายให้ข้อมูล ป้ายสัญลักษณ์ และป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ผู้มาเยือนสามารถเดินทางบนเกาะได้อย่างสะดวก รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนและพื้นที่ ทั้งกับผู้มาเยือนที่มาพักกับชุมชน และผู้ประกอบการด้วย รวมถึงมีการให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญต่อการมาท่องเที่ยว ณ เกาะยาวน้อย ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลกับผู้มาเยือนมากที่สุด

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว แม้ว่าจากผลการศึกษาจะพบว่าปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเกาะยาวน้อยไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ แต่ควรมีการดำเนินการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4) จากข้อมูลการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการท่องเที่ยวประชาชนในพื้นที่เกาะยาวน้อยรับรู้ถึงปัญหาขยะเสฟติด การซื้อขายยาเสฟติด และปัญหาอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบทางลบ ดังนั้นจะควรมีมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการเฝ้าระวังเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวให้มากขึ้น เช่น การตรวจบุคคล หรือสิ่งของต้องสงสัยที่มีการค้นย้ายเข้ามายังเกาะยาวน้อย และมีโครงการเพื่อให้ประชาชนแจ้งเหตุ หรือให้เบาะแสที่รัดกุมและรอบคอบ

5) จากข้อมูลด้านเศรษฐกิจเห็นได้ว่า ปัจจุบันรายได้จากการท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักที่สามารถเจือจุนรายจ่ายส่วนอื่นๆในครัวเรือนได้ ทำให้วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวมีโอกาสเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มุ่งเน้นเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดมาตรการในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจนร่วมกันระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ และคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรต่อไป

2.8.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1) จากการวิเคราะห์สมการถดถอยอย่างง่าย พบว่าค่า R^2 ยังไม่ค่าสูง ทำให้ไม่สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนั้นควรมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการพยากรณ์ในอนาคตได้

2) ควรมีการทำวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านนิเวศวิทยาและกายภาพ ในพื้นที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับชุมชนเกาะยาวน้อย เช่น พื้นที่ดำน้ำ พื้นที่เกาะอื่นๆ ที่มีการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เพื่อให้เห็นภาพรวมของขีดความสามารถในการรองรับได้รับทั้งระบบการท่องเที่ยว

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและกำหนดขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยว กำหนดปัจจัยชี้วัดที่ใช้ในการติดตามประเมินผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ (8 ตัวชี้วัด) และเสนอแนะกลไกและมาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา โดยใช้แบบสอบถาม แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่นจำนวน 440 และ 340 ตัวอย่าง ตามลำดับ ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกแออัดเท่ากับ 2 (จากคะแนนเต็ม 10) ในขณะที่ประชาชนท้องถิ่นมีความรู้สึกแออัดเท่ากับ 0 โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยที่ยอมรับได้เท่ากับ 100 และ 500 คน ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบตัวชี้วัดกับข้อมูลด้านสังคมจิตวิทยา ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ 8 ตัวชี้วัด พบว่า มีเพียงปัจจัยชี้วัดด้านเศรษฐกิจ ที่เกินกว่าค่ามาตรฐานที่ยอมรับได้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อการมาเยือนเกาะยาวน้อยเท่ากับ 903 คนต่อช่วงเวลา ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวปัจจุบันไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ ดังนั้นควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อคาดการณ์สถานการณ์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเพื่อการตัดสินใจต่อไป

คำสำคัญ: ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว, ผลกระทบ, สังคมจิตวิทยา, สังคมวัฒนธรรม, เศรษฐกิจ

Abstract

The research project aimed to investigate and determine level of tourism carrying capacity (CC) using socio-psychological, socio-cultural, and economic factors as the indicators (8 items). The research provides suggestions to monitor and evaluate the numbers of tourists and tourism impact to Koh Yao Noi community base tourism site, Phang Nga Province. Questionnaires were employed with a multiple stage random sampling technique to collect data from 440 visitors and 340 local people. The results showed that the level of feeling of being crowded that the visitors had was at 2 (out of 10). While local people rated their feeling of being crowded at 0. Furthermore, the tourists and the hosts reported that the acceptable numbers of visitors for Koh Yao Noi were 100 and 500 people, respectively.

According to 8 indicators measuring carrying capacity related to socio-psychological, socio-culture, and economic factors, it was found that only the economic factor was found to be exceeding the carrying capacity level. In conclusion, the research revealed that nowadays the number of visitors to the island is below carrying and suitable number of visitors on Koh Yao Noi should be 903 persons at one time. Now the number of tourists does not impact more than is acceptable. Therefore, it should be continually monitored and the impact evaluate in order to forecast the situation and impact that may occur to make decisions in future.

Keyword: Tourism Carrying Capacity, Impact, socio-psychological, socio-cultural, economic

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 กรอบขั้นตอนการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์	5
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย	6
1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 ทบทวนเอกสารและวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	25
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
3.2 เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ	27
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	31
4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชน	31
4.2 จำนวนผู้เดินทางขึ้น-ลงเกาะยาวน้อย	44
4.3 ข้อมูลกิจกรรมการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว	48
4.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	61
4.5 ข้อมูลด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยว	66

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
4.6 ปัจจัยชี้วัด ระบบติดตาม ชีตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว และรายงานผลการประเมินชีตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจในพื้นที่เกาะยาวน้อย	76
4.7 กลไกและมาตรการในการติดตามและประเมินผลชีตความสามารถ ในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่เหมาะสมจากความร่วมมือของชุมชนเกาะยาวน้อย	85
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยอภิปราย และข้อเสนอแนะ	93
5.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชน	93
5.2 จำนวนผู้เดินทางขึ้น-ลงเกาะยาวน้อย	94
5.3 ข้อมูลกิจกรรมการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว	95
5.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	97
5.5 ข้อมูลด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยว	97
5.6 ปัจจัยชี้วัด ระบบติดตาม ชีตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว และรายงานผลการประเมินชีตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจในพื้นที่เกาะยาวน้อย	98
5.7 กลไกและมาตรการในการติดตามและประเมินผลชีตความสามารถ ในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่เหมาะสมจากความร่วมมือของชุมชนเกาะยาวน้อย	101
5.8 ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 ข้อมูลประชากร ตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา	19
ตารางที่ 2-2 จำนวนนักท่องเที่ยวช่วงปี 2557 - 2560	20
ตารางที่ 2-3 สภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนเกาะยวน้อย	21
ตารางที่ 3-1 สัดส่วนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	25
ตารางที่ 3-2 เครื่องมือและข้อมูล	29
ตารางที่ 4-1 ที่ตั้งโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อย ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	37
ตารางที่ 4-2 จำนวนคนขึ้น-ลง ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) – ท่าเรือท่ามานะ (เกาะยวน้อย)	45
ตารางที่ 4-3 ข้อมูลสถิติผู้โดยสารเรือเข้า-ออก ระหว่างท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) และท่าเรือท่ามานะ (เกาะยวน้อย)	46
ตารางที่ 4-4 จำนวนคนขึ้น-ลงท่าเรือท่าเลน (กระบี่) – ท่าเรือท่าเขา (เกาะยวน้อย)	47
ตารางที่ 4-5 ข้อมูลสถิติผู้โดยสารเรือเข้า-ออก ระหว่างท่าเรือท่าเขา (เกาะยวน้อย) และท่าเรือท่าเลน (กระบี่)	48
ตารางที่ 4-6 ข้อมูลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว	55
ตารางที่ 4-7 ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว	57
ตารางที่ 4-8 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชน	58
ตารางที่ 4-9 ข้อมูลความรู้สึกแออัด จำนวนนักท่องเที่ยว และความต้องการกลับมาเยือนซ้ำ	60
ตารางที่ 4-10 ข้อมูลรายได้ และรายจ่ายเฉลี่ย ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดกระบี่	62
ตารางที่ 4-11 รายจ่ายผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดกระบี่	62
ตารางที่ 4-12 รายได้ของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อย ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2556 – 2560)	64
ตารางที่ 4-13 รายละเอียดค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างต่อการเดินทาง ณ เกาะยวน้อย	65
ตารางที่ 4-14 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล	66

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4-15 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย	70
ตารางที่ 4-16 ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว	74
ตารางที่ 4-17 ปัจจัยชี้วัด และค่ามาตรฐานของปัจจัยชี้วัดขีดความสามารถในการรองรับ การท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ในพื้นที่เกาะยาวน้อย	76
ตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยว และการรับรู้ถึงความแออัด ความรู้สึกปลอดภัย และความพึงพอใจโดยรวม	78
ตารางที่ 4-19 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยว และการรับรู้ถึงความรู้สึกแออัด ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบ จากการท่องเที่ยว	80
ตารางที่ 4-20 รายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ด้านสังคม วัฒนธรรมจิตวิทยา และเศรษฐกิจ	82
ตารางที่ 5-2 รายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ	98

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางภาคผนวกที่ 1 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนความคิดเห็นต่อผู้มาเยือน เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา	128
ตารางภาคผนวกที่ 2 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนการรับรู้ผลกระทบ จากการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา	129
ตารางภาคผนวกที่ 3 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนการรับรู้ผลกระทบ จากการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา	130
ตารางภาคผนวกที่ 4 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนการรับรู้ของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับแหล่งท่องเที่ยว	130
ตารางภาคผนวกที่ 5 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนความพึงพอใจของท่านต่อปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว	131
ตารางภาคผนวกที่ 6 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชน	132

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 กรอบขั้นตอนการวิจัย	4
ภาพที่ 2-1 หลักการและแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน	11
ภาพที่ 2-2 องค์ประกอบในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับ การท่องเที่ยว/ นันทนาการ	17
ภาพที่ 4-1 อาหาร และภาชนะบรรจุอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว	32
ภาพที่ 4-2 โครงสร้างคณะกรรมการบริหารชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย	33
ภาพที่ 4-3 ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา	35
ภาพที่ 4-4 การทำผลิตภัณฑ์ผ้าบาติด ม.4 บ้านท่าเขา เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา	36
ภาพที่ 4-5 โฮมสเตย์ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย หมู่ 5	38
ภาพที่ 4-6 ห้องนอน โฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย	38
ภาพที่ 4-7 ห้องน้ำ โฮมสเตย์ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย	38
ภาพที่ 4-8 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาประกาศอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	42
ภาพที่ 4-9 แผนที่แนบท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม	43
ภาพที่ 4-10 รอบเรือขาเข้า และออก ระหว่าง ท่าเรือบางโรง – ท่าเรือท่ามานะ	44
ภาพที่ 4-11 รอบเรือขาออก (ท่าเขา-ท่าเลน)	46
ภาพที่ 4-12 รอบเรือขาเข้า (ท่าเลน-ท่าเขา)	46
ภาพที่ 4-13 แผนภูมิแท่งแสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง ชาวต่างชาติ และชาวไทย	49
ภาพที่ 4-14 แผนภูมิแท่งแสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	49
ภาพที่ 4-15 แผนภูมิแสดงรายได้ของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย	50
ภาพที่ 4-16 แผนภูมิแสดงกลุ่มการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย	51
ภาพที่ 4-17 แผนภูมิวงกลมแสดงประสบการณ์และสาเหตุการมาเยือนซ้ำ ณ เกาะยาวน้อย	52
ภาพที่ 4-18 แผนภูมิแสดงเป้าหมายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย	52
ภาพที่ 4-19 แผนภูมิวงกลมแสดงการพักค้างของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย ณ เกาะยาวน้อย	53

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4-20 แผนภูมิแท่งแสดงแหล่งข้อมูลเกะยวณ้อยของลุ่มตัวอย่าง	53
ภาพที่ 4-21 แผนภูมิแสดงกิจกรรมที่ลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย ประกอบในเกะยวณ้อย	54
ภาพที่ 4-22 การกระจายรายได้ ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชนเกะยวณ้อย จังหวัดกระบี่	63
ภาพที่ 4-23 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของลุ่มตัวอย่างต่อค่าใช้จ่ายบนเกะยวณ้อย	66
ภาพที่ 4-24 แผนภูมิวงกลมแสดงเพศของลุ่มตัวอย่าง	67
ภาพที่ 4-25 แผนภูมิวงกลมแสดงการเป็นสมาชิกลุ่มการท่องเที่ยว	67
ภาพที่ 4-26 แผนภูมิวงกลมแสดงลักษณะอาชีพของลุ่มตัวอย่าง	68
ภาพที่ 4-27 แผนภูมิวงกลมแสดงการกลับมาอยู่กับครอบครัวหลังการดำเนินการ ด้านการท่องเที่ยว	68
ภาพที่ 4-28 แผนภูมิวงกลมแสดงความคาดหวังของลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	69
ภาพที่ 4-29 แผนภูมิวงกลมแสดงประเภทลุ่มนักท่องเที่ยวที่ลุ่มตัวอย่างต้องการ	69
ภาพที่ 4-30 แผนภูมิวงกลมแสดงความต้องการรับนักท่องเที่ยวของลุ่มตัวอย่าง	69
ภาพที่ 4-31 แผนภูมิแท่งแสดงประเภทรูรกิจการท่องเที่ยวที่ลุ่มตัวอย่างดำเนินการ	72
ภาพที่ 4-32 แผนภูมิวงกลมแสดงวัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	72
ภาพที่ 4-33 แผนภูมิวงกลมแสดงประเภทแรงงานในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	73
ภาพที่ 4-34 แผนภูมิวงกลมแสดงผลประกอบการด้านการท่องเที่ยว	73

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวทางเลือก ที่เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์ ชุมชนเป็นเจ้าของ มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง คิด และตัดสินใจ ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการคงอยู่ของเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดรายได้ และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2558) และรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังถือเป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้นอีกด้วย (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน, มปป) แต่สิ่งหนึ่งที่ชุมชนจะต้องคำนึงถึงก็คือผลกระทบที่อาจเพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง การพัฒนาด้านกายภาพอย่างรวดเร็ว ความรู้สึกแออัดของนักท่องเที่ยว โดยสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืนคือ การไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ รักษา ป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว ดังนั้นการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำเป็นจะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ที่คำนึงถึงผลกระทบที่ทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และคุณภาพประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวลดลง โดยขีดความสามารถในการรองรับด้านนันทนาการ (Recreation carrying Capacity) เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจัดการพื้นที่ หรือทรัพยากร และนักท่องเที่ยว โดยการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว หรือผู้ใช้ประโยชน์ให้มีปริมาณที่เหมาะสมกับความสามารถของพื้นที่ เพื่อให้ปริมาณการใช้ประโยชน์ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่จนไม่สามารถประกอบกิจกรรม หรือทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม (ดรธรณี, 2549) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะสนับสนุนให้เกิดความสมดุลระหว่างคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพของประสบการณ์การท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่นได้ อันเป็นเป้าหมายของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกหนึ่งแห่งที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชน เกาะยาวน้อยเป็นชุมชนมุสลิมที่มีอาชีพการประมงพื้นบ้าน ตั้งอยู่ใกล้กับจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของประเทศไทย และพบว่ามียกท่องเที่ยวจำนวนมากนิยมเดินทางไปพักผ่อนที่เกาะยาวน้อย ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเกาะยาวน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวมากมาย อาทิ รางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและ

พัฒนาการท่องเที่ยว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และรางวัลพิทักษ์มรดกโลก ประเภทการท่องเที่ยวที่รักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม จากนิตยสารเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก สหรัฐอเมริกา ใน พ.ศ. 2545 (พงษ์สวัสดิ์, 2548) รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 5 ได้แก่ รางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547 และรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 8 ได้แก่ รางวัลดีเด่นประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2553 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559) เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและความเข้มแข็งของชุมชนเกาะยาวน้อยที่มีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปี 2555 ได้มีการรวมกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนภาคใต้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ร่วมวางแผนแนวทางการบริหารจัดการโดยถอดบทเรียนร่วมกันผ่านโครงการวิจัยจากหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัย โดยแกนนำองค์กรเครือข่ายและตัวแทนจากชุมชนสมาชิก สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ในการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน และให้ความสำคัญกับการนำมาตรการและกลไกต่างๆ มาใช้ เพื่อผลักดันให้การใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวเป็นไปในระดับที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน ดังนั้น การกำหนดระดับการใช้ประโยชน์และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญ และชุมชนเกาะยาวน้อยเป็นชุมชนที่มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในนำแนวคิดเรื่องขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวไปใช้เพื่อเป็นกลไกในการสร้างมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อไป

โครงการวิจัยนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กำหนดขีดความสามารถสูงสุดและขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยว และกำหนดปัจจัยชี้วัดในการติดตามประเมินผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา รวมทั้งเสนอแนะกลไก และมาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตทางสังคม และเศรษฐกิจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

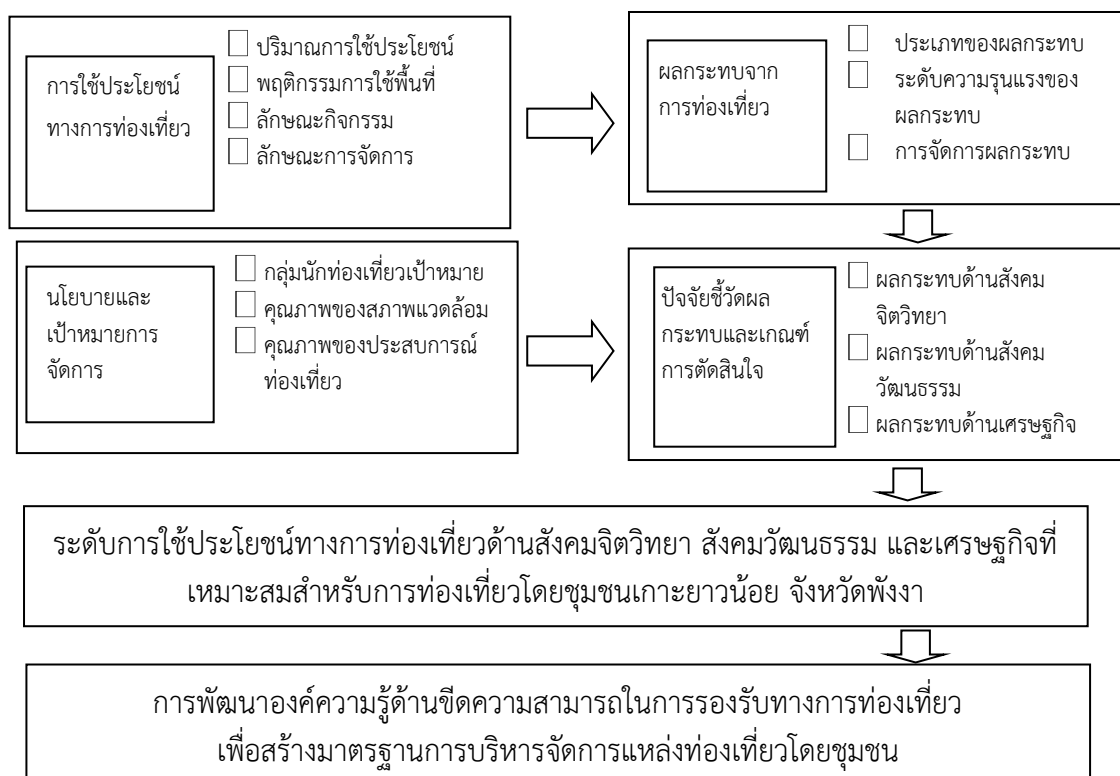
1. เพื่อศึกษาและกำหนดขีดความสามารถสูงสุด และขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

2. เพื่อศึกษา และกำหนดปัจจัยชี้วัดที่ใช้ในการติดตามประเมินผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

3. เพื่อเสนอแนะกลไก และมาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตทางสังคม เศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

1.3 กรอบขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวร่วมกับการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยว และการศึกษานโยบายและเป้าหมายการจัดการ โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปสู่การกำหนดปัจจัยชี้วัดผลกระทบและเกณฑ์ในการตัดสินใจด้านการจัดการ และการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถในการรองรับได้ของชุมชนเกาะยาวน้อย และนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อไป (ดังภาพที่ 1-1)

ภาพที่ 1- 1 กรอบขั้นตอนการวิจัย

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 ขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยว (Tourism carrying capacity, TCC) หมายถึง ระดับการใช้ประโยชน์ของผู้มาเยือน และระดับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคต่างๆ ที่พื้นที่สามารถรองรับได้ ซึ่งถ้าหากมีการใช้ประโยชน์หรือพัฒนามากไปกว่าที่กำหนดแล้ว มีโอกาสอย่างมากที่จะทำให้ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่เสื่อมโทรม ลดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่นเกิดความเสียหายด้านสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ การศึกษาครั้งนี้ พิจารณาประเภทของขีดความสามารถในการรองรับที่เหมาะสมภายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทางการท่องเที่ยว สังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ในพื้นที่ชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

1.4.2 ขีดความสามารถสูงสุดในการรองรับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว (Maximum tourism carrying capacity, MaxTCC) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด และระดับของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ ที่พื้นที่ชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงาสามารถที่จะรองรับได้ ซึ่งถ้าหากมีการใช้ประโยชน์หรือพัฒนามากไปกว่าที่กำหนดแล้ว มีโอกาสอย่างมากที่จะทำให้ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่เสื่อมโทรม ทั้งยังลดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น (McIntyre and Hetherington, 1991)

1.4.3 ขีดความสามารถต่ำสุดในการรองรับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว (Minimum tourism carrying capacity, MinTCC) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวต่ำสุดที่ระบบการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงาสามารถดำเนินการไปได้โดยไม่ขาดทุน หรือส่งผลเสียหายทางเศรษฐกิจของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

1.4.4 ขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว (Optimum tourism carrying capacity, OTCC) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยต้นทุนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงาต้องไม่เกินไปกว่าผลกระทบโยชน์ที่ได้รับ ครอบคลุมต้นทุนในการรักษาสีเขียวและทรัพยากรท่องเที่ยว ต้นทุนในการลงทุนและการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ท่องเที่ยว และหมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อช่วงเวลา โดยพิจารณาขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวในด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม

และเศรษฐกิจ เพื่อกำหนดค่าขีดความสามารถในการรองรับที่เหมาะสมที่สุดสำหรับชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

1.4.5 ขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวทางด้านสังคมจิตวิทยา (Psychological carrying capacity for tourism, PsCC) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดในพื้นที่ท่องเที่ยวชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงาในช่วงเวลาหนึ่ง ที่ยังคงทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้ โดยเฉพาะด้านความรู้สึกและอารมณ์ เช่น ความแออัด ความรู้สึกปลอดภัย ความพึงพอใจ เป็นต้น โดยพิจารณาค่าขีดความสามารถในการรองรับที่เหมาะสมที่สุดเพียงค่าพิสัยเดียว

1.4.6 ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวทางด้านสังคมวัฒนธรรม (Social and cultural carrying capacity for tourism, SCC) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดต่อช่วงเวลาที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงาจนเกิดความรู้สึกแออัด และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมในทางลบ โดยพิจารณาค่าขีดความสามารถในการรองรับที่เหมาะสมที่สุดเป็นค่าพิสัยเดียว

1.4.7 ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ (Economic carrying capacity for tourism, EcoTCC) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่สามารถให้ผลตอบแทนที่มีความเหมาะสมที่สุดในด้านเศรษฐกิจ และจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยที่สุดที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้คุ้มค่ากับจำนวนการลงทุนขอแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

1.4.8 ผลกระทบ (Impact) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา จากการท่องเที่ยว โดยสามารถระบุ ประเภท ปริมาณ และทิศทางได้ โดยในโครงการนี้หมายถึงผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรม เช่น อาชีพ ความสัมพันธ์ภายในครัวเรือน เป็นต้น และด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ รายจ่าย หนี้สิน และผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา เช่น ความพึงพอใจ ความรู้สึกแออัด เป็นต้น

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย

น้อย จังหวัดพังงา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งทางปริมาณ และคุณภาพ โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านจิตวิทยาในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา โดยมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1.5.1.1. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ชุมชนเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยว จังหวัดพังงา

1.5.1.2. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ประชาชนท้องถิ่นในชุมชนเกาะยวน้อย 2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะยวน้อยในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

1.5.1.3. ขอบเขตด้านข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสภาพโดยทั่วไปของชุมชนเกาะยวน้อย การรวมกลุ่ม อาชีพ รายได้ สาธารณูปโภค ปริมาณขยะ ประชากรแฝง สถิติการเกิดอาชญากรรม จากการรวบรวมเอกสาร รายงาน ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ได้แก่ การศึกษาเพื่อกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผลกระทบ และขีดความสามารถในการรองรับได้ และระบบติดตามและประเมินผลกระทบ และข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ได้แก่ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเกาะยวน้อย ทั้งด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ข้อมูลด้านประชากร/การเปลี่ยนแปลง ด้านอาชญากรรม ยาเสพติด วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา จากการท่องเที่ยว ณ ชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา และผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อจิตวิทยาของนักท่องเที่ยว เช่น ประสพการณ์การท่องเที่ยว ความพึงพอใจ และความรู้สึกแออัด รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว ปริมาณการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว พฤติกรรมของผู้มาเยือน เป็นต้น

1.5.1.4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการศึกษาครั้งนี้ มีระยะเวลาในการศึกษาคือ 12 เดือน

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.1 วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตาราง และแผนภูมิ ในส่วนของข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายรับ รายจ่าย การกระจายรายได้ ส่วนข้อมูลด้านสังคมจิตวิทยา ได้แก่ ความรู้สึกแออัด จำนวนนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจ ส่วนข้อมูลด้านสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ ความรู้สึกแออัด ผลกระทบการท่องเที่ยว ความสุข เป็นต้น

1.6.2 วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยว กับปัจจัยชี้วัดผลกระทบในด้านสังคมจิตวิทยา และสังคมวัฒนธรรม เช่น ความรู้สึกแออัด เป็นต้น

1.6.3 การแปลผลข้อมูล และการนำเสนอผลการกำหนดระดับขีดความสามารถในการรองรับได้ โดยกำหนดปัจจัยชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานประเมินขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1. ขีดความสามารถสูงสุด และขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยว ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

1.7.2. ปัจจัยชี้วัดที่ใช้ในการติดตามประเมินผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

1.7.3. กลไก และมาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตทางสังคม เศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรม

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 การท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการเป็นเจ้าของและจัดการโดยชุมชน ซึ่งจะเกี่ยวกับการอนุรักษ์ อนุรักษ์ และการพัฒนาชุมชน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างการอนุรักษ์ และการทำงานทางการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน และเพื่อผลกำไรของชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้มีรายได้จากการท่องเที่ยว และสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้น ตลอดจนสร้างผลกำไรและเพื่อสร้างความยั่งยืนทางสังคมให้กับชุมชนท้องถิ่น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) โดยพจนาน (2546) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องกำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชนและชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยว

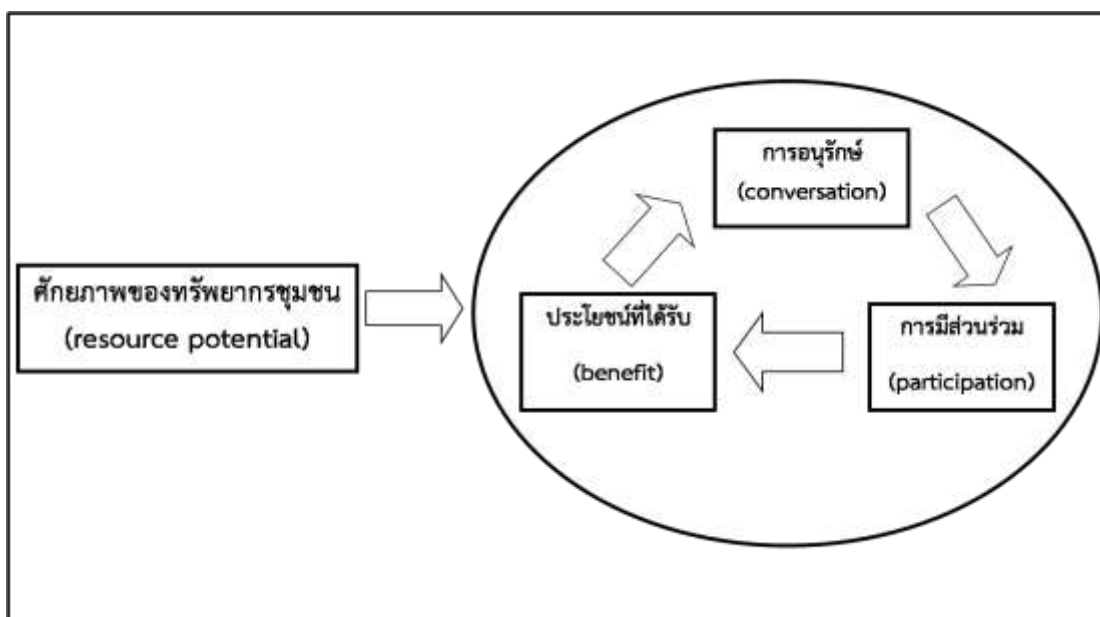
หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ดรชนี (2547) ได้กล่าวถึงหลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชนไว้ทั้งสิ้น 14 ประการ ดังนี้

1. เป็นความต้องการของชุมชนท้องถิ่น
2. ชุมชนริเริ่ม และดำเนินการโดยชุมชนเป็นหลัก ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินติดตามผล
3. ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นฐานทรัพยากรท่องเที่ยว

4. ชุมชนได้รับประโยชน์และมีการดูแลจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว
5. ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง
6. คำนึงประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม และสู่พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว
7. ประโยชน์ที่ได้รับ ไม่ควรเน้นเฉพาะรายบุคคลในชุมชนเท่านั้น แต่ควรอยู่ในรูปของทั้งชุมชนได้รับประโยชน์
8. คุณค่าความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวตามธรรมชาติและแหล่งประวัติศาสตร์เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวมากกว่าการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก
9. นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์เรียนรู้จากธรรมชาติและวัฒนธรรม
10. นักท่องเที่ยวได้รับการบริการอย่างเหมาะสม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
11. มีตลาดการท่องเที่ยวและ/หรือส่วนแบ่งของตลาด
12. มีมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยวและกฎระเบียบในการท่องเที่ยวในชุมชนที่เป็นที่ยอมรับ
13. มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวว่าบรรลุตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ของชุมชนหรือไม่
14. ชุมชนต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการ (มีแผนงานมาตรการที่นำไปสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการจัดการการท่องเที่ยว)

โดยสรุปหลักการและแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังภาพที่ 2-1

ภาพที่ 2-1 หลักการและแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ที่มา : ดร.รชนี (2547)

การที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวนั้นจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชนไม่ได้เกิดจากการตอบคำถามว่า ชุมชนจะได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว แต่เป็นการสร้างโจทย์ใหม่ว่าการท่องเที่ยวจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างไร จากแนวความคิดดังกล่าว ทำให้สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2550) ได้อธิบายถึงการพัฒนาชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กล่าวคือ การท่องเที่ยวช่วยพัฒนาชุมชนแบบองค์รวม ทั้งในแง่ต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดกองทุนในการพัฒนาหมู่บ้าน การสร้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การสร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน 2) ด้านสังคม ช่วยในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความภาคภูมิใจในตนเองของชุมชน การแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานของหนุ่มสาว ผู้อาวุโส เกิดองค์กรในการจัดการ 3) ด้านวัฒนธรรม สร้างการเคารพวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม พัฒนาและเติบโตบนพื้นฐานวัฒนธรรมของตัวเอง 4) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดการของเสียภายในชุมชน สร้างสำนึกการอนุรักษ์และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพิจารณาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว 5) ด้านการเมือง ทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม สามารถต่อรองกับภายนอกได้และมีสิทธิในการจัดการทรัพยากรชุมชนโดยไม่ต้องหวังพึ่งพารัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว

ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนนับเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงการพัฒนา โดยมีชุมชนเป็นผู้ดำเนินการในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทในชุมชน มีการดำเนินการภายใต้เงื่อนไขด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งแม้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนจะเป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ แต่ก็มีโอกาสเกิดความผิดพลาดได้ อันเห็นได้จากหลายๆ ชุมชนที่ล้มเหลวจากการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเกิดจากผลกระทบที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว และการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2.1.2. ผลกระทบการท่องเที่ยว

ผลกระทบการท่องเที่ยว หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งขนาดและทิศทางจากสภาพเดิม อันมีสาเหตุจากการท่องเที่ยว โดยผลกระทบการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมชีวภาพ ผลกระทบด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อประสบการณ์ท่องเที่ยว หรือเรียกว่าผลกระทบด้านจิตวิทยา และผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึง ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อประชาชนท้องถิ่นและด้านจิตวิทยา ดังนี้

ผลกระทบการท่องเที่ยวต่อประชาชนท้องถิ่น อันประกอบด้วยผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดการท่องเที่ยวที่มีผลสู่การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางด้านสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิ่นที่การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องอยู่ โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ทางบวก เช่น การสนับสนุนฟื้นฟูวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชุมชน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม เกิดความร่วมมือในการบำรุงรักษา วัฒนธรรม และประเพณี สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้อง มีการพัฒนาด้านสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม การมีรายได้ที่มากขึ้น และมีเสถียรภาพทางการเงินในครอบครัว และชุมชน เป็นต้น ส่วนผลกระทบทางลบ เช่น การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ทำให้มีการแทรกแซงความเป็นตัวตนของชุมชน การลดคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ โดยเน้นผลกำไร การเปลี่ยนแปลงค่านิยม ภาษา การแต่งกาย การแพร่ระบาดของโรค การสูญเสียโอกาสการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ความขัดแย้งจากการทำธุรกิจ หรือการกระจายผลประโยชน์อย่างไม่เป็นธรรม การอพยพย้ายถิ่นจากการขายที่ดินได้ในราคาสูง การ

อพยพแรงงานจากภายนอก ปัญหาความแออัดและการแอ้งใช้ทรัพยากรในพื้นที่ ปัญหาอาชญากรเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการขาดทุนและหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

ผลกระทบด้านจิตวิทยา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวที่มีผลต่อประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนได้รับจากการไปเยือนแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความพึงพอใจ ความรู้สึกแออัด ซึ่งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจการท่องเที่ยว โดยปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ ความคาดหวัง จำนวนและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวอื่นๆ

โดยผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวมีผลกระทบที่มีลักษณะต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อนักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ จะส่งผลต่อการกลับมาเยือนซ้ำ หรือการบอกต่อเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยว ทำให้มีนักท่องเที่ยวลดจำนวนลง และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของพื้นที่ เป็นต้น

การติดตามและประเมินผลกระทบ

เนื่องจากการจัดการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อาทิ การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงด้านความพึงพอใจที่ส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ จึงจำเป็นต้องการติดตามและประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีขั้นตอนในการติดตามและประเมินผลกระทบ (ดรธรณี, 2549) ดังนี้

1) การวางแผนเตรียมการประเมินและติดตามผล คือการกำหนดพื้นที่ที่ต้องการติดตามและประเมินผลกระทบ กำหนดวัตถุประสงค์ ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบในการดำเนินการติดตาม

2) การพัฒนาออกแบบแผนงาน คือ การกำหนดประเภทผลกระทบและปัจจัยชี้วัดที่ต้องการติดตามและประเมินผล กำหนดวิธีการ และค่ามาตรฐานสำหรับระดับผลกระทบที่ยอมรับได้ รวมถึงระบุปัจจัยในการติดตามและประเมินผล ได้แก่ วิธีการ สถานที่ เวลา บุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือ และงบประมาณที่ต้องใช้

3) การดำเนินการติดตามประเมินผล คือ การนำแผนการติดตามและประเมินผลไปปฏิบัติ โดยการรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดไว้ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์แนวโน้มของผลกระทบที่เกิดขึ้น

4) การนำเสนอข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์ คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมานำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การ จัดหามาตรการ หรือแนวทางในการแก้ไขหรือลดผลกระทบทางลบ และเพิ่มพูนผลกระทบทางบวก

5) การประเมินกระบวนการติดตามและประเมินผล คือ การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการติดตามและประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ระดับการเปลี่ยนแปลงที่ยอมรับได้ (Limits of Acceptable Change, LAC)

LAC คือการกำหนดค่าสูงสุดของการเปลี่ยนแปลงหรือการเกิดผลกระทบ ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงนั้นว่าเกินกว่าค่าสูงสุดที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร เพื่อกำหนดกลไก หรือมาตรการในการจัดการให้การเปลี่ยนแปลงนั้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (ตรรชนี, 2549) โดยกระบวนการ LAC ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้ (McKay H., 2006)

1) **กำหนดประเด็นที่สำคัญ** ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดปัจจัยที่มีความสำคัญพื้นที่รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของพื้นที่

2) **สำรวจช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ** เป็นการสำรวจช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของพื้นที่ โดยในพื้นที่ขนาดเล็กอาจกำหนดเพียงช่วงชั้นโอกาสเดียวทั้งพื้นที่ ซึ่งการกำหนดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการจะสอดคล้องกับบริบทและเงื่อนไขที่เป็นอยู่ของพื้นที่นั้นๆ

3) **กำหนดตัวชี้วัด** ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณาภายใต้ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวที่พบเห็นได้ เป็นต้น

4) **การสำรวจข้อมูล** ขั้นตอนนี้เป็นการสำรวจบริบท พื้นที่ สถานการณ์ในการพื้นที่ตามการดำเนินการ และช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปสู่การกำหนดตัวชี้วัดในขั้นตอนที่ 3

5) **กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน** ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานภายใต้ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยระบุวิธีการวัด การเก็บข้อมูล เพื่อพิจารณาถึงสิ่งที่เกิดขึ้นว่ายอมรับได้หรือไม่

6) **กำหนดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการที่เหมาะสม** เป็นการพิจารณากำหนดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่

7) **กำหนดแนวทางการจัดการ** เป็นการกำหนดการดำเนินการจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย และเงื่อนไขของช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 6 โดยระบุถึงความแตกต่างระหว่างบริบทของพื้นที่ในปัจจุบันกับผลกระทบที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ รวมถึงวิธีการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นในกรณีที่ผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้

8) **พิจารณาคัดเลือกแนวทางการดำเนินการ** เป็นการวิเคราะห์กระบวนการ ต้นทุน และผลที่เกิดขึ้น เพื่อเลือกกระบวนการที่เหมาะสม

9) **การนำไปปฏิบัติและประเมินผล** ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการ LAC คือ การเลือกกระบวนการในการดำเนินการและการติดตามผลการดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจต่อไป

2.1.3 ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ ที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบเกินกว่าพื้นที่จะรองรับได้

โดยในการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้จะแบ่งออกได้หลายด้าน ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ที่มีความเฉพาะเจาะจงหรือแตกต่างกันออกไป เช่น ในพื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติ หรือมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านนิเวศวิทยา แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมควรมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมวัฒนธรรม เป็นต้น โดยในการงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ดังนี้

ขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมจิตวิทยา (Psychological Carrying Capacity) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงเวลาหนึ่ง ที่ยังคงให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยวได้ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมจิตวิทยา ได้แก่ จำนวนคนที่พบเห็น ความรู้สึกแออัด ประเพณีหรือลักษณะพฤติกรรมของบุคคลอื่น เป็นต้น

ขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมวัฒนธรรม (Socio-Cultural Carrying Capacity) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดต่อช่วงเวลาที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อสังคม วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวจนไม่สามารถยอมรับได้ (ดรธรณี, 2546) และขีดความสามารถในการรองรับด้านเศรษฐกิจ (Economic Carrying Capacity) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวต่ำที่สุดต่อช่วงเวลาที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบ หรือเกิดความเสียหายเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ โดยพิจารณาจากจุดคุ้มทุนในการทำธุรกิจร่วมด้วย

แนวคิดในการประเมินขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

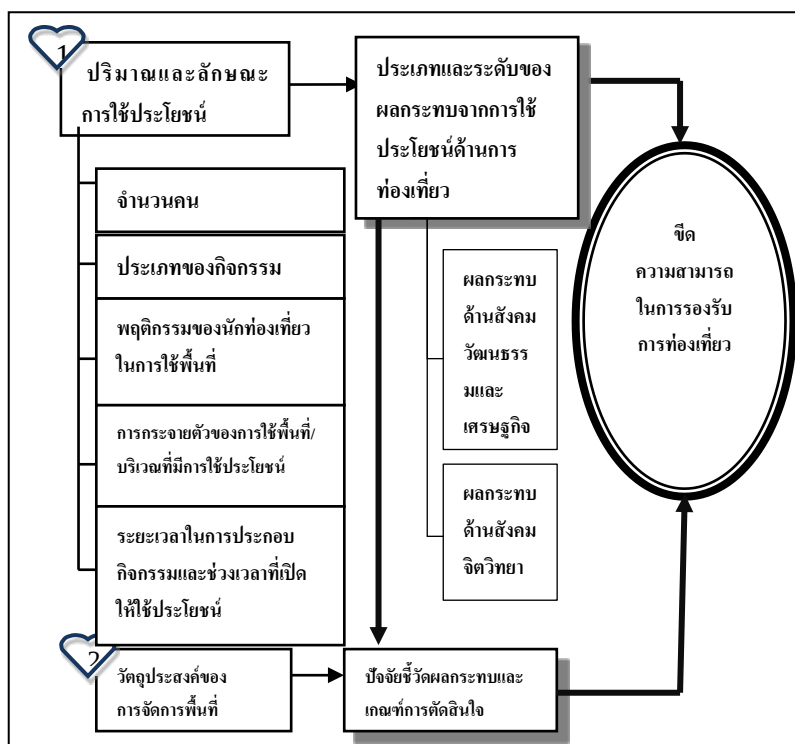
ในการประเมินขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 ส่วนที่ต้องพิจารณา ได้แก่

1) ระดับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว โดยกำหนดเป็นจำนวนคนต่อช่วงเวลาต่อสถานที่หรือจุดท่องเที่ยวหนึ่งๆ และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้ประโยชน์ กับระดับผลกระทบที่ยอมรับได้ในแต่ละด้าน

2) ระดับของผลกระทบที่ยอมรับได้ หรือผลกระทบที่ยอมรับไม่ได้อันเกิดจากกิจกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องมีการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่า ผลกระทบระดับใดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ โดยทั่วไปเกณฑ์ที่นำมาใช้พิจารณาคือ ระดับของผลกระทบที่ทำให้การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวลดคุณค่าลง และไม่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของเป้าหมายการท่องเที่ยวในแหล่งนั้นๆได้

3) เงื่อนไขสำคัญของขีดความสามารถในการรองรับได้ คือ จำนวนและความรุนแรงของผลกระทบมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับจำนวนหรือปริมาณการใช้ประโยชน์ การลดปริมาณการใช้ประโยชน์ส่งผลให้ผลกระทบลดลง กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของการใช้ประโยชน์ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการกำหนดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ต้องมีการตกลงร่วมกันถึงระดับผลกระทบที่ยอมรับได้ ค่าระดับขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านการท่องเที่ยวสูงสุด คือ จำนวนผู้มาเยือนที่ก่อให้เกิดผลกระทบในระดับมากที่สุดที่ยอมรับได้ในแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ณ สถานที่ใด ผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวต้องสามารถควบคุมการเข้าออกพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์ และผู้เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับได้

โดยในการศึกษาเพื่อกำหนดระดับขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว จะเริ่มต้นด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ของปริมาณและลักษณะการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว กับผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ดังกล่าว ดังแสดงในภาพที่ 2-2

ภาพที่ 2-2 องค์ประกอบในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว/ นันทนาการ
ที่มา: ดัดแปลงจาก ดรธรณี (2547)

ดังนั้นในการศึกษาเพื่อกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสังคมจิตวิทยา สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ จะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งทางบวก และทางลบ และครอบคลุมถึงผลกระทบทางอ้อมจากการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยว และปริมาณการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เพื่อสามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบและปริมาณการใช้ประโยชน์ ประกอบกับการกำหนดระดับผลกระทบสูงสุดที่ยอมรับได้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่กำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ต่อไป

2.1.4. พื้นที่ศึกษา: เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

เกาะยวน้อยมีสภาพพื้นที่เป็นเกาะอยู่บริเวณอ่าวพังงา อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดพังงา ประมาณ 43 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา เกาะยวน้อย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบรอบๆ เกาะ และมีแนวภูเขาบริเวณกลางเกาะ ซึ่งทอดตัวยาวจากทิศเหนือ สูทิศใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด 87,816.25 ไร่ (140.50 ตารางกิโลเมตร) ซึ่งประกอบด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งอนุรักษ์เพื่อเป็นต้นน้ำ 13,550 ไร่ ป่าชายเลน 1,300 ไร่ เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรและเป็นที่อยู่อาศัย ประมาณ 13,323 ไร่ เกาะยวน้อยมีอาณาเขตของตำบลติดพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ อ่าวพังงา น่านน้ำ จังหวัดกระบี่
ทิศใต้	ติดกับ ทะเลอันดามัน
ทิศตะวันออก	ติดกับ หมู่เกาะ และน่านน้ำ จังหวัดกระบี่
ทิศตะวันตก	ติดกับ น่านน้ำ จังหวัดภูเก็ต

ลักษณะขอบเขตการปกครอง

เกาะยวน้อยตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา โดยประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยวน้อย, 2558) จำนวน 1,798 ครัวเรือน (กรมการปกครอง, 2558) ดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 ข้อมูลประชากร ตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

ลำดับ	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านทุ่ง	116	127	116	243
2	บ้านใหญ่	212	259	259	518
3	บ้านน้ำจืด	233	412	362	774
4	บ้านท่าเขา	180	256	244	500
5	บ้านริมทะเล	439	491	447	938
6	บ้านแหลมยาง	241	361	382	743
7	บ้านอันเป้า	120	206	212	418
	รวม	1,541	2,112	2,022	4,134

ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชนเกาะยวน้อย

ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชนเกาะยวน้อย แบ่งออก เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) ทรัพยากรทางวัฒนธรรม โดยชุมชนเกาะยวน้อยส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และค่อนข้างจะเคร่งครัดในการยึดถือและปฏิบัติตามหลักศาสนา จึงทำให้สังคมอยู่ด้วยความเรียบร้อย สงบสุข การเป็นอยู่แบบพี่น้อง และการเอื้อเฟื้อกัน โดยชุมชนได้จัดให้นักท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของชุมชน เช่น การกรีดยาง การดูลิงขึ้นมะพร้าว การถักลอบซึ่งเป็นเครื่องมือประมง การผูกอวน การทำนา และนำนักท่องเที่ยวศึกษาการแต่งงานของชุมชนเกาะยวน้อย (กรณีนักท่องเที่ยวมาตรงกับพิธีแต่งงาน) คู่มือกิจกรรมทางศาสนาที่มีสัณยิต และในด้านการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเน้นการใช้เครื่องมือแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น (ดุสิต, 2545)

2) ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาด ป่าเขา และเกาะแก่งบริเวณโดยรอบ รวมทั้งเป็นถิ่นอาศัยของนกประจำถิ่น และนกอพยพหลายชนิด เช่น หาดท่าเขา หาดป่าทราย ดอนหอย บ่อน้ำจืดธรรมชาติ ต้นโพธิ์ทะเลขนาดใหญ่ หมู่เกาะปีละ หมู่เกาะพนัก หาดคลองจาก เกาะนอก อ่าวเคียน ถ้ำชาวเลร้องไห้และถ้ำเทศ แหล่งหญ้าทะเล และป่าชายเลน เป็นต้น (อำนาจ, 2549)

3) สินค้าและผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชนเกาะยวน้อย เป็นรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น เป็นการนำทรัพยากรที่ได้จากการประกอบอาชีพประมง และทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนมาแปรรูปและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสินค้าและผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ได้แก่ ดอกไม้ที่ผลิตจากใบยางพารา ดอกไม้ที่ผลิตจากเกล็ดปลา ปลาสาม ปลาเสียดเค็ม เสื้อผ้าบาติกและขนม เป็นต้น (อำนาจ, 2549)

โฮมสเตย์

โฮมสเตย์ที่เป็นสมาชิกชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อยมีทั้งสิ้น 25 หลัง โดยปัจจุบัน มีโฮมสเตย์ที่ดำเนินการรับนักท่องเที่ยวอยู่ทั้งสิ้น 12 หลัง โดยหลังที่ไม่ได้รับนักท่องเที่ยวเนื่องจากมีสมาชิกในครอบครัวสูงอายุ เจ็บไข้ หรือมีเด็กเล็ก ทำให้ไม่สะดวกในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยมีโฮมสเตย์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันกระจายตัวอยู่ตามหมู่ต่างๆ ของตำบลเกาะยวน้อย ได้แก่ หมู่ 1 จำนวน 3 หลัง หมู่ 2 จำนวน 1 หลัง และหมู่ 5 จำนวน 8 หลัง

จากการเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวที่พักโฮมสเตย์ ในช่วงปี 2557 – 2560 พบว่ามีนักท่องเที่ยวชาวไทยเฉลี่ย 2,768 คน และสามารถประมาณการสัดส่วนนักท่องเที่ยวได้ว่า เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณร้อยละ 70 และนักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ 30 รายละเอียด ดังตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 จำนวนนักท่องเที่ยวช่วงปี 2557 - 2560

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)*
2557	2,560
2558	2,450
2559	2,860
2560	3,200
รวม	11,070

หมายเหตุ: เฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเดือน พฤศจิกายน-พฤษภาคมของทุกปี

สภาพทางเศรษฐกิจ

1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายได้ในการประกอบอาชีพหลักของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ อาชีพประมง รับจ้าง และค้าขาย โดยมีรายละเอียดพื้นที่ และการประกอบอาชีพ ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 สภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนเกาะยวน้อย

พื้นที่เกษตรทั้งหมด	13,323 ไร่
ปลูกข้าว	1,000 ไร่
ปลูกมะพร้าว	522 ไร่
ปลูกยางพารา	10,631 ไร่
ปลูกมะม่วงหิมพานต์	61 ไร่
อาชีพประมง	570 ครั้วเรือน

นอกจากนี้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ กระบือ แพะ เป็ด และไก่ ซึ่งส่วนมากเลี้ยงพอใช้งานและเป็นอาหารในครัวเรือนเท่านั้น

2) หน่วยธุรกิจ

ประกอบด้วย ธนาคาร 2 แห่ง โรงแรม 1 แห่ง โรงสี 4 แห่ง บังกะโล 10 แห่ง และแพปลา 10 แห่ง

สภาพทางสังคม

1) ด้านการศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง ห้องสมุดประชาชน 6 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง

2) ด้านศาสนา ประกอบด้วย วัด 1 แห่ง มัสยิด 7 แห่ง โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม 1 แห่ง

3) ด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย โรงพยาบาลของรัฐ 30 แห่ง แพทย์ 1 คน (พยาบาล 10 คน ทันตแพทย์ 1 คน เภสัชกร 2 คน นักวิชาการสาธารณสุข 2 คน นักเทคนิคการแพทย์ 1 คน เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ 1 คน เจ้าพนักงานเภสัชกรรม 2 คน) คลินิกเอกชน 1 แห่ง สถานพยาบาล 3 แห่ง ร้านขายยาปัจจุบัน 1 แห่ง และการอัตรการใช้ส้วมราด ร้อยละ 99

4) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบด้วย สถานีตำรวจ 1 แห่ง

บริการพื้นฐาน

1) การคมนาคม ได้แก่

- ถนนสายท่ามะเณาะ - เทศบาล ระยะทาง 1 กิโลเมตร เป็นถนนแอสฟัลต์และคอนกรีต
- ถนนสายท่ามะเณาะ - บ้านทอนคลอง ระยะทาง 3 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีตและลูกรัง
- ถนนสายเทศบาล - บ้านริมทะเล ระยะทาง 1.5 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีตและลูกรัง
- ถนนสายสามแยกเทศบาล - ท่าเขา ระยะทาง 7 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีตและลูกรัง
- ถนนสายท่าค่าย - ท่าตันโต ระยะทาง 3 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีต
- ถนนสายสามแยกนายชู - อันเป้า ระยะทาง 4 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีตและลูกรัง
- ถนนสายท่าเขา - ป่าทราย ระยะทาง 4 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังทั้งหมด
- ถนนสายสามแยกเทศบาล - ป่าทราย ระยะทาง 3.5 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีต

2) การไฟฟ้า ชุมชนเกาะยาวน้อยมีไฟฟ้าเข้าถึงครบทุกหมู่บ้านในเขตตำบลเกาะยาวน้อย รวม 7 หมู่บ้าน และผู้ใช้ไฟฟ้า จำนวน 847 ครัวเรือน

3) แหล่งน้ำ ประกอบด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำ 8 สาย และหนอง/บึง 6 แห่ง แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ฝาย 2 แห่ง บ่อน้ำตื้น 117 แห่ง บ่อโยก 5 แห่ง และบ่อบาดาล 9 บ่อ

2.1.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Navarrete, J. (2004) ได้ทำการศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ชีตความสามารถในการรองรับได้ด้านสังคมในอุทยานแห่งชาติ Sierra de Grazalema โดยกล่าวว่า การเพิ่มพื้นที่การใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในพื้นที่อนุรักษ์จะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อทรัพยากรธรรมชาติ และประสบการณ์ของผู้มาเยือน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในระบบการ

ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่วนหนึ่งในการวางแผนและการตัดสินใจจะถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ทางนันทนาการและการอนุรักษ์ โดยขีดความสามารถในการรองรับได้เป็นส่วนสำคัญในการรักษาระบบนิเวศและสังคม เช่น คุณภาพสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์การท่องเที่ยว ตามลำดับ งานวิจัยนี้เน้นการศึกษาด้านสังคม จากการสำรวจจากผู้มาเยือนจำนวน 400 คนในช่วง 2 ปี ในอุทยานแห่งชาติ Sierra de Grazalema ซึ่งเป็นได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล โดย UNESCO ในปี 1977 โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจของผู้มาเยือนและผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบข้อมูลที่น่าสนใจอื่นๆอีก เช่น ข้อมูลการมาเยือน ระยะห่างที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มผู้มาเยือน การประเมินสิ่งอำนวยความสะดวก อิทธิพลของการพบนักท่องเที่ยวกลุ่มอาสานกับประสบการณ์นันทนาการ และอื่นๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้มาเยือนมีความเข้าใจและเป็นเครื่องมือในการวางแผนและการจัดการต่อไป

อำนาจ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนเกาะยวน้อย ตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยว จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดตัวชี้วัด และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนเกาะยวน้อย ตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยว จังหวัดพังงา โดยใช้สมการถ่วงน้ำหนักและคัดเลือกตัวชี้วัดจำนวน 33 ตัวชี้วัด จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 40 ท่าน และทำการเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มแกนนำองค์กรชุมชน และแบบสอบถามข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำนวน 77 คน พบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนเกาะยวน้อยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยมปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและการขยายเครือข่ายมากที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

สุชาติ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรมจากการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีเกาะพีพีดอน จังหวัดกระบี่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรม จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพีพีดอน จังหวัดกระบี่ และศึกษาปัญหาจากผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อชุมชน โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน ในหมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 149 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ พบว่าผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และวิถีการดำเนินชีวิต ปัญหาค่าครองชีพ และปัญหายาเสพติดตามลำดับ

เบญจมาศ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) การท่องเที่ยวโดยชุมชนของเกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ผลกระทบ และกำหนดปัจจัยชี้วัดขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยว ประเมินขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยว และสร้างรูปแบบและกลไกเฝ้าระวังผลกระทบที่เหมาะสมต่อการรองรับปริมาณนักท่องเที่ยว โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้านนิเวศวิทยา กายภาพ จิตวิทยา และเศรษฐกิจ โดยจากการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยชี้วัดขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยว ดังนี้ ด้านนิเวศวิทยา ได้แก่ สภาพภูมิทัศน์ ปริมาณขยะ ช่องทางการจัดการขยะ ออกซิเจนละลายน้ำ อุณหภูมิ ความเป็นกรด-ด่าง ค่าฟอสฟอรัส ค่าความกระด้าง ความเค็ม และความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืช ด้านกายภาพ ได้แก่ พื้นที่เล่นน้ำ เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ พื้นที่ปิกนิก พื้นที่นอน จำนวนชุดเครื่องนอน ห้องน้ำ น้ำเพื่อการอุปโภค และพื้นที่ลานจอดรถ ด้านจิตวิทยา ได้แก่ การรับรู้ถึงความแออัด ความพึงพอใจ ความรู้สึกปลอดภัย และด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของรายได้ การจัดสรรรายได้ การรับนักท่องเที่ยว กฎระเบียบการปฏิบัติ และการบริหารจัดการ รวมทั้งสิ้น 26 ตัวชี้วัด

อัญญารัตน์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบทางสังคม และวัฒนธรรมจากการจัดการท่องเที่ยว กรณีศึกษา เมืองเชียงคาน ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพสังคม และทรัพยากรวัฒนธรรมของเมืองเชียงคาน เพื่อหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน โดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูล ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่มกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผลการวิจัยพบว่า การจัดการท่องเที่ยวได้ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและทรัพยากรวัฒนธรรม ดังนี้ ทางสังคม ชุมชนได้รับความสะดวกสบายในด้านระบบสาธารณูปโภคมากขึ้น คนในชุมชนมีการประกอบอาชีพในท้องถิ่นตนเอง มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ผลกระทบทางลบ คือความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อยลง สังคมมีความแออัดมากขึ้น และในส่วนของทรัพยากรวัฒนธรรม คนในชุมชนเห็นความสำคัญหวงแหนรักษาความเป็นเอกลักษณ์และภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองมากขึ้น ทางลบ คือ ทรัพยากรวัฒนธรรมของชุมชนถูกลดคุณค่าลงไป มีการเลียนแบบของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน

Kabote, F.,(n.d.) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวและขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคม บริเวณโดยรอบน้ำตกกว๊มตอเรีย ประเทศซิมบับเว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีผลต่อขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคม โดยการทำเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับประชาชนท้องถิ่น จำนวน 29 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

จากนักท่องเที่ยวจำนวน 42 คน พบว่า ร้อยละ 80 ของประชาชนในชุมชนมีความคิดเห็นว่าขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมของพื้นที่มีมากเกินไป ในขณะที่ร้อยละ 90 ของนักท่องเที่ยวเชื่อว่าสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ จึงสรุปได้ว่า ความคิดเห็นระหว่างประชาชนในชุมชนและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมไม่ตรงกัน โดยตัวชี้วัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือความยั่งยืนและความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะทางนโยบายว่า สิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวคือ ผู้มีอิทธิพลต่อประชาชนท้องถิ่นที่จะช่วยให้เกิดเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานความจริงที่ว่าความยั่งยืนทางสังคมเกิดจากทั้งนักท่องเที่ยวและเจ้าของชุมชน

ณัฐธรรณ แก้ววงศ์ตระกูล (2561) ได้ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนตามการรับรู้ของประชาชนในเขตตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชน ตามการรับรู้ของประชาชนในเขตตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ด้วยแบบสอบถามจำนวน 363 ชุด พบว่ามีผลกระทบของการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมวัฒนธรรม และพบว่า ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แอลลี อลิซาเบธ พรินซ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง A rising tide all boat: The impacts of tourism on livelihoods and human rights in Ngwe saung, Myanmar เพื่อทราบผลกระทบการท่องเที่ยวที่เกิดต่อชีวิตประจำวันของชาวบ้านในท้องถิ่น และการส่งเสริมการทำมาหากิน และสิทธิที่ได้จากการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่าการท่องเที่ยวส่งผลกระทบในทางบวกต่อการดำรงชีวิต เช่น การเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ รายได้ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิมนุษยชน การศึกษา สุขภาพอนามัย ไฟฟ้า การขนส่ง เสรีภาพในการได้รับข้อมูล และการนับถือศาสนา โดยแสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวมีผลสำคัญต่อการลดระดับปัญหาความยากจน

ฤทัยรัตน์ เปล่งวรรณ (2559) ได้ทำการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวข้ามแดนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงจำปาศัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี ปัจจัยความพึงพอใจของชุมชนมีระดับคะแนนสูงที่สุด ด้านการท่องเที่ยวช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการท่องเที่ยวทำให้เกิดการพัฒนาและนำความเจริญสู่ท้องถิ่น และปัจจัยที่มีระดับคะแนนต่ำที่สุด คือ ความหนาแน่นของประชากร และนักท่องเที่ยวใน

พื้นที่ และแขวงจำปาสัก ปัจจัยการสูญเสียอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นจากภาคบริการของกระบวนการกลายเป็นตะวันตกและโลกาภิวัตน์มีระดับคะแนนสูงสุด และความหนาแน่นของประชากรและนักท่องเที่ยวในพื้นที่มีระดับคะแนนต่ำที่สุดเช่นเดียวกับที่จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

3.1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และ 2 ประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยาและปริมาณและการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1.1 ประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา และกำหนดหน่วยของประชากร เป็นครัวเรือน โดยข้อมูลจากกรมการปกครอง (2558) ระบุว่าในตำบลเกาะยาวน้อยมีทั้งสิ้น 1,798 ครัวเรือน จากนั้นกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ดังนี้

$$n = \frac{\square}{1 + \square \square^2}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้
N = จำนวนประชากร
e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

จากการคำนวณจะได้จำนวนตัวอย่าง เท่ากับ 327.20 ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 ตัวอย่าง และกำหนดตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และได้กำหนดสัดส่วนในการสุ่มประชากรในแต่ละหมู่ของตำบลเกาะยาวน้อย ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 สัดส่วนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้าน	ครัวเรือน	สัดส่วน	ตัวอย่าง
บ้านทุ่ง	116	0.08	26
บ้านใหญ่	212	0.14	47
บ้านน้ำจืด	233	0.15	51

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หมู่บ้าน	ครัวเรือน	สัดส่วน	ตัวอย่าง
บ้านท่าเขา	180	0.12	40
บ้านริมทะเล	439	0.28	97
บ้านแหลมยาง	241	0.16	53
บ้านอันเป้า	120	0.08	26
รวม	1,541		340

3.1.2 ประชากรในการศึกษาผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยาและปริมาณและการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวยังชุมชนเกาะยาวน้อย ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ทั้งชาวไทย โดยกำหนดหน่วยของประชากรเป็นบุคคล และเนื่องจากที่เกาะยาวน้อยยังไม่มี การเก็บสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยว แต่จากการสอบถามเบื้องต้นทำให้ทราบว่า มีนักท่องเที่ยวเข้าพักโฮมสเตย์ เฉลี่ยปีละประมาณ 2,768 คน (กลุ่มเกาะยาวร่วมใจ, ม.ป.ป.) จึงทำการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยสูตรยามาเน่ ดังนี้

$$n = \frac{\frac{N^2}{e}}{1 + \frac{N^2}{e}}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

จากการคำนวณจะได้ขนาดตัวอย่าง เท่ากับ 349.49 ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 ตัวอย่าง และกำหนดตัวอย่างด้วยวิธีการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติเป็น 50/50

3.2 เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือ ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลจากการถอดบทเรียน แบบสอบถามการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และแบบบันทึกรายรับ-รายจ่าย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1. แบบบันทึกข้อมูลจากการถอดบทเรียน ใช้สำหรับศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยวน้อย จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มการท่องเที่ยวในชุมชนเกาะยวน้อย เช่น ความเป็นมาของพื้นที่ นิยามการท่องเที่ยว การพัฒนา การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยว เป้าหมายการท่องเที่ยว ความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค ผลกระทบ การสื่อสารความหมาย บทบาทหน้าที่ หน่วยงาน/องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์ ประสพการณ์ เป็นต้น

3.2.2. แบบสอบถามการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวในตำบลเกาะยวน้อยทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิสำเนา เป็นต้น ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ความต้องการ และความพึงพอใจ เช่น จำนวนสมาชิกในการเดินทาง ประสพการณ์ รูปแบบการท่องเที่ยว การได้รับข่าวสารกิจกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้ ความพึงพอใจ ความคิดเห็น ค่าใช้จ่าย ความคาดหวัง ความรู้สึกแออัด และความต้องการกลับมาเยือนซ้ำ เป็นต้น

3.2.3. แบบสอบถามข้อมูลสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนเกาะยวน้อย ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและการท่องเที่ยว เช่น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความรู้สึกแออัด และจำนวนนักท่องเที่ยวที่รับรู้ได้ เป็นต้น ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นต่อการมาเยือนของนักท่องเที่ยว ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและผลกระทบจากการท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็น ผลกระทบด้านสังคม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวและประชากรแฝง ความรู้สึกแออัด ความคงอยู่หรือเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ในชุมชน การเข้าถึงสาธารณูปโภค สุขอนามัย ปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด เป็นต้น

3.2.4. แบบบันทึกรายรับ-รายจ่าย หรือ บัญชีรายรับรายจ่าย โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนเกาะยาวน้อยที่ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ที่พักโฮมสเตย์ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และนำเครื่องมือไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 ตัวอย่าง วิเคราะห์ค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยวิธีการของ Cronbach (1972) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) แล้วจึงปรับแก้แบบสอบถามตามผลการวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงในพื้นที่ โดยจากการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ดังนี้

1) แบบสอบถามการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ข้อคำถามการรับรู้ของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเท่ากับ 0.705 ข้อคำถามความพึงพอใจของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเท่ากับ 0.854 และข้อคำถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเท่ากับ 0.842

2) แบบสอบถามข้อมูลสังคมวัฒนธรรม ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงาเท่ากับ 0.694 และข้อคำถามการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวจังหวัดพังงาเท่ากับ 0.729

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1. จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับชุมชนเกาะยาวน้อยเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ วิธีการทำวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.3.2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่

ตารางที่ 3-2 เครื่องมือและข้อมูล

เครื่องมือ	จุดเก็บข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แบบบันทึกข้อมูลจากการถอดบทเรียน	N/A	สมาชิกชมรมการท่องเที่ยวนูริรักษ์โดยชุมชน	N/A
แบบสอบถามการใช้ประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว และบริเวณท่าเรือข้ามฝาก	นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยชาวต่างชาติ	440
แบบสอบถามข้อมูลสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ	หมู่ 1-7	ประชาชนท้องถิ่น	340
แบบบันทึกรายรับ-รายจ่าย	บริเวณที่มีการประกอบกิจการโฮมสเตย์ (หมู่ 1,2 และ 5)	ผู้ประกอบการ (ประชาชนท้องถิ่น)	ตัวแทนธุรกิจโฮมสเตย์

3.3.3. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ความถี่ ในส่วนข้อมูลการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม สำหรับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

3.3.4. จัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อชี้แจงผลการศึกษาทั้งในส่วน of ประชาชนท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว และร่วมกันกำหนดปัจจัยชี้วัดในการติดตามและประเมินผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม

3.3.5. กำหนดค่ามาตรฐานของปัจจัยชี้วัด เพื่อชี้ให้เห็นถึงระดับผลกระทบสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ และจำแนกระดับขีดความสามารถที่ยอมรับได้ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับที่ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวยังไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับได้ โดยผลกระทบอยู่ในระดับน้อยหรือไม่มีผลกระทบ 2) ระดับการใช้ประโยชน์ที่กำลังเกินขีดความสามารถในการรองรับได้ หรือผลกระทบอยู่ในระดับค่าผลกระทบสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้พอดี (ค่ามาตรฐานของปัจจัยชี้วัด) และ 3) ระดับการใช้ประโยชน์ที่เกิดผลกระทบรุนแรงเกินค่าสูงสุดที่ยอมรับได้

3.3.6. เปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงกับค่ามาตรฐานที่จำแนกไว้ และหาความสัมพันธ์กับปริมาณและลักษณะการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว

3.3.7. กำหนดระบบติดตามและประเมินผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม และจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับระบบการติดตามและประเมินผลกระทบดังกล่าว

3.3.8. ถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์ระดับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรม เกินกว่าความสามารถในการรองรับได้ในพื้นที่ ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง อาทิ หน่วยงานรัฐ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชน และนักท่องเที่ยว เป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย

3.4.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ผลกระทบต่อประชาชนท้องถิ่น และข้อมูลด้านเศรษฐกิจ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา สามารถนำเสนอผลการศึกษาได้ ดังนี้

4.1. ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชน

4.1.1 ประวัติความเป็นมา

เกาะยาวน้อยถูกพบโดยทหาร 2 คน ซึ่งเดินทางมากลับจากการยกทัพมายึดเมืองถลางคืนจากพม่า คือ นายอุเสิน และนายอุสัน ซึ่งต่อมาได้ตั้งรกรากอาศัยอยู่คนเกาะยาวจนถึงปัจจุบัน โดยได้อุเสินเป็นต้นตระกูล เริงสมุทร และนายอุสันเป็นต้นตระกูล สกุลสัน

4.1.2 พัฒนาการก่อเกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ชุมชนเกาะยาวน้อย ริเริ่มจากวิฤตติชาวบ้านจับสัตว์น้ำได้น้อยลง มีอวนลากเข้ามาจับปลาในพื้นที่อ่าวพังงา ต่อมา ปี 2536 จึงมีการรวมตัวกันตั้งชมรมประมงพื้นบ้านขึ้นเพื่อปกป้องทรัพยากรชายฝั่งจากเรืออวนรุน อวนลาก และใช้การท่องเที่ยวเป็นอีกเครื่องมือในการเผยแพร่ปัญหาในพื้นที่สู่สาธารณชน มีผลทำให้การประมงผิดกฎหมายลดน้อยลง ต่อมาปี 2545 สมาชิกชมรมประมงพื้นบ้านได้จัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนขึ้น เพื่อเข้ามาดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นระบบ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนและทิศทางการท่องเที่ยวเกาะยาวอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยวควบคู่กับการดูแลทรัพยากรชายฝั่ง โดยเน้นการเรียนรู้วิถีชีวิตควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้การพักในที่อยู่อาศัย การทำอาหารร่วมกัน หรือนักท่องเที่ยวต่างชาติจะมาร่วมแลกเปลี่ยนการทำอาหาร การลงทะเลเพื่อเรียนรู้การลงอวนกุ้ง อวนปู การเลี้ยงปลาในกระชัง เป็นต้น ส่งผลให้ชมรมฯ ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และปี 2546 ได้รับรางวัล World Legacy Award จาก National Geographic Traveler และ The Conservation International สหรัฐอเมริกา ทำให้เกาะยาวน้อยเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย และมีกฎ ระเบียบ ในการบริหารจัดการชมรมฯ โดยเฉพาะการใช้ภาษาชนเผ่าที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

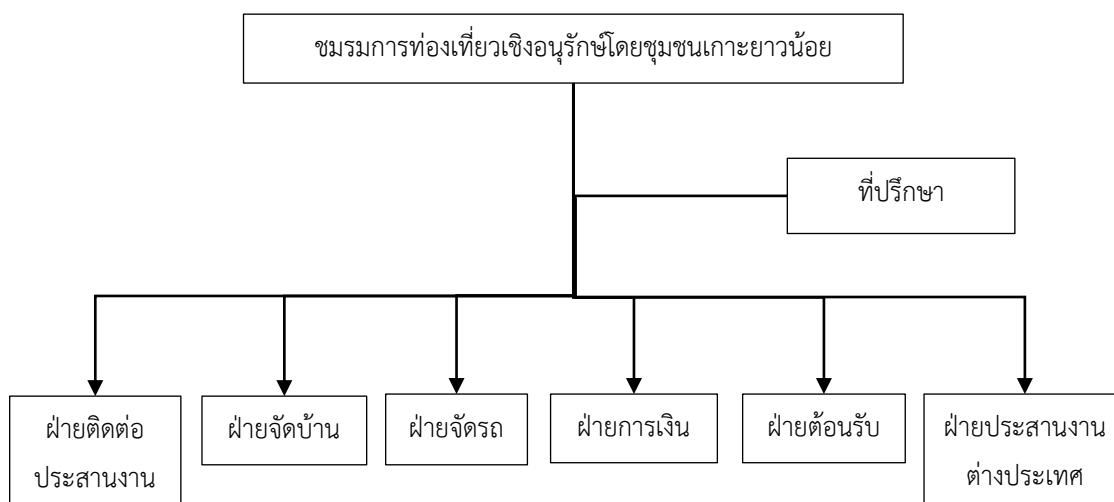
เช่น ปันโต กระตัก (ภาพที่ 4-1) และมีกฎหมายนักท่องเที่ยวเก็บเปลือกหอยและปะการัง มีโปรแกรมพานักท่องเที่ยวไปดูป่าชายเลนและร่วมกันปลูกป่าชายเลน กล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้เท่าทันกับการท่องเที่ยว โดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำแผนชุมชน การจัดการเขตการพัฒนาพื้นที่ โดยการให้ผู้นำท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล โรงเรียนผู้นำศาสนา และผู้ใหญ่ กำนัน มาเป็นส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ ตลอดจนให้ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมตลอดกระบวนการ

ภาพที่ 4-1 อาหาร และภาชนะบรรจุอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว

4.1.3 กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารในรูปแบบของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อย โดยแบ่งออกเป็น 7 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายประสานงานต่างประเทศ ฝ่ายจัดบ้าน ฝ่ายจัดรถ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบัญชี และฝ่ายต้อนรับ ดังภาพที่ 4-2 โดยทางชมรมจะกำหนดจัดประชุมเดือนละประมาณ 2 ครั้ง คือ ค่ำ เพื่วางแผนการทำงานจัดบ้าน จัดรถ ตามที่มีนักท่องเที่ยวติดต่อเข้ามา

ภาพที่ 4- 2 โครงสร้างคณะกรรมการบริหารชมรมทอเกี่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

มีการตั้งกฎระเบียบสำหรับสมาชิกทุกคนในการดำเนินการร่วมกัน ดังนี้ 1) ไม่ถือพรรคถือพวก 2) ไม่ฉวยโอกาส 3) ไม่ใช้อารมณ์ 4) ไม่โกรธกัน 5) ไม่ตามกระแส 6) ต้องโปร่งใส 7) ต้องเคารพมติกลุ่ม และกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นอย่างชัดเจนโดยมติที่ประชุมในการดำเนินการด้านการทอเกี่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนเกาะยาวน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินการต่างๆ ของชมรมจะมีระเบียบกติกาตั้งไว้ อาทิ การจัดลำดับการเข้าพักโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. กำหนดให้มีการจัดลำดับบ้านพักโฮมสเตย์โดยการเวียนกันตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเข้าพักโฮมสเตย์ได้หลังละไม่เกิน 5 คน
2. กำหนดให้ในแต่ละรอบการเข้าพัก เจ้าของบ้านพักจะต้องมีรายได้จากการเข้าพักรอบละ 5,000 – 10,000 บาท กรณีที่มีรายได้ไม่ถึง 5,000 ในรอบนั้น จะได้รับสิทธิในการรับนักท่องเที่ยวเข้าพักอีกหนึ่งรอบ แต่หากได้รายได้ถึง 10,000 บาท จะต้องหยุดรับนักท่องเที่ยวในรอบถัดไป (ห้ามการรับนักท่องเที่ยว 1 รอบ)
3. รายได้ที่เจ้าของบ้านพักได้รับจากถูกแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสาธารณะ ดังนี้ หัก 100 บาทต่อนักท่องเที่ยวหนึ่งคน เพื่อใช้ในงานของมัสยิดและโรงเรียนในชุมชน และหักร้อยละ 10 เป็นค่าส่วนกลางสำหรับจ่ายค่าน้ำค่าไฟ และอื่นๆที่ใช้ในชมรม โดยค่าใช้จ่ายที่หักนี้มีชื่อยกเว้น กรณีว่าเจ้าของบ้านได้มีรายได้ไม่น้อยจากจำนวนนักท่องเที่ยว หรือการลดราคาให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มนักเรียน นักศึกษา หรือผู้มาศึกษาดูงาน

4. การจัดลำดับบ้านพักทุกครั้งชมรมจะเอาข้อมูลจากฝ่ายประสานงานเข้าประชุมเพื่อพิจารณาร่วมกันเกี่ยวกับบ้านพัก กิจกรรม และรถนำเที่ยว ในคืน 9 คำ โดยหากเจ้าของบ้านไม่ได้เข้าร่วมประชุมก็จะถูกตัดสิทธิในการจัดนักท่องเที่ยวเข้าพักในรอบนั้น หากมีนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่เข้ามาหรือมีการติดต่อเข้าพักหลังคืน 9 คำ ชมรมจะจัดให้มีการประชุมเป็นครั้งๆ ไป

5. เจ้าของบ้านต้องอยู่บ้านในวันที่นักท่องเที่ยวมาเท่านั้น หากเจ้าของบ้านไม่อยู่ในรอบนั้นก็จะต้องข้ามรอบไป ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าของบ้านจะต้องเป็นผู้เล่าเรื่องราว และนำเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก

6. ในการประชุมมีการกำหนดให้สมาชิกเล่นแชร์ มือละ 100 บาท เพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมประชุม และมีเงินสำหรับการดำเนินการต่างๆ ด้วย

4.1.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน

ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชนเกาะยาวน้อย แบ่งออก เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) ทรัพยากรทางวัฒนธรรม โดยชุมชนเกาะยาวน้อยส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และค่อนข้างจะเคร่งครัดในการยึดถือและปฏิบัติตามหลักศาสนา จึงทำให้สังคมอยู่ด้วยความเรียบร้อย สงบสุข การเป็นอยู่แบบพี่น้อง และการเอื้อเฟื้อกัน โดยชุมชนได้จัดให้นักท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของชุมชน เช่น การกรีดยาง การดูลิงขึ้นมะพร้าว ดูการถักลอบซึ่งเป็นเครื่องมือประมง การผูกอวน ดูการทำนา และนำนักท่องเที่ยวศึกษาการแต่งงานของชุมชนเกาะยาว (กรณีนักท่องเที่ยวมาตรงกับพิธีแต่งงาน) ดูพิธีกรรมทางศาสนาที่มัสยิด และในด้านการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเน้นการใช้เครื่องมือแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น (ดุสิต, 2545) ดังภาพที่ 4-3

ภาพที่ 4-3 ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เกษษณน้อย จังหวัตพังงา

2) ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาด ป่าเขา และเกาะแก่งบริเวณโดยรอบ รวมทั้งเป็นถิ่นอาศัยของนกประจำถิ่น และนกอพยพหลายชนิด เช่น หาดท่าเขา หาดป่าทราย ดอนหอย บ่อน้ำจืดธรรมชาติ ต้นโพธิ์ทะเลขนาดใหญ่ หมู่เกาะปีละ หมู่เกาะพนัง หาดคลองจาก เกาะนอก อ่าวเคียน ถ้ำชาวเลร่องไห้และถ้ำเทศ แหล่งหญ้าทะเล และป่าชายเลน เป็นต้น (อำนาจ, 2549)

3) สินค้าและผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชนเกษษณน้อย เป็นรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น เป็นการนำทรัพยากรที่ได้จากการประกอบอาชีพประมง และทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูปและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ดอกไม้ผลิตจากเกล็ดปลา ปลาสาม ปลาเสียดเค็ม เป็นต้น (ภาพที่ 4-4)

ภาพที่ 4-4 การทำผลิตภัณฑ์ผ้าบาติด ม.4 บ้านท่าเขา เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน ประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมท่องเที่ยววิถีชีวิตบนเกาะยาวน้อย เช่น เที่ยวชมรอบเกาะ ชมวิถีชาวนา การเกษตรตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเลี้ยงกุ้งมังกร และปลาในกระชัง
- 2) กิจกรรมทางทะเล เช่น เที่ยวชมหาดท่าเขา หาดป่าทราย ดอนหอย บ่อน้ำจืดธรรมชาติ ต้นโพธิ์ทะเลขนาดใหญ่ หมู่เกาะปิละ หมู่เกาะพนัง หาดคลองจาก เกาะนอก อ่าวเคียน ถ้ำชาวเลร้องไห้และถ้ำเทศ แหล่งหญ้าทะเล และป่าชายเลน
- 3) กิจกรรมดูแลสิ่งแวดล้อมกับชุมชน เช่น การปลูกป่า การปลูกหญ้าทะเล เป็นต้น
- 4) กิจกรรมพิเศษสำหรับกลุ่มที่เข้ามาศึกษาดูงาน เช่น การบรรยายเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมพิเศษที่กลุ่มศึกษาดูงานต้องการ

โฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

โฮมสเตย์เกาะยาวน้อย มีสมาชิกจำนวน 25 หลัง ในปัจจุบันมีโฮมสเตย์ที่ดำเนินการอยู่จำนวน 12 หลัง โดยสมาชิกที่หยุดดำเนินการเนื่องจากมีผู้สูงอายุ คนป่วย หรือเด็กเล็กที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษในครอบครัว ทำให้ไม่สะดวกในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยใน 12 หลังกระจายอยู่ในหมู่ 1 บ้านทุ่ง จำนวน 3 หลัง หมู่ 2 บ้านใหญ่ จำนวน 1 หลัง และหมู่ 5 บ้านริมทะเล จำนวน 8 หลัง ซึ่งรวมทั้งหมดสามารถรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งหมด 101 คน โดยแต่ละหลังมีรูปแบบที่แตกต่างกัน คือ บางหลังนักท่องเที่ยวพักในบ้านหลังเดียวกับเจ้าของบ้าน แต่แยกห้อง บางหลังมีรูปแบบบังกะโลหรือบ้านพักที่นักท่องเที่ยวพักใน

บ้านคนละหลังกับเจ้าของบ้าน แต่อยู่บริเวณใกล้เคียงกัน ซึ่งส่วนใหญ่เนื่องจากครอบครัวของเจ้าของบ้าน ไม่สะดวกต้อนรับแขกเนื่องจากมีผู้สูงอายุ คนป่วย หรือเด็กเล็ก เป็นต้น จึงให้นักท่องเที่ยวพักบังกะโลหรือ บ้านพัก ที่อยู่ในความดูแลของเจ้าของบ้าน ดังตารางที่ 4-1 และภาพที่ 4-5 ถึงภาพที่ 4-7

ตารางที่ 4- 1 ที่ตั้งโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

ที่	ที่ตั้ง (หมู่ที่)	พิกัด UTM (WGS 1984)	รูปแบบ	จำนวน		
				ห้องพัก	ห้องน้ำ/ สุขา	นักท่องเที่ยวที่ รองรับได้
1	1	47P 0455226 0897186	พักรวมกับเจ้าของบ้าน	5	5	10
2	1	47P 0454785 0897037	พักแยกกับเจ้าของบ้าน	3	3	6
3	1	47P 0455475 0897179	พักรวมกับเจ้าของบ้าน	2	2	6
4	2	47P 0455363 0897605	พักรวมกับเจ้าของบ้าน	3	2	6
5	5	47P 0457189 0894494	พักรวมกับเจ้าของบ้าน	3	2	9
6	5	47P 0457277 0894639	พักแยกกับเจ้าของบ้าน	2	2	6
7	5	47P 0456601 0895603	พักแยกกับเจ้าของบ้าน	2	2	6
8	5	47P 0457155 0894848	พักรวมกับเจ้าของบ้าน	2	2	6
9	5	N/A	พักรวมกับเจ้าของบ้าน	4	2	8
10	5	47P 0457190 0894542	พักรวมกับเจ้าของบ้าน	4	2	12
11	5	47P 0456542 0895668	พักแยกกับเจ้าของบ้าน	2	2	6
12	5	47P 0458082 0895370	พักแยกกับเจ้าของบ้าน	10	10	20
รวม				42	34	101

ภาพที่ 4-5 โฮมสเตย์ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย หมู่ 5

ภาพที่ 4-6 ห้องนอน โฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

ภาพที่ 4-7 ห้องน้ำ โฮมสเตย์ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

เป้าหมายการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อยเริ่มต้นขึ้นจากความต้องการปกป้องทรัพยากรชายฝั่ง หลังจากนั้นจึงได้พัฒนาขึ้น จนปัจจุบันการท่องเที่ยวบนเกาะยวน้อยเป็นการดำเนินการร่วมกันของชุมชนเพื่อเป็นอาชีพ โดยได้น้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ด้านเศรษฐศาสตร์มาให้ เรื่อง “ขาดทุน คือกำไร” มาใช้ในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวด้วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จัก และภาคภูมิใจ และร่วมกันดูแลรักษาในทรัพยากรบนเกาะยวน้อย ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม

ปัญหา และอุปสรรค

1) ความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นจากการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากบนเกาะยวน้อยมีกลุ่มที่มีการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์หลากหลายกลุ่ม ซึ่งบางกลุ่มได้นำเอาภาพรางวัลต่างๆ ที่ทางชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยวน้อยไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจผิด และเมื่อเดินทางมายังเกาะยวน้อยพบว่าไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจและส่งผลกระทบต่อสภาพลักษณ์และการดำเนินการของชมรมฯ

2) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินการของผู้ประกอบการธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ แต่เดิมผู้ประกอบการที่พัก โรงแรม มีการตกลงร่วมกันกับชุมชนในการให้บริการรถนำเที่ยวของชุมชนในการรับส่งนักท่องเที่ยว แต่ปัจจุบัน มีท่าเรือ (แหลมไทร) ที่มีการขนส่งรถยนต์มายังเกาะยวน้อยได้ง่ายขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการจัดให้บริการรถนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวเอง ซึ่งทำให้รถบริการนำเที่ยวของชุมชนมีการเรียกใช้บริการจากสถานประกอบการ และนักท่องเที่ยวน้อยลง

ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวบนเกาะยวน้อยก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ทางบวก เช่น การกระจายรายได้ เป็นต้น ทางลบ เช่น ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของประชากรแฝงทั้งชาวไทยต่างชาติ และแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานบริการในโรงแรมต่างๆ ปัญหาการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะเนื่องจากนายทุนมีการยึดพื้นที่หาดสาธารณะบางส่วนสำหรับให้บริการ

นักท่องเที่ยวของตนเอง การขายที่ดินให้นายทุนหรือต่างชาติ ปัญหาการคมนาคมบนเกาะ เนื่องจากมีรถยนต์การมีแพขนานยนต์ที่มากขึ้น ทำการนำรถขึ้นเกาะง่ายขึ้นด้วย เป็นต้น

ระบบสื่อความหมายในพื้นที่

การสื่อความหมายในพื้นที่ จะให้คนในพื้นที่หรือเจ้าของบ้านพัก (Homestay) เท่านั้นในการนำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมในบรรยายอธิบายเรื่องราวต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ และชุมชน ซึ่งรูปแบบการสื่อความหมาย เป็นการสื่อความหมายแบบใช้คน ที่จะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะบุคคล

การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกาะยาวน้อยที่มีการดำเนินการโดยชมรม คือ มีการจัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนเกาะยาวน้อย นอกจากนี้จากรางวัลต่างๆที่ชมรมฯ ได้รับทำให้เกาะยาวน้อยเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วโลก รวมทั้งในปัจจุบันการสื่อสารแบบออนไลน์ ทำให้การประชาสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น ทั้งในรูปแบบการเขียนรีวิว หรือคลิปวิดีโอบนอินเทอร์เน็ต และเฟสบุ๊ก (Koh Yao Ecotourism ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย)

ความเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับผู้ประกอบการภายนอก

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่เกาะยาวน้อย โดยไม่ได้พักค้างคืนกับโฮมสเตย์ หรือชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย จะใช้บริการการท่องเที่ยวชุมชน ได้แก่ บริการรถ และเรือนำเที่ยวได้ ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาโดยไม่ได้ใช้บริการรถรับส่งจากโรงแรมหรือที่พัก และติดต่อรถรับส่งบริเวณท่าเรือส่วนใหญ่จะใช้บริการนำเที่ยวจากรถรับส่งนั้นๆ และโรงแรมหรือที่พักจะแนะนำรถรับส่งนั้นๆในการนำเที่ยว และเจ้าของรถจะแนะนำหรือติดต่อเรือนำเที่ยวต่อไป หากนักท่องเที่ยวสนใจรับบริการ

2) นักท่องเที่ยวติดต่อกับทางโรงแรมที่พัก เพื่อรับบริการนำเที่ยว ทางโรงแรมจะแนะนำหรือประสานกับผู้ประสานงานชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย หรือเจ้าของรถนำเที่ยว/เรื่อนำเที่ยวที่มีการลงทะเบียนไว้กับทางโรงแรม

หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่

1) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยาวน้อย โดยมีพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ หมู่ 2 บ้านใหญ่ หมู่ 3 บ้านน้ำจืด หมู่ 4 บ้านท่าเขา หมู่ 5 บ้านริมทะเล หมู่ 6 บ้านแหลมยาง และหมู่ 7 บ้านอันป้า ซึ่งทั้ง 6 หมู่อบต. เกาะยาวน้อย ดูแลเต็มพื้นที่ และดูแลบางส่วนของพื้นที่หมู่ 1 บ้านทุ่ง

2) เทศบาลตำบลเกาะยาวน้อย โดยดูแลรับผิดชอบพื้นที่บางส่วนของหมู่ 1 บ้านทุ่ง

3) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา ตามประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า 1-2 เล่ม 98 ตอนที่ 64 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2524 โดยดูแลรับผิดชอบพื้นที่บริเวณอ่าวลิ๊ะหา หมู่ 4 บ้านท่าเขา ดังภาพที่ 4-8

นอกจากนี้ตำบลเกาะยาวน้อย มีพื้นที่ภายใต้ราชกิจจานุเบกษา หน้า 31-41 เล่ม 133 ตอนพิเศษ 76 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2559 ให้เป็นเขตพื้นที่ที่มีมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้พื้นที่ป่าชายเลนที่จำแนกออกเป็นเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลนตำบลเกาะยาวน้อย เป็นเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน โดยห้ามทำกิจกรรมใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การใช้ประโยชน์ไม่ว่าด้วยประการใดๆ ห้ามการกระทำใด ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางธรณีสัณฐาน หรือสภาพทางธรรมชาติ ในพื้นที่สันดอนหรือป่าไม้ เว้นแต่เป็นกรณีทางราชการกระทำ เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง หรือเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และบริเวณที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา เป็นเขตสงวนและคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้ โดยห้ามไม่ให้มีการก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติเสียหาย เว้นแต่เป็นการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ หรือเป็นการศึกษา และวิจัยทางวิชาการซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี (ภาพที่ 4-9)

4.2 จำนวนผู้เดินทางขึ้น-ลงเกาะยาวน้อย

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดเก็บข้อมูลจำนวนผู้เดินทางขึ้น-ลงเกาะยาวน้อย จำนวน 2 เส้นทาง ได้แก่ ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) – ท่าเรือท่ามานะ (เกาะยาวน้อย) และท่าเรือท่าเลน (กระบี่) – ท่าเรือท่าเขา (เกาะยาวน้อย) ซึ่งเป็นท่าเรือหลักที่มีการเดินทางเข้าสู่เกาะยาวน้อย ส่วนท่าเรืออื่นๆ บนเกาะยาวน้อย เป็นท่าเรือสำหรับเรือนำเที่ยว และสำหรับบรรทุกสินค้า เช่น อุปกรณ์ก่อสร้าง เป็นต้น

4.2.1 ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) – ท่าเรือท่ามานะ (เกาะยาวน้อย)

รอบเรือระหว่างท่าเรือบางโรง – ท่าเรือท่ามานะ มีจำนวนเรือเข้า และออก เท่ากันคือ 13 เที่ยว (ภาพที่ 4-10) โดยประกอบไปด้วยเรือเร็ว (Speed boat) รวม 10 เที่ยว ทั้งขาเข้าและขาออก คิดเป็นร้อยละ 76.92 โดยมีระยะเวลาในการเดินทางแตกต่างกัน ประมาณ 15 นาที คือ เรือเร็วใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 30 นาที และเรือหางยาวใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 45 นาที

ตารางเรือเร็วโดยสาร วัดพระเทพธารณี - ท่าเรือบางโรง

Boat timetables Phuket-Koh Yao Noi
Koh Yao Noi - Phuket

เวลา	สายเรือ/เรือ	เวลา	สายเรือ/เรือ
Time	From Koh Yao Noi/Phuket	Time	From Bang Whangpae/Phuket - Koh Yao Noi
06.35 - 07.00	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	07.50	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
06.35 - 07.00	Koh Yao Noi - Phuket	07.50	Phuket - Koh Yao Noi
07.00 - 07.15	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	08.00	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
07.00 - 07.15	Phuket - Koh Yao Noi	08.00	Koh Yao Noi - Phuket
07.15 - 07.30	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	08.15	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
07.15 - 07.30	Phuket - Koh Yao Noi	08.15	Koh Yao Noi - Phuket
07.30 - 07.45	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	08.30	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
07.30 - 07.45	Phuket - Koh Yao Noi	08.30	Koh Yao Noi - Phuket
08.00 - 08.15	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	09.00	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
08.00 - 08.15	Phuket - Koh Yao Noi	09.00	Koh Yao Noi - Phuket
08.15 - 08.30	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	09.15	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
08.15 - 08.30	Phuket - Koh Yao Noi	09.15	Koh Yao Noi - Phuket
08.30 - 08.45	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	09.30	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
08.30 - 08.45	Phuket - Koh Yao Noi	09.30	Koh Yao Noi - Phuket
08.45 - 09.00	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	09.45	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
08.45 - 09.00	Phuket - Koh Yao Noi	09.45	Koh Yao Noi - Phuket
09.00 - 09.15	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	10.00	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
09.00 - 09.15	Phuket - Koh Yao Noi	10.00	Koh Yao Noi - Phuket
09.15 - 09.30	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	10.15	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
09.15 - 09.30	Phuket - Koh Yao Noi	10.15	Koh Yao Noi - Phuket
09.30 - 09.45	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	10.30	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
09.30 - 09.45	Phuket - Koh Yao Noi	10.30	Koh Yao Noi - Phuket
09.45 - 10.00	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	10.45	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
09.45 - 10.00	Phuket - Koh Yao Noi	10.45	Koh Yao Noi - Phuket
10.00 - 10.15	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	11.00	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
10.00 - 10.15	Phuket - Koh Yao Noi	11.00	Koh Yao Noi - Phuket
10.15 - 10.30	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	11.15	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
10.15 - 10.30	Phuket - Koh Yao Noi	11.15	Koh Yao Noi - Phuket
10.30 - 10.45	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	11.30	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
10.30 - 10.45	Phuket - Koh Yao Noi	11.30	Koh Yao Noi - Phuket
10.45 - 11.00	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	11.45	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
10.45 - 11.00	Phuket - Koh Yao Noi	11.45	Koh Yao Noi - Phuket
11.00 - 11.15	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	12.00	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
11.00 - 11.15	Phuket - Koh Yao Noi	12.00	Koh Yao Noi - Phuket
11.15 - 11.30	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	12.15	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
11.15 - 11.30	Phuket - Koh Yao Noi	12.15	Koh Yao Noi - Phuket
11.30 - 11.45	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	12.30	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
11.30 - 11.45	Phuket - Koh Yao Noi	12.30	Koh Yao Noi - Phuket
11.45 - 12.00	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	12.45	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
11.45 - 12.00	Phuket - Koh Yao Noi	12.45	Koh Yao Noi - Phuket
12.00 - 12.15	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	13.00	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
12.00 - 12.15	Phuket - Koh Yao Noi	13.00	Koh Yao Noi - Phuket
12.15 - 12.30	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	13.15	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
12.15 - 12.30	Phuket - Koh Yao Noi	13.15	Koh Yao Noi - Phuket
12.30 - 12.45	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	13.30	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
12.30 - 12.45	Phuket - Koh Yao Noi	13.30	Koh Yao Noi - Phuket
12.45 - 13.00	ภูเก็ต-เกาะยาวน้อย	13.45	เกาะยาวน้อย-ภูเก็ต
12.45 - 13.00	Phuket - Koh Yao Noi	13.45	Koh Yao Noi - Phuket

ภาพที่ 4-10 รอบเรือเข้า และออก ระหว่าง ท่าเรือบางโรง – ท่าเรือท่ามานะ

จากการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน 2561 พบว่า รอบเรือที่มีผู้โดยสารขาเข้ามากที่สุด ได้แก่ รอบ 07.50 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 30 คน รองลงมาคือ รอบ 09.15 น. และ 08.40 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 24 และ 20 คน ตามลำดับ ส่วนรอบเรือที่มีผู้โดยสารขาออกมากที่สุด ได้แก่ รอบ 13.30 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 36 คน รองลงมาคือ รอบ 06.30 น. และ 14.00 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 36 และ 32 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 4-2)

ตารางที่ 4-2 จำนวนคนขึ้น-ลง ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) – ท่าเรือท่ามานะ (เกาะยาวน้อย)

ท่าเรือบางโรง-ท่ามานะ			ท่าเรือท่ามานะ – บางโรง		
เวลา	ประเภทเรือ	จำนวนคนเฉลี่ย (คน)	เวลา	ประเภทเรือ	จำนวนคนเฉลี่ย (คน)
07.50 น.	Speed boat	29.50	06.30 น.	Speed boat	35.75
08.40 น.	Speed boat	20.00	07.00 น.	เรือหางยาว	29.25
09.15 น.	เรือหางยาว	23.50	07.50 น.	Speed boat	27.25
09.50 น.	Speed boat	15.25	09.00 น.	Speed boat	20.25
10.30 น.	Speed boat	14.25	09.40 น.	Speed boat	17.00
11.30 น.	Speed boat	17.75	10.30 น.	Speed boat	12.75
12.30 น.	เรือหางยาว	14.50	11.30 น.	Speed boat	21.50
13.30 น.	Speed boat	18.75	11.40 น.	Speed boat	23.50
14.30 น.	Speed boat	14.00	13.30 น.	เรือหางยาว	36.00
15.00 น.	Speed boat	16.00	14.00 น.	Speed boat	31.25
16.00 น.	Speed boat	14.00	15.00 น.	เรือหางยาว	26.50
17.00 น.	เรือหางยาว	11.50	16.00 น.	Speed boat	18.75
17.40 น.	Speed boat	9.00	16.40 น.	Speed boat	18.00
รวม		218	รวม		317.75

ข้อมูลจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต สามารถสรุปสถิติจำนวนผู้โดยสารเข้า-ออก เกาะยาวน้อยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 ได้ โดยพบว่า มีจำนวนผู้โดยสารออกจากท่าเรือบางโรงไปยังท่าเรือท่ามานะมากกว่าผู้โดยสารขาเข้า โดยในวันเสาร์-อาทิตย์มีจำนวนผู้โดยสารขาออกจาก

ท่าเรือบางโรงเฉลี่ยมากกว่าวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) เท่ากับ 359 และ 355 คนต่อวัน ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 ข้อมูลสถิติผู้โดยสารเรือขาเข้า-ออก ระหว่างท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) และท่าเรือท่ามาเนาะ (เกาะยาวน้อย)

ประเภทวัน	จำนวนเรือ (เที่ยว)		ผู้โดยสาร (คน)	
	บางโรง-ท่ามาเนาะ	ท่ามาเนาะ-บางโรง	บางโรง-ท่ามาเนาะ	ท่ามาเนาะ-บางโรง
วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์)	18	17	355	338
วันเสาร์-อาทิตย์	18	17	359	342
เฉลี่ยรวม	18	17	356	339

4.2.2 ท่าเรือท่าเลน (กระบี่) – ท่าเรือท่าเขา (เกาะยาวน้อย)

รอบเรือระหว่างท่าเรือท่าเลน – ท่าเรือท่าเขา มีจำนวนเรือเข้า และออก เท่ากันคือ 11 เที่ยว (ภาพที่ 4-11 และ 4-12) โดยประกอบไปด้วยเรือเร็ว (Speed boat) รวม 6 เที่ยว ทั้งขาเข้าและขาออก คิดเป็นร้อยละ 27.27 โดยมีระยะเวลาในการเดินทางแตกต่างกัน ประมาณ 20 นาที คือ เรือเร็วใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 20 นาที และเรือหางยาวใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 40 นาที

ภาพที่ 4-11 รอบเรือขาออก (ท่าเขา-ท่าเลน)

ภาพที่ 4-12 รอบเรือขาเข้า (ท่าเลน-ท่าเขา)

จากการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2561 พบว่า รอบเรือที่มีผู้โดยสารขาเข้า เกาะยาวน้อยมากที่สุด ได้แก่ รอบ 16.00 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 23 คน รองลงมาคือ รอบ 16.30 น. และ 13.00 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 20 และ 17 คน ตามลำดับ ส่วนรอบเรือที่มีผู้เดินทางจาก ท่าเรือท่าเขายังท่าเรือท่าเลนมากที่สุด ได้แก่ รอบ 7.30 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 16 คน รองลงมา คือ รอบ 09.30 น. มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 10 คน และรอบ 7.00 น. และ 16.00 น. มีจำนวนเฉลี่ย เท่ากัน คือประมาณ 7 คน (ตารางที่ 4-4)

ตารางที่ 4-4 จำนวนคนขึ้น-ลงท่าเรือท่าเลน (กระบี่) – ท่าเรือท่าเขา (เกาะยาวน้อย)

ท่าเรือท่าเลน - ท่าเขา			ท่าเรือท่าเขา - ท่าเลน		
เวลา	เรือ	จำนวนคน เฉลี่ย (คน)	เวลา	เรือ	จำนวนคน เฉลี่ย (คน)
09.00 น.	เรือหางยาว	5	07.00 น.	เรือหางยาว	7
10.00 น.	เรือหางยาว	5	07.30 น.	เรือหางยาว	16
11.00 น.	เรือหางยาว	8	08.30	เรือหางยาว	1
12.00 น.	เรือหางยาว	10	09.30 น.	Speed boat	10
13.00 น.	เรือหางยาว	17	10.30 น.	เรือหางยาว	7
14.00 น.	เรือหางยาว	5	11.30 น.	Speed boat	4
15.00 น.	Speed boat	11	12.30 น.	เรือหางยาว	7
16.00 น.	Speed boat	23	13.30 น.	เรือหางยาว	6
17.00 น.	เรือหางยาว	20	14.30 น.	เรือหางยาว	5
17.30 น.	เรือหางยาว	N/A	16.00 น.	เรือหางยาว	7
17.50 น.	Speed boat	N/A	16.35 น.	Speed boat	N/A

ข้อมูลจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ สามารถสรุปสถิติจำนวนผู้โดยสารเรือเข้า-ออก เกาะยาวน้อยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูกาลท่องเที่ยวได้ โดยพบว่า มีจำนวน ผู้โดยสารออกจากท่าเรือท่าเลน ไปยังท่าเรือท่าเขา น้อยกว่า ผู้โดยสารจากท่าเรือท่าเขา ไปยังท่าเรือ ท่าเลน และผู้โดยสารเฉลี่ยจากท่าเรือท่าเลน ไปยังท่าเรือท่าเขาในวันธรรมดา (จันทร์ -ศุกร์) น้อยกว่า วันเสาร์-อาทิตย์ เท่ากับ 191 และ 214 คนต่อวัน ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-5

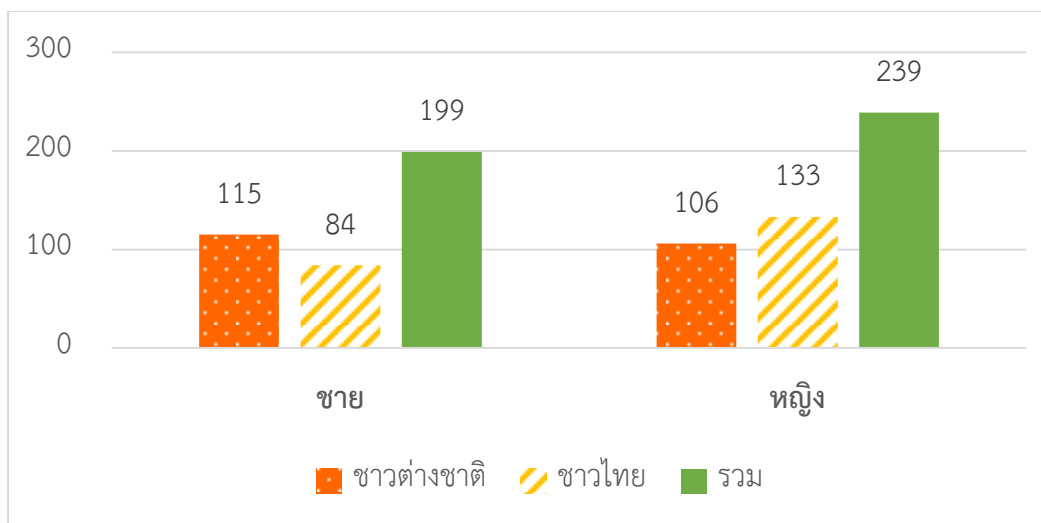
ตารางที่ 4-5 ข้อมูลสถิติผู้โดยสารเรือเข้า-ออก ระหว่างท่าเรือท่าเขา (เกาะยวน้อย) และ ท่าเรือท่าเลน (กระปี่)

ประเภทวัน	จำนวนเรือ (เที่ยว)		ผู้โดยสาร (คน)	
	ท่าเลน-ท่าเขา	ท่าเขา-ท่าเลน	ท่าเลน-ท่าเขา	ท่าเขา-ท่าเลน
วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์)	19	19	191	207
วันเสาร์-อาทิตย์	20	20	214	228
เฉลี่ยรวม	19	19	197	213

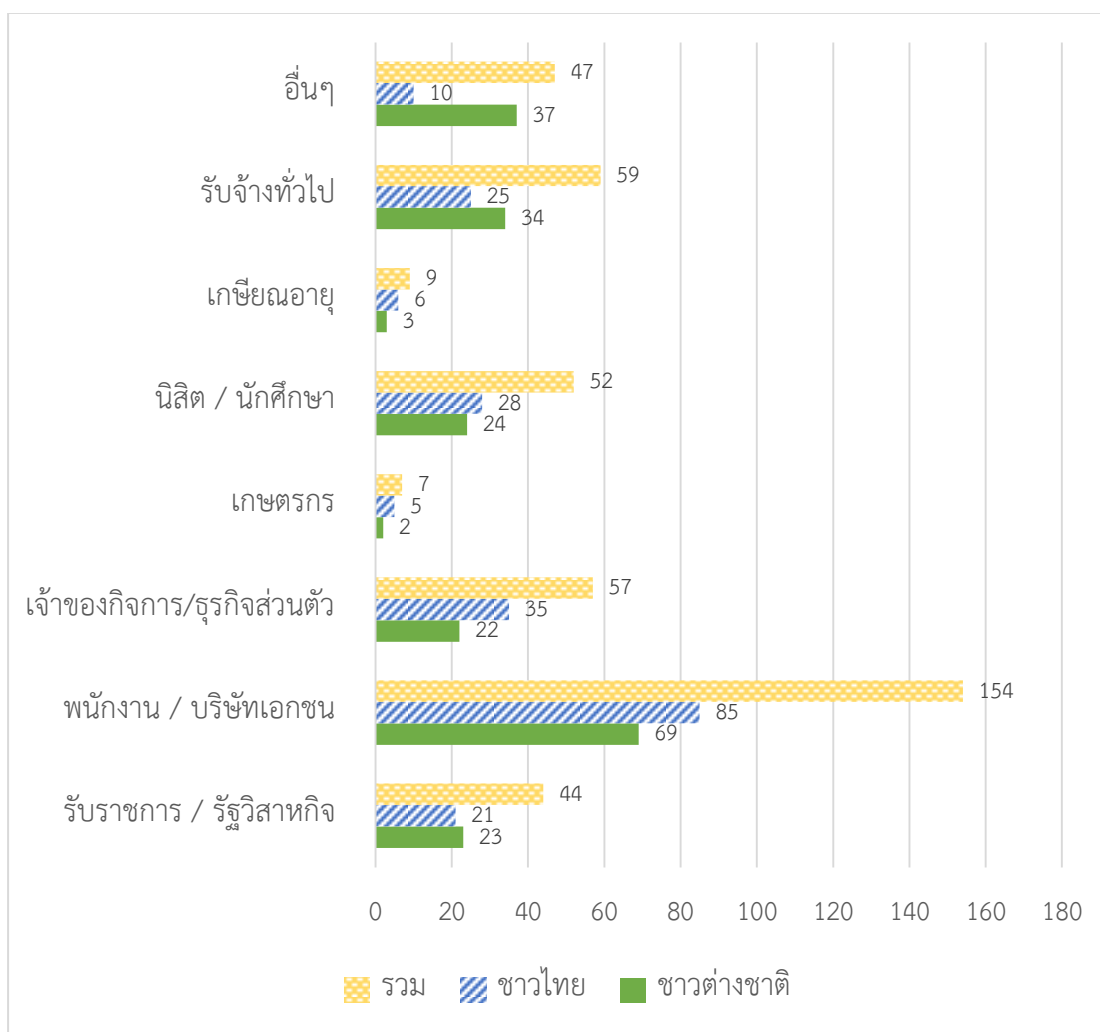
จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้โดยสารที่เดินทางไปยังเกาะยวน้อย ใช้เส้นทางท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) และท่าเรือท่ามาเนาะ (เกาะยวน้อย) มากกว่าเส้นทางท่าเรือท่าเลน (กระปี่) และท่าเรือท่าเขา (เกาะยวน้อย) โดยมีผู้โดยสารเฉลี่ยเท่ากับ 356 และ 197 คนต่อวัน ตามลำดับ โดยบริเวณท่าเรือบางโรงและท่าเรือท่ามาเนาะมีรอบเรือเร็ว มากกว่าเรือหางยาว ทำให้การเดินทางไปยังเกาะยวน้อยรวดเร็วมากขึ้น ในภาพรวมพบว่า มีผู้เดินทางเข้าเกาะยวน้อยเท่ากับ 553 คนต่อวัน ในขณะที่คนเดินทางออกจากเกาะยวน้อยเท่ากับ 552 คนต่อวัน ซึ่งการที่มีผู้เดินทางเข้าออกในปริมาณที่ใกล้เคียงกันทำให้มีจำนวนผู้เดินทางสะสมบนเกาะยวน้อยไม่มากนัก และอาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกแออัดของนักท่องเที่ยวหรือประชาชนท้องถิ่นที่ไม่ก่อให้เกิดกระทบหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจไม่เกินกว่าที่จะยอมรับได้ แต่อย่างไรก็ตามจำนวนผู้เดินทางที่เก็บข้อมูลได้ทั้งหมดอาจไม่ใช่นักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว เนื่องจากมีประชาชนเกาะยวน้อยเดินทางไป-กลับเกาะอย่างต่อเนื่อง และบางส่วนเป็นผู้ที่เดินทางไปเพื่อทำงานบนเกาะยวน้อย

4.3 ข้อมูลกิจกรรม การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามจำนวน 440 ชุด แบ่งเป็นชาวไทยร้อยละ 49.21 และชาวต่างชาติ 50.79 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.60 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.40 โดยกลุ่มตัวอย่างชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.3 ในขณะที่ชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52 (ภาพที่ 4-13) มีอายุเฉลี่ยรวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ เท่ากับ 33.55 ปี (S.D. = 11.12) โดยชาวต่างชาติมีอายุเฉลี่ยมากกว่าชาวไทย เท่ากับ 35.16 และ 31.87 ปี (S.D. = 11.73 และ 10.20) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/บริษัทเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.9 รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 13.8 และเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย ที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/บริษัทเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.2 และ 23.6 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-14)

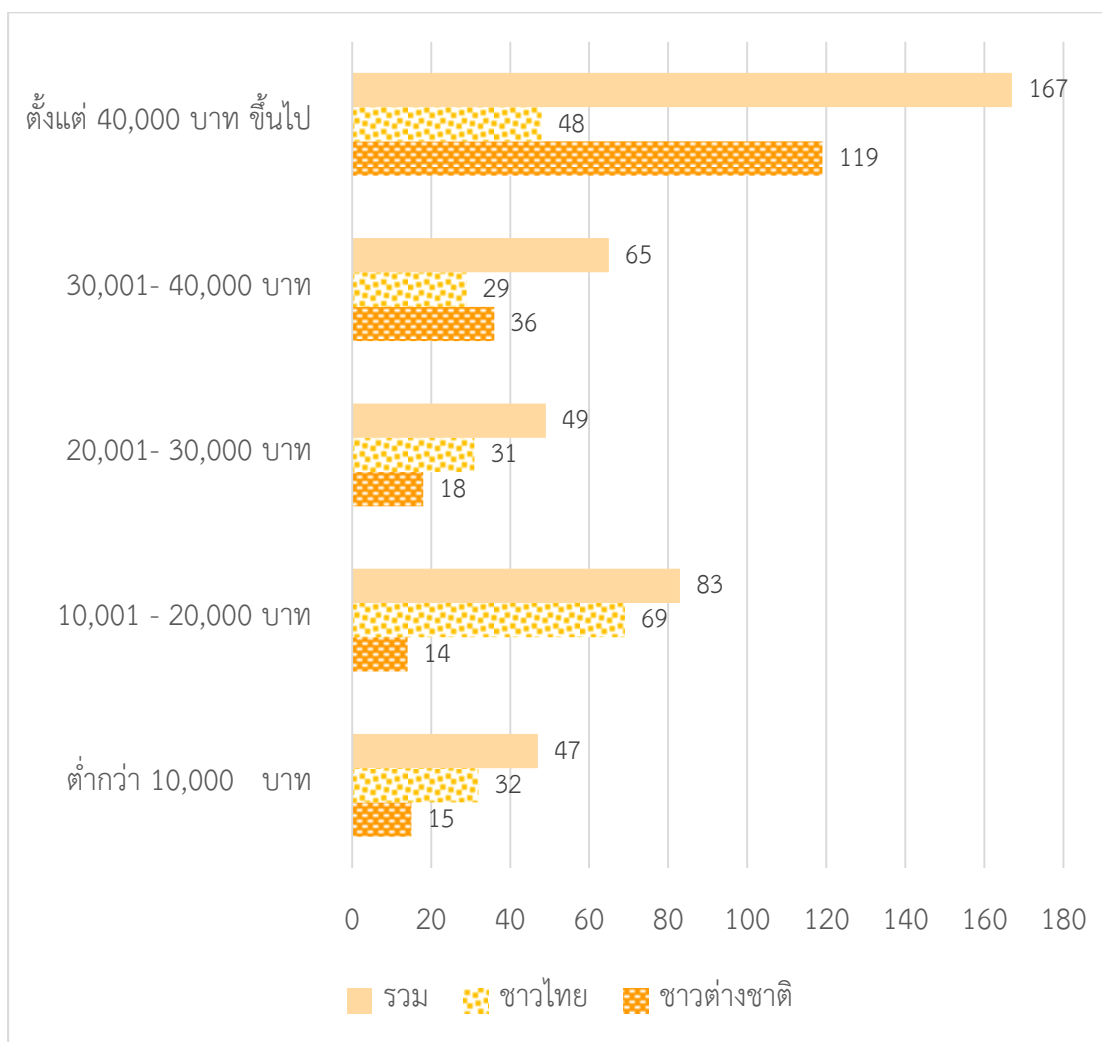

ภาพที่ 4-13 แผนภูมิแท่งแสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง ชาวต่างชาติ และชาวไทย

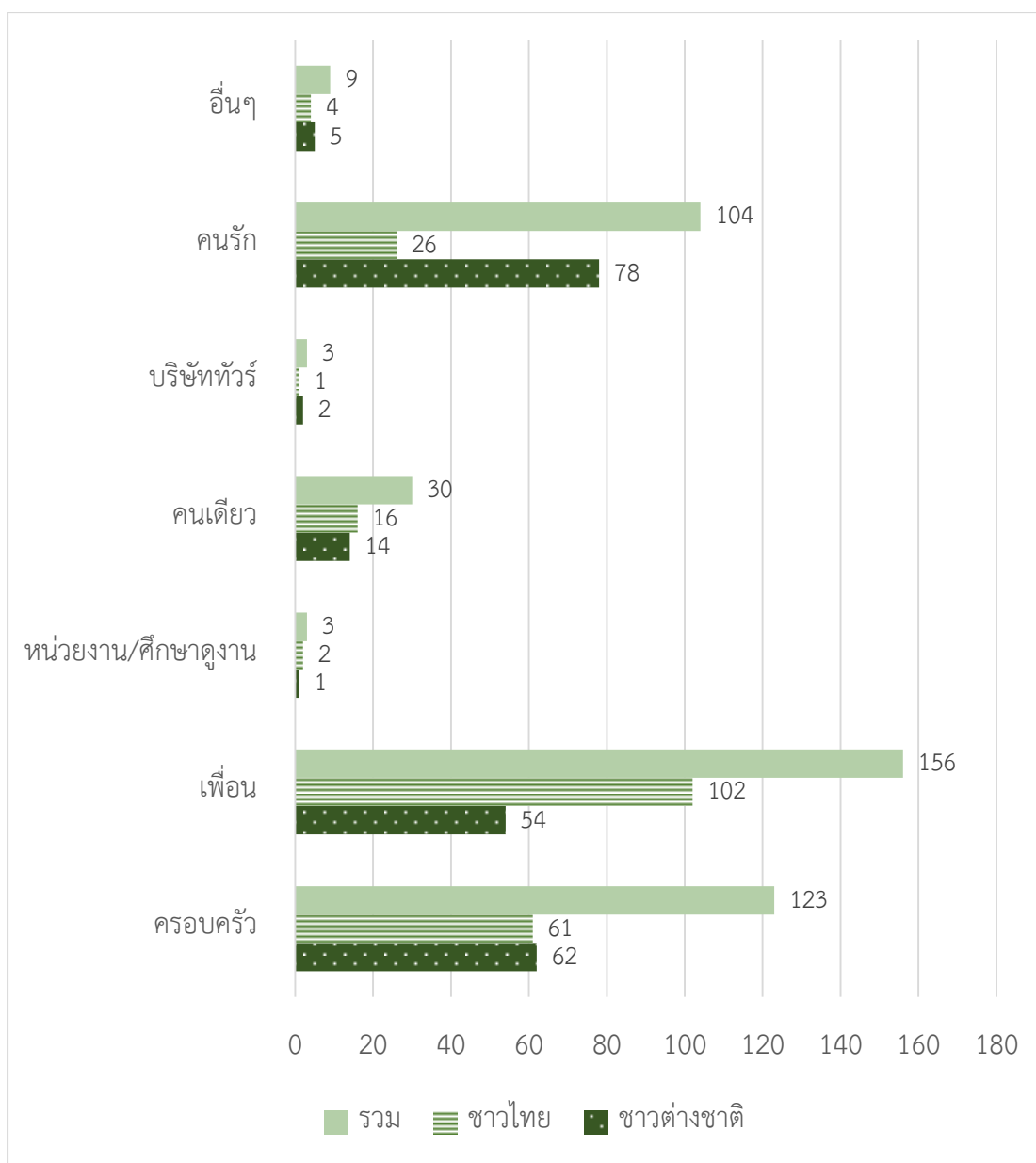

ภาพที่ 4-14 แผนภูมิแท่งแสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างรวมมีรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ 40,000 บาทขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมาคือ 10,001 – 20,000 บาท และ 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.2 และ 15.80 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติมีรายได้เฉลี่ยมากที่สุดตั้งแต่ 40,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.9 และกลุ่มตัวอย่างชาวไทยมีรายได้เฉลี่ยมากที่สุดระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33 (ภาพที่ 4-15) จำนวนสมาชิกในการเดินทางมาเกาะยาวน้อยส่วนใหญ่เดินทางมา 2 คน โดยส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 36.40 รองลงมาคือ ครอบครัว และคนรัก คิดเป็นร้อยละ 28.70 และ 24.30 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางมากับคู่รัก และชาวไทยเดินทางมากับ เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 34.80 และ 47 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-16)

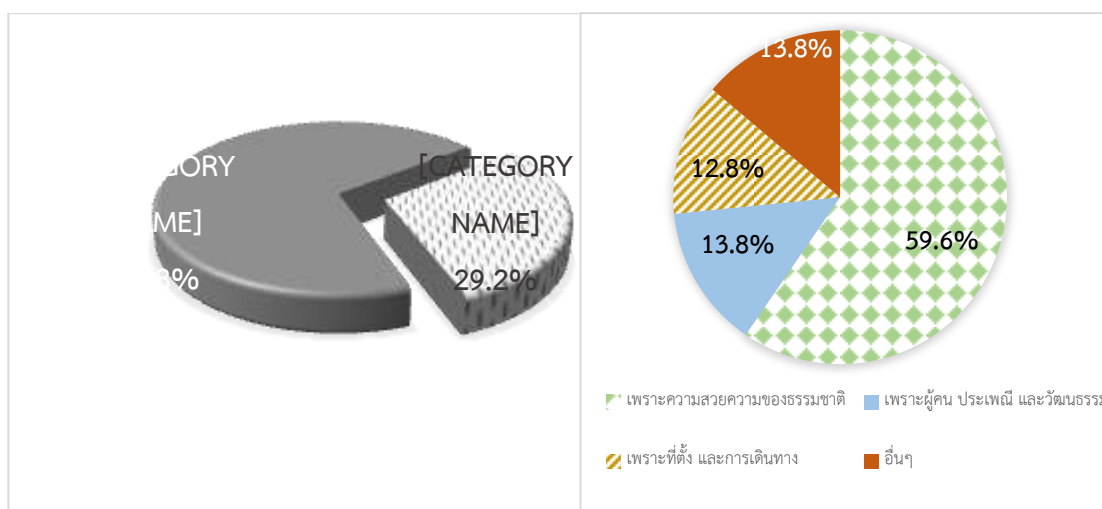

ภาพที่ 4-15 แผนภูมิแสดงรายได้ของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย

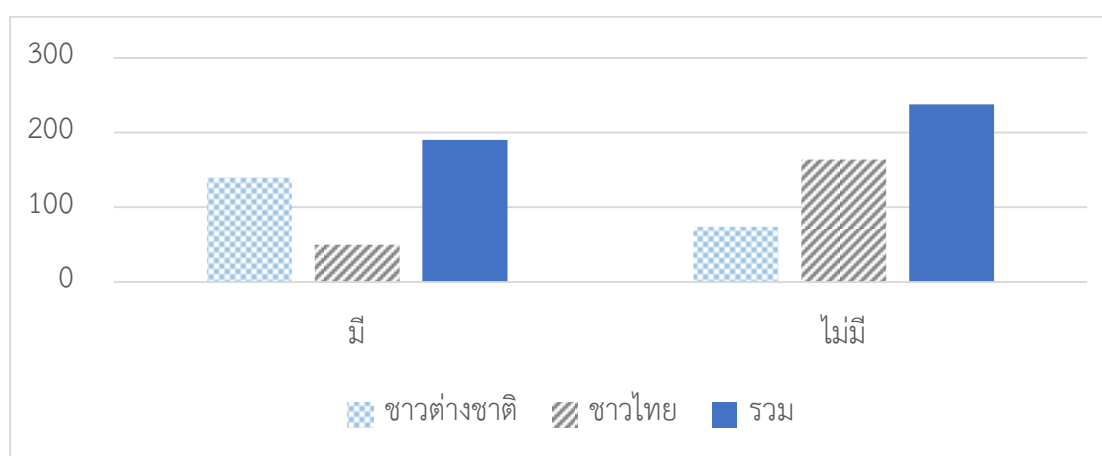
ภาพที่ 4-16 แผนภูมิแสดงกลุ่มการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมาเกาะยาวน้อยมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 70.80 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เคยมาและกลับมาเยือนซ้ำมีสาเหตุเพราะความสวยงามของธรรมชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.60 (ภาพที่ 4-17)

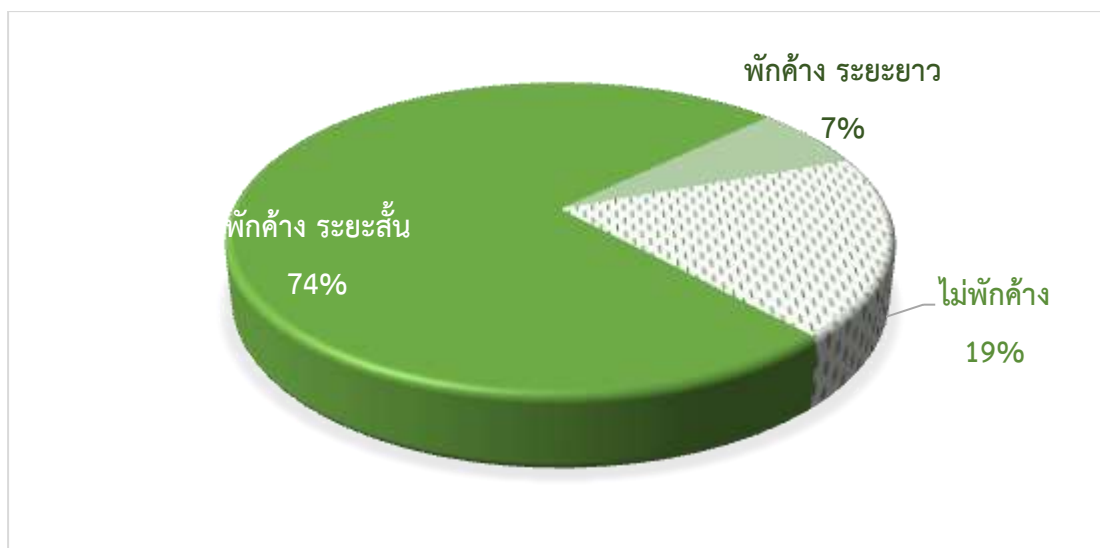

ภาพที่ 4-17 แผนภูมิวงกลมแสดงประสบการณ์และสาเหตุการมาเยือนซ้ำ ณ เกษะยาวน้อย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเป้าหมายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น คิดเป็นร้อยละ 55.60 โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น คิดเป็นร้อยละ 65.40 ได้แก่ เกษะยาวใหญ่ ภูเก็ท กระบี่ เกาะพีพี เชียงใหม่ และกรุงเทพ เป็นต้น แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างชาวไทยที่ส่วนใหญ่เดินทางมายังเกษะยาวน้อยเพียงแห่งเดียว คิดเป็นร้อยละ 76.60 (ภาพที่ 4-18) ส่วนใหญ่พักค้าง แบบระยะสั้นบนเกษะยาวน้อย คิดเป็นร้อยละ 74.50 (ภาพที่ 4-19) โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติมีจำนวนวันพักค้างเฉลี่ยมากกว่าชาวไทย เท่ากับ 3.75 และ 2.41 (S.D. = 0.69 และ 1.85) ตามลำดับ และพักกับโรงแรม รีสอร์ท หรือบังกะโล คิดเป็นร้อยละ 85.10 และพักโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 14.90 ตามลำดับ

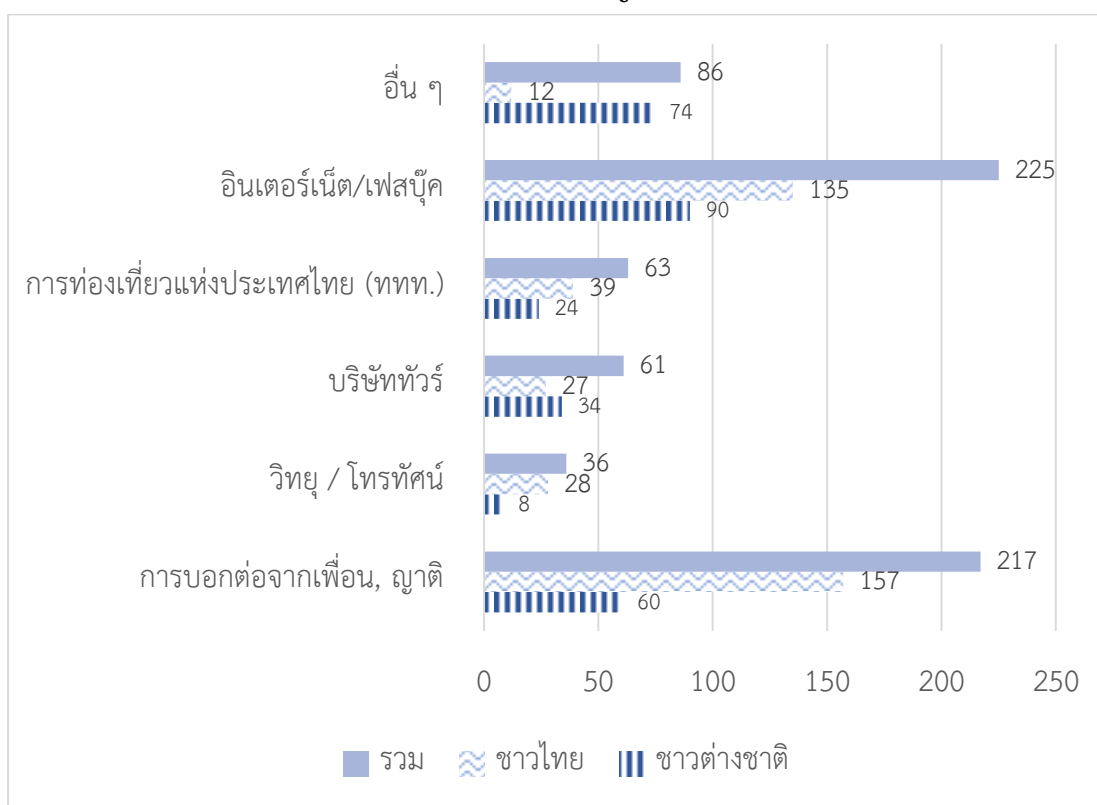

ภาพที่ 4-18 แผนภูมิแสดงเป้าหมายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย

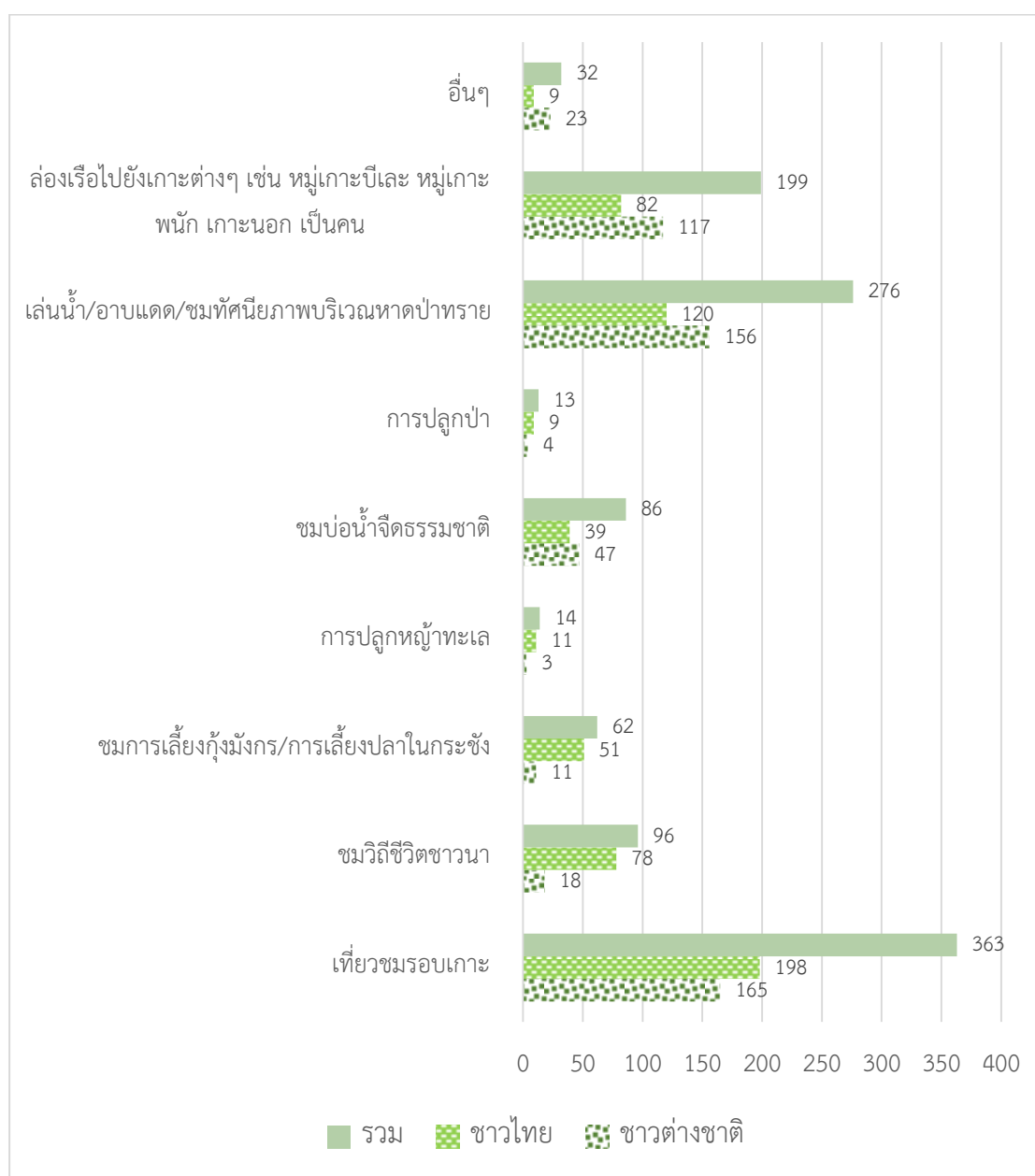
ภาพที่ 4-19 แผนภูมิวงกลมแสดงการพิกค้ำของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทย ณ เกาะยาวน้อย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเกาะยาวน้อยมาจากอินเทอร์เน็ต หรือเฟสบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือการบอกต่อจากเพื่อน หรือญาติ คิดเป็นร้อยละ 49.20 (ภาพที่ 4-20)

ภาพที่ 4-20 แผนภูมิแท่งแสดงแหล่งข้อมูลเกาะยาวน้อยของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ประกอบกิจกรรมเที่ยวชมรอบเกาะ คิดเป็นร้อยละ 82.30 รองลงมา คือ เล่นน้ำ อาบแดด ชมทัศนียภาพบริเวณหาดป่าทราย และล่องเรือไปยังเกาะต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 62.60 และ 45.10 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมเล่นน้ำ อาบแดด คิดเป็นร้อยละ 71.90 และชาวไทยส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรม เที่ยวชมรอบเกาะ คิดเป็น ร้อยละ 92.10 (ภาพที่ 4-21)

ภาพที่ 4-21 แผนภูมิแสดงกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ และชาวไทยประกอบในเกาะยาวน้อย

จากการศึกษาการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับทัศนียภาพ/ระบบนิเวศมีความสวยงามมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 4.33 (S.D. = 0.733) จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน รองลงมาคือ สภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัย และ แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 4.24 และ 4.14 (S.D. = 0.727 และ 0.744) ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับสภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัยมากที่สุด รองลงมาคือ สภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัย และวิถีชีวิตของผู้นในแหล่งท่องเที่ยวมีเสน่ห์ชวนให้ท่านสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 3.94 และ 3.92 (S.D. = 0.698 0.783 และ 0.860) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างชาวไทยรับรู้เกี่ยวกับทัศนียภาพ/ระบบนิเวศมีความสวยงามมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 (S.D.=0.633) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้นในแหล่งท่องเที่ยวมีเสน่ห์ชวนให้ท่านสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และ 4.16 (S.D.= 0.646 และ 0.662) ตามลำดับ (ตารางที่ 4-6)

ตารางที่ 4-6 ข้อมูลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
1. จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดบนเกาะมีมากเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่รองรับ	2.65 (1.266)	2.74 (1.076)	2.69 (1.176)
2. ชุมชนมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง	3.60 (0.839)	3.60 (0.799)	3.60 (0.819)
3. ชุมชนมีความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	3.83 (0.804)	3.82 (0.830)	3.82 (0.816)
4. สภาพ/บ้านเรือนมีความแออัดต่อการเข้าพักของนักท่องเที่ยว	2.76 (1.242)	2.68 (1.034)	2.72 (1.144)
5. สภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัย	4.36 (0.698)	4.12 (0.739)	4.24 (0.727)
6. ทัศนียภาพ/ระบบนิเวศมีความสวยงาม	4.25 (0.813)	4.41 (0.633)	4.33 (0.733)

ตารางที่ 4-6 (ต่อ)

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
7. สิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวได้มาตรฐานและเพียงพอ	3.78 (0.961)	4.00 (0.741)	3.89 (0.865)
8. ชุมชนมีกฎ ระเบียบในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยว	3.49 (0.893)	3.66 (1.033)	3.58 (0.968)
9. วิถีชีวิตของผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวมีเสน่ห์ชวนให้ท่านสนใจ	3.92 (0.860)	4.16 (0.662)	4.04 (0.776)
10. แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	3.94 (0.783)	4.33 (0.646)	4.14 (0.744)

หมายเหตุ: S.D. หมายถึง Standard deviation (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) คือแสดงการกระจายของข้อมูล โดยค่า S.D. น้อย หมายถึง ค่าเฉลี่ยมีความน่าเชื่อถือมาก

จากการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุดเรื่อง ทักษิณภาพ/ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.47 (S.D.= 0.592) จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน รองลงมาคือ ความมีอัธยาศัย ช่วยเหลือจากชุมชนท่องเที่ยว และ ความพึงพอใจโดยรวมในการเดินทางท่องเที่ยวมาเยือนชุมชนแห่งนี้ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.37 และ 4.27 (S.D. = 0.666 และ 0.698) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีพึงพอใจมากที่สุดเรื่อง ทักษิณภาพ/ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือเรื่องความพึงพอใจโดยรวมในการเดินทางท่องเที่ยวมาเยือนชุมชนแห่งนี้ และทัศนียภาพ/ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.57 4.50 และ 4.40 (S.D. = 0.587 0.593 และ 0.688) ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างชาวไทยมีความพึงพอใจมากที่สุดเรื่องทัศนียภาพ/ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือเรื่องความมีอัธยาศัย ช่วยเหลือจากชุมชนท่องเที่ยว และความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.36 4.33 และ 4.25 (S.D. = 0.578 0.643 และ 0.655) ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ จำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.91 (S.D.= 0.758) (ตารางที่ 4-7)

ตารางที่ 4-7 ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยทางการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
1. ทัศนียภาพ/ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	4.57 (0.587)	4.36 (0.578)	4.47 (0.592)
2. รูปแบบการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่	4.06 (0.730)	4.00 (0.756)	4.03 (0.743)
3. การรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	3.88 (0.965)	4.04 (0.862)	3.96 (0.918)
4. จำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่	3.90 (0.760)	3.92 (0.757)	3.91 (0.758)
5. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ	3.98 (0.780)	3.96 (0.648)	3.97 (0.717)
6. การให้ความรู้/คำแนะนำจากคนนำเที่ยวและเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์ในชุมชน	4.18 (0.753)	4.12 (0.761)	4.15 (0.757)
7. ความมีอัธยาศัย ช่วยเหลือจากชุมชนท่องเที่ยว	4.40 (0.688)	4.33 (0.643)	4.37 (0.666)
8. การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวของชุมชน	4.28 (0.704)	4.17 (0.686)	4.22 (0.696)
9. สิ่งก่อสร้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	3.89 (0.824)	4.06 (0.656)	3.97 (0.749)
10. ราคาเหมาจ่ายที่พัก/อาหาร/เรือ	4.08 (0.816)	3.85 (0.777)	3.97 (0.805)
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก	3.94 (0.811)	4.25 (0.655)	4.01 (0.752)
12. การต้อนรับและการให้บริการโดยรวม	4.34 (0.762)	3.88 (0.790)	4.11 (0.808)
13. ความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว	4.12 (0.863)	3.95 (0.738)	4.04 (0.807)

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ปัจจัยทางการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
14. ความหลากหลายของฝากของที่ระลึก	3.82 (0.918)	4.17 (0.661)	4.00 (0.819)
15. ความพึงพอใจโดยรวมในการเดินทาง ท่องเที่ยวมาเยือนชุมชนแห่งนี้	4.50 (0.593)	4.03 (0.718)	4.27 (0.698)

หมายเหตุ: S.D. หมายถึง Standard deviation (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) คือแสดงการกระจายของข้อมูล โดยค่า S.D. น้อย หมายถึง ค่าเฉลี่ยมีความน่าเชื่อถือมาก

จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดของบริเวณโดยรอบและระบบการกำจัดขยะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.60 รองลงมาคือเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดของบริเวณโดยรอบและระบบการกำจัดขยะ คิดเป็นร้อยละ 14.90 และการตกแต่งบริเวณโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 13.00 ตามลำดับ (ตารางที่ 4-8)

ตารางที่ 4-8 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

รายการ	ความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรปรับปรุง (ร้อยละ)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
1. การให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	19 (8.90)	25 (11.60)	44 (10.30)
2. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	19 (8.80)	20 (9.30)	39 (9.10)
3. ท่าเรือ	11 (5.10)	22 (10.20)	33 (7.60)
4. เรือ	13 (6.00)	15 (7.00)	28 (6.50)

ตารางที่ 4-8 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรปรับปรุง (ร้อยละ)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
5. การบริการอาหารและเครื่องดื่ม	14 (6.40)	20 (9.30)	34 (7.90)
6. การบริการอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม เช่น เรือคายัค หน้ากากดำน้ำ ชูชีพ ฯลฯ	7 (3.20)	15 (7.10)	22 (5.20)
7. คุณภาพและความสะอาดของสิ่งอำนวยความสะดวก	25 (11.70)	22 (10.40)	47 (11.10)
8. ความเพียงพอของน้ำประปาต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	19 (8.80)	19 (9.00)	38 (8.90)
9. สิ่งก่อสร้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	22 (10.30)	22 (10.50)	44 (10.40)
10. ป้ายให้ข้อมูล/ป้ายสัญลักษณ์ และป้ายสื่อความหมาย	29 (13.60)	34 (16.30)	63 (14.90)
11. การดูแลรักษาความสะอาดของบริเวณโดยรอบและระบบการกำจัดขยะ	34 (16.10)	32 (15.20)	66 (15.60)
12. การตกแต่งบริเวณโดยรวม	38 (17.90)	17 (8.10)	55 (13.00)

กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นเท่ากับ 10 คน ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวจริงเฉลี่ยเท่ากับ 10.93 (S.D. = 7.79) หรือประมาณ 11 คน และรับรู้ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยเท่ากับ 100 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยมีจำนวนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ คิดเป็นร้อยละ 39.20 มีระดับความรู้สึกแออัดเท่ากับ 2 ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดที่ไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกแออัดมีเท่ากับ 100 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งใจว่าจะกลับมาอีกอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 75.80 เนื่องจากเกาะยาวน้อยเป็นพื้นที่ที่มีความสวยงาม สงบ และผู้คนที่มีอัธยาศัยไมตรี ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จะไม่กลับมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 3.60 เนื่องจากต้องเดินทางจากประเทศบ้านเกิดเป็นระยะทางไกล และต้องการไปสถานที่

ใหม่ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างจะแนะนำต่อญาติและ/หรือเพื่อนให้มาท่องเที่ยวที่เกาะยาวน้อยอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 83.30 (ตารางที่ 4-9)

ตารางที่ 4-9 ข้อมูลความรู้สึกแออัด จำนวนนักท่องเที่ยว และความต้องการกลับมาเยือนซ้ำ

ข้อมูล	ค่ามัธยฐาน/จำนวน (ร้อยละ)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
1. จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นที่รับรู้ได้	15	10	10
2. จำนวนนักท่องเที่ยวจริง	$\bar{x} = 10.93$ S.D. = 7.79		
3. จำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยที่รับรู้ได้	100	100	100
4. จำนวนนักท่องเที่ยวที่พบที่ศาลาดหวัง			
น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้	81 (44.50)	69 (34.30)	150 (39.20)
ตรงกับที่คาดการณ์ไว้	73 (40.10)	50 (24.90)	123 (32.10)
มากกว่าที่คาดการณ์ไว้	28 (15.40)	21 (10.40)	49 (12.80)
ไม่ได้คาดการณ์ไว้	0 (0.00)	61 (30.30)	61 (15.90)
5. ความรู้สึกแออัดต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	2	0	2
6. จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้รู้สึกแออัด	100	100	100
7. การกลับมาเยือนซ้ำ			
ไม่กลับ	14 (6.70)	1 (0.5)	15 (3.60)
กลับมาอีก	149 (71.00)	167 (80.70)	316 (75.80)
ไม่แน่ใจ	47 (22.40)	39 (18.80)	86 (20.60)

ตารางที่ 4-9 (ต่อ)

ข้อมูล	ค่ามัธยฐาน/จำนวน (ร้อยละ)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
8. การแนะนำให้บุคคลอื่นมาเที่ยวเกาะยาวน้อย			
ไม่แนะนำ	8 (4.10)	1 (0.60)	9 (2.40)
แนะนำต่อญาติ/เพื่อน อย่างแน่นอน	170 (86.70)	139 (79.40)	309 (83.30)
แนะนำโดยการรีวิวทางอินเทอร์เน็ต	16 (8.20)	31 (17.70)	47 (12.70)
อื่นๆ	2 (1.00)	4 (2.30)	6 (1.60)

4.4. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

4.4.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย

จากการศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของกลุ่มโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย สามารถแยกข้อมูลรายได้ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ รายได้จากการท่องเที่ยว และรายได้อื่นๆ เช่น ภาคเกษตรกรรม หรือรับจ้างต่างๆ เป็นต้น โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยว เท่ากับ 270,900 บาท/เดือน ได้แก่ รายได้จากโฮมสเตย์ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม รถนำเที่ยว เรือนำเที่ยว และบ้านพัก เป็นต้น และมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 142,500 บาท/เดือน รวมมีรายได้ เท่ากับ 413,400 บาท/เดือน และรายจ่าย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท รายจ่ายด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ค่าวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ค่าจ้างแรงงาน ค่าซ่อมแซมและปรับปรุงสถานที่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าหนังสือ และอื่นๆ เช่น ค่าอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และรายจ่ายอื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอาหาร และหนังสืออื่นๆ โดยมีรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวเท่ากับ 200,597 บาท/เดือน และรายจ่ายอื่นๆเฉลี่ยเท่ากับ 177,902 บาท/เดือน เมื่อพิจารณาผลการดำเนินการพบว่า เกิดกำไรในภาคการท่องเที่ยวจำนวน 70,303 บาท/เดือน ในขณะนี้ในภาคอื่นๆ ขาดทุน 35,402 บาท/เดือน ดังนั้นรายได้จากการท่องเที่ยวจึงถือเป็นรายได้หลักของสมาชิกชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 4-10

ตารางที่ 4-10 ข้อมูลรายได้ และรายจ่ายเฉลี่ย ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดกระบี่

ประเภท	รายได้		รายจ่าย	
	จำนวน (บาท/เดือน)	ร้อยละ	จำนวน (บาท/เดือน)	ร้อยละ
การท่องเที่ยว	270,900.00	65.53	200,597.00	53.00
อื่นๆ	142,500.00	34.47	177,902.00	47.00
รวม	413,400.00	100.00	378,499.00	100.00

รายจ่ายหรือต้นทุนในด้านการท่องเที่ยวที่มากที่สุด ได้แก่ หนี้สิน ซึ่งเกิดจากการลงทุนในการปรับบ้านพักอาศัยของตนเองให้เป็นโฮมสเตย์ โดยมีหนี้สินเท่ากับ 71,166 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 35.48 โดยกู้เงินจากธนาคาร เช่น ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น รองลงมา คือ ค่าวัตถุดิบในการประกอบอาหารเท่ากับ 62,330 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 31.07 โดยทั้งหมดซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหารจ่ายเรือประมงท้องถิ่น และค่าจ้างแรงงานค่าน้ำค่าไฟฟ้า มีค่าเท่ากับ 21,230 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 10.58 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประเภทต้นทุนพบว่า มีต้นทุนคงที่ เท่ากับ 92,967 บาท/เดือน และต้นทุนแปรผันเท่ากับ 107,630 บาท/เดือน ดังตารางที่ 4-11

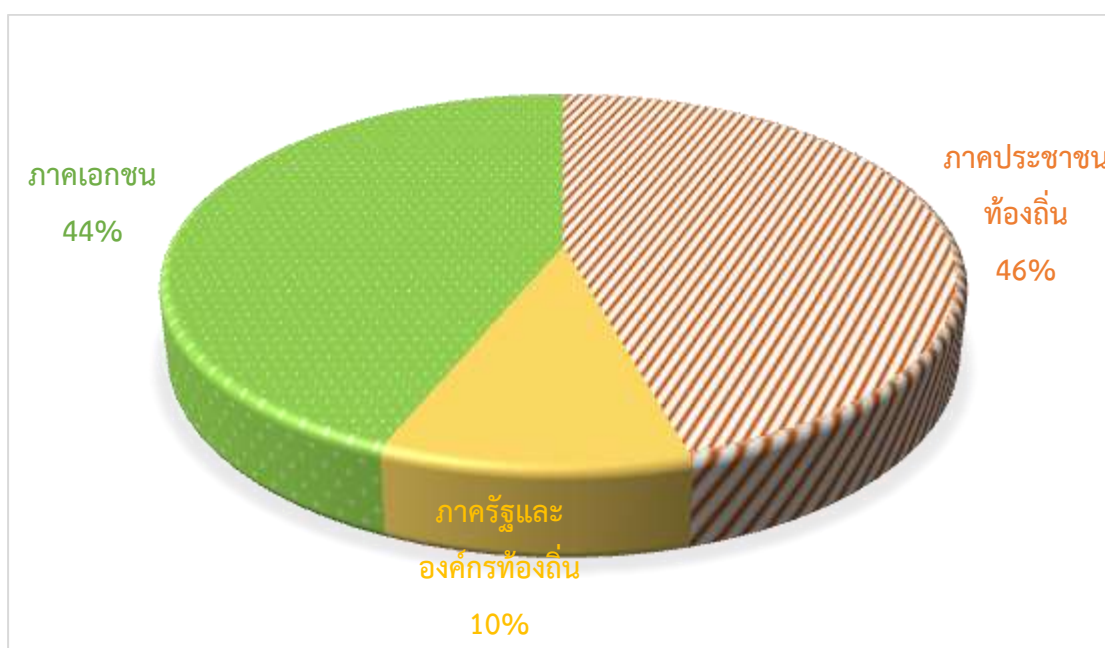
ตารางที่ 4-11 รายจ่ายผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดกระบี่

ประเภท	ต้นทุน		ประเภทต้นทุน		หมายเหตุ
	จำนวน (บาท/เดือน)	ร้อยละ	คงที่	แปรผัน	
ค่าวัตถุดิบในการประกอบอาหาร	62,330	31.07		✓	ประมงท้องถิ่น/ร้านค้าชุมชน
ค่าจ้างแรงงาน	8,743	4.36	✓		แรงงานในครัวเรือน
ค่าปรับปรุงสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวก	13,058	6.51	✓		บริษัทเอกชน (ภูเก็ต)
ค่าน้ำค่าไฟฟ้า	21,230	10.58		✓	หน่วยงานส่วนท้องถิ่น
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	20,540	10.24		✓	ร้านค้าชุมชน

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

ประเภท	รายจ่าย		ต้นทุน		หมายเหตุ
	จำนวน (บาท/เดือน)	ร้อยละ	คงที่	แปรผัน	
ค่าหนี้สิน	71,166	35.48	✓		บริษัทเอกชน (ธนาคาร)
ค่าอื่นๆ	3,530	1.76		✓	บริษัทเอกชน
รวม	200,597	100.00			

จากข้อมูลรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวสามารถสรุปสัดส่วนค่าใช้จ่ายตามการกระจายรายจ่ายให้กับภาคส่วนต่างๆ โดยมีการกระจายรายได้ไปยังภาคประชาชนท้องถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาคือ ภาคเอกชน และภาครัฐและองค์กรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 44 และ 10 ตามลำดับ ดังภาพที่ 4-22

ภาพที่ 4-22 การกระจายรายได้ ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดกระบี่

ข้อมูลจากการบันทึกรายได้ของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2556 – 2560) พบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวของชมรม มีความผันผวนไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เศรษฐกิจ และสภาวะอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังตารางที่ 4-12

ตารางที่ 4-12 รายได้ของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อยย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2556 – 2560)

ปี (พ.ศ.)	รายได้ (บาท)
2556	513,049.00
2557	726,135.00
2558	399,500.00
2559	415,200.00
2560	753,100.00

ที่มา: บันทึกรายได้ของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

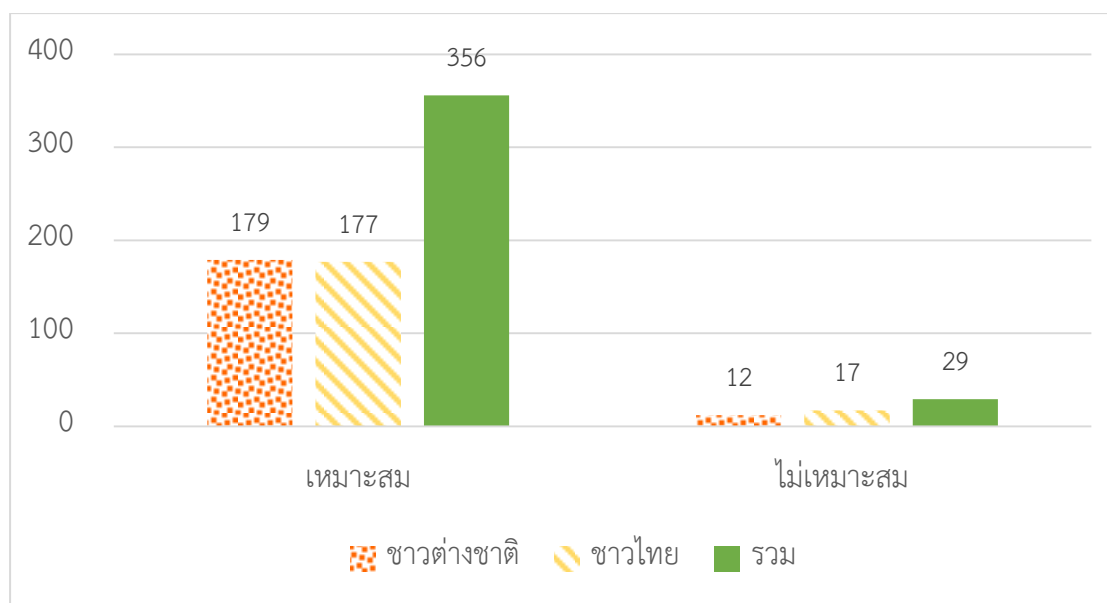
4.4.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย

กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยบนเกาะยาวน้อยเท่ากับ 9,154.57 บาท/การเดินทาง (S.D. = 8,565.407) โดยแบ่งเป็นค่าที่พักมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,354.74 บาท/การเดินทาง (S.D. = 5,466.39) รองลงมาคือ ค่าอื่นๆ ได้แก่ ค่าซื้อของฝากของที่ระลึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2,512.50 บาท/การเดินทาง (S.D. = 3,035.566) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2,253.33 บาท/การเดินทาง (S.D. = 2,231.18) โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างชาวไทย เท่ากับ 11,400.00 และ 6,851.31 (S.D. = 9,536.031 และ 6,715.434) ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้จ่ายที่ต้องจ่ายบนเกาะยาวน้อยมีความเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 92.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าไม่เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยรายจ่ายที่คิดว่าเหมาะสมเท่ากับ 7,479.17 บาท/การเดินทาง (S.D. = 4,992.340) (ตารางที่ 4-13 และภาพที่ 4-23)

ตารางที่ 4-13 รายละเอียดค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างต่อการเดินทาง ณ เกาะยวน้อย

ข้อมูล	ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่าย (S.D.)		
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	รวม
1. ค่าใช้จ่ายบนเกาะยวน้อย			
ค่าที่พัก	6,603.43 (6,163.597)	4,095.09 (4,333.347)	5,354.74 (5,466.39)
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	2,527.91 (2,376.721)	1,993.64 (2,059.97)	2,253.33 (2,231.18)
ค่าเช่ารถ/ค่ารถรับจ้าง	743.96 (1,166.698)	774.20 (850.523)	759.86 (1,010.471)
ค่าเรือนำเที่ยว	966.77 (1,291.049)	1,646.20 (966.77)	1,179.09 (1,81.382)
ค่าเรือข้ามฟาก	1,579.00 (1,709.4928)	506.48 (1,579.00)	768.07 (1,06.306)
อื่นๆ	3,071.43 (3,027.541)	1,953.57 (3,071.43)	2,512.50 (3,035.566)
ค่าใช้จ่ายโดยรวม	11,400.00 (9,536.031)	6,851.31 (6,715.434)	9,154.57 (8,565.407)
2 ความเหมาะสมของค่าใช้จ่าย			
เหมาะสม	179 (93.70)	177 (91.20)	356 (92.50)
ไม่เหมาะสม	12 (6.30)	17 (8.80)	29 (7.50)
ค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม	7,944.44 (4,585.605)	7,200.00 (7,944.44)	7,479.17 (4,992.340)

หมายเหตุ: S.D. หมายถึง Standard deviation (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) คือแสดงการกระจายของข้อมูล โดยค่า S.D. น้อย หมายถึง ค่าเฉลี่ยมีความน่าเชื่อถือมาก

ภาพที่ 4-23 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อค่าใช้จ่ายบนเกาะยาวน้อย

4.5 ข้อมูลผลกระทบจากการท่องเที่ยว

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนท้องถิ่น ณ เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา จำนวน 340 ตัวอย่าง โดยกำหนดสัดส่วนในการเก็บข้อมูล ดังตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4-14 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

หมู่บ้าน	ครัวเรือน	สัดส่วน	ตัวอย่าง
บ้านทุ่ง	116	0.08	26
บ้านใหญ่	212	0.14	47
บ้านน้ำจืด	233	0.15	51
บ้านท่าเขา	180	0.12	40
บ้านริมทะเล	439	0.28	97
บ้านแหลมยาง	241	0.16	53
บ้านอันเป้า	120	0.08	26
รวม	1,541		340

ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.90 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.10 (ภาพที่ 4-24) มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 47.32 ปี (S.D. = 13.269) ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 87 และกลุ่มเป็นสมาชิกกลุ่มการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 13 (ภาพที่ 4-25) ได้แก่ กลุ่มชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเรือนำเที่ยว กลุ่มรถนำเที่ยว เป็นต้น

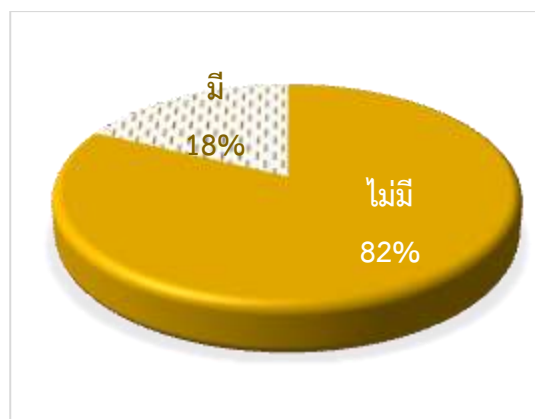
ภาพที่ 4-24 แผนภูมิวงกลมแสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 4-25 แผนภูมิวงกลมแสดงการเป็นสมาชิกกลุ่มการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยอ้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.19 ได้แก่ อาชีพ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ประมง เป็นต้น รองลงมาคือ อาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ทำสวนยางพารา ข้าราชการบำนาญ นักเรียน/นักศึกษา เป็นต้น และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ บ้านพักโฮมสเตย์ นำเที่ยว เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 27.16 และ 12.65 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-26) โดยส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกในครัวเรือนที่กลับมาอยู่กับครอบครัวหลังการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 82.20 (ภาพที่ 4-27) ส่วนครัวเรือนที่มีสมาชิกกลับมา มีจำนวนเฉลี่ย 0.82 คน (S.D. = 7.049) หรือประมาณ 1 คนต่อครัวเรือน

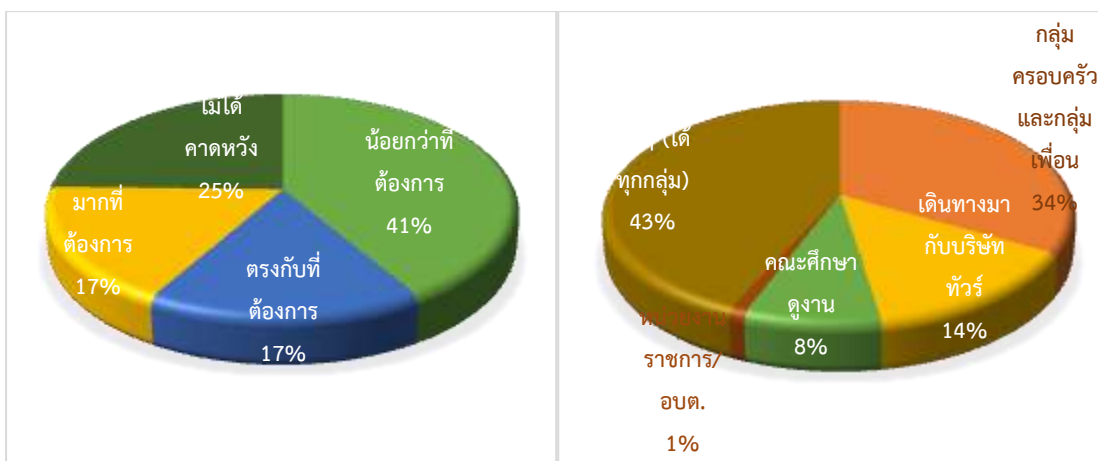

ภาพที่ 4-26 แผนภูมิวงกลมแสดงลักษณะอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

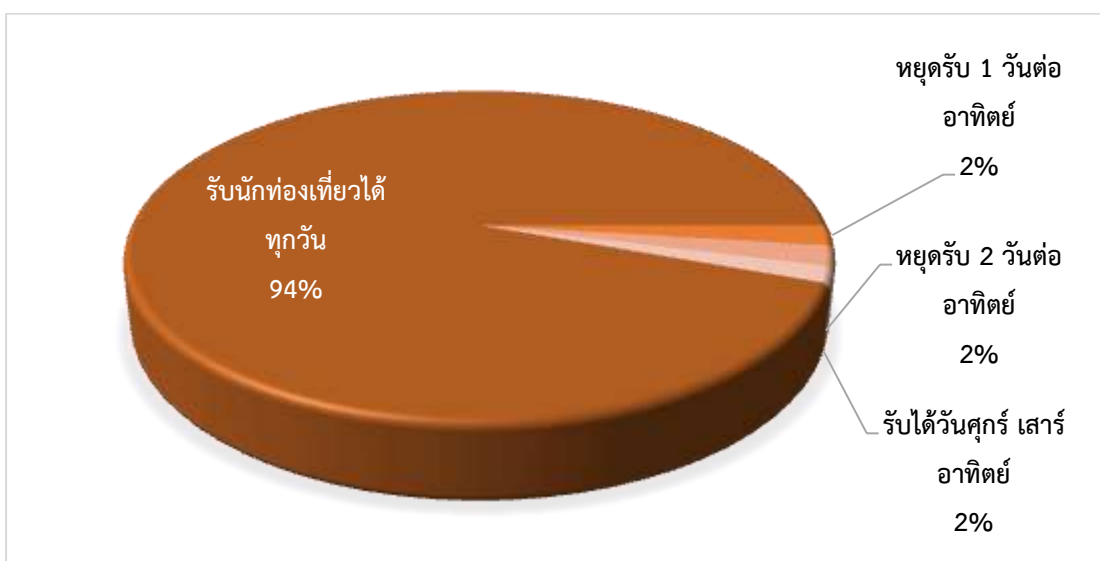
ภาพที่ 4-27 แผนภูมิวงกลมแสดงการกลับมาอยู่กับครอบครัวหลังการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 41.40 รองลงมาคือ ไม่ได้คาดหวังต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และจำนวนนักท่องเที่ยวปัจจุบันมากกว่าที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 24.60 และ 17.10 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-28) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างต้องการส่วนใหญ่ ได้แก่ กลุ่มใดก็ได้ (ทุกกลุ่ม) คิดเป็นร้อยละ 43.20 รองลงมาคือ กลุ่มครอบครัวและกลุ่มเพื่อน และกลุ่มที่เดินทางมากับบริษัททัวร์ คิดเป็นร้อยละ 33.30 และ 14.20 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-29) โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุดที่ต้องการให้เข้าพักโฮมสเตย์เฉลี่ย 6.65 (S.D. = 3.996) หรือประมาณ 7 คน (โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบธุรกิจโฮมสเตย์) และจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยที่ไม่ทำให้รู้สึกแออัดมีจำนวนเท่ากับ 500 คน โดยส่วนใหญ่ความต้องการรับนักท่องเที่ยวทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 70.30 (ภาพที่ 4-30)

ภาพที่ 4-28 แผนภูมิวงกลมแสดงความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 4-29 แผนภูมิวงกลมแสดงประเภทย่อยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ

ภาพที่ 4-30 แผนภูมิวงกลมแสดงความถี่ในการรับนักท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมาเยือนของนักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดว่า การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนทำให้เยาวชนในชุมชนได้พัฒนาทักษะทางด้านภาษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 (S.D. = 0.629) รองลงมาคือ การมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีสถานประกอบการจากภายนอกเข้ามามากขึ้นด้วย และ นักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ให้เกียรติสถานที่และชุมชน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 และ 3.93 (S.D. = 0.716 และ 0.759) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดว่า การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใน

ชุมชน ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม เพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.00 (S.D. = 0.800) รองลงมาคือ การมีนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนประสบปัญหาการเข้าถึงสาธารณูปโภค (ประปา ไฟฟ้า การคมนาคม) และนักท่องเที่ยวมักเอาขยะเข้ามาทิ้งบนเกาะ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.37 และ 2.38 (S.D. = 0.925 และ 1.038) ตามลำดับ (ตารางที่ 4-15)

ตารางที่ 4-15 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย

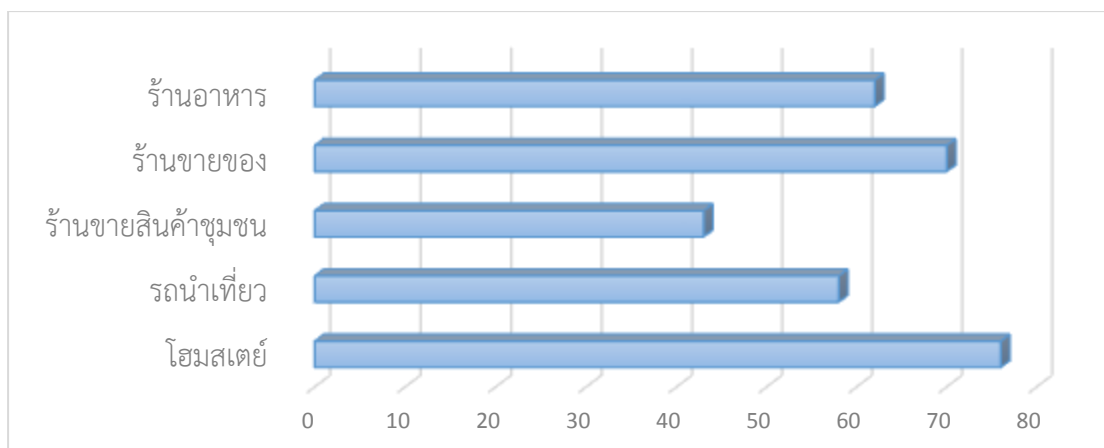
ที่	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1	จำนวนนักท่องเที่ยวมีผลต่อโดยตรงต่อรายได้	3.7	1.061
2	นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน	3.73	0.855
3	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้การประกอบอาชีพ ของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม	3.5	0.965
4	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เกิดปัญหา อาชญากรรม เพิ่มมากขึ้น	2	0.8
5	นักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุบนท้อง ถนน	3.45	1.073
6	นักท่องเที่ยวที่มากันเป็นจำนวนมาก มักส่งเสียงดังรบกวน	2.44	1.03
7	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เยาวชนในชุมชนได้ พัฒนาทักษะทางด้านภาษา	4.01	0.629
8	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เยาวชน เปลี่ยน วัฒนธรรมการแต่งกายไปจากเดิม	2.42	1.054
9	นักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ให้เกียรติสถานที่ และชุมชน	3.93	0.759
10	นักท่องเที่ยวไม่ค่อยอุดหนุนร้านค้าของประชาชนท้องถิ่น	2.47	1.004

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

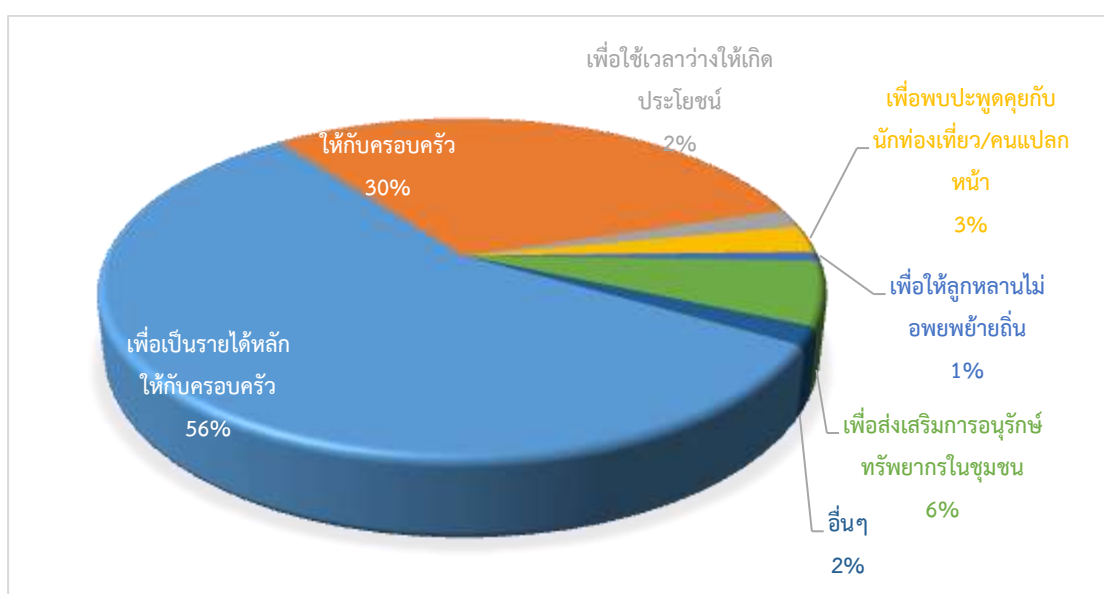
ที่	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
11	นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำให้ คนในชุมชนเข้าถึงทรัพยากรในพื้นที่ได้น้อยลง (หาดทราย ทะเล)	2.62	1.018
12	การมีนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนประสบปัญหาการเข้าถึงสาธารณูปโภค (ประปา ไฟฟ้า การคมนาคม)	2.37	0.925
13	นักท่องเที่ยวมักเอาขยะเข้ามาทิ้งบนเกาะ	2.38	1.038
14	การมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีสถานประกอบการจากภายนอกเข้ามามากขึ้นด้วย	3.95	0.716
15	นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ศึกษาเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนมาก่อนที่จะมาท่องเที่ยวในพื้นที่	3.48	0.811
16	ปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไปที่ทันต้องการ	2.55	0.991

หมายเหตุ: S.D. หมายถึง Standard deviation (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) คือแสดงการกระจายของข้อมูล โดยค่า S.D. น้อย หมายถึง ค่าเฉลี่ยมีความน่าเชื่อถือมาก

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจโฮมสเตย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.40 รองลงมาคือ ร้านขายของฝากของที่ระลึก และร้านขายสินค้าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 37.20 และ 30.90 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-31) โดยมีระยะเวลาการประกอบธุรกิจเฉลี่ย 9.61 ปี (S.D. = 10.422) และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อเป็นรายได้หลักให้กับครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.50 รองลงมาคือ เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว และเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 30.40 และ 6.1 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-32)

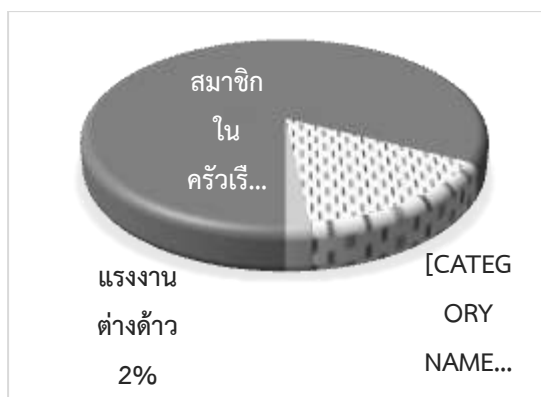

ภาพที่ 4-31 แผนภูมิแท่งแสดงประเภทรูทกิจการท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างดำเนินการ

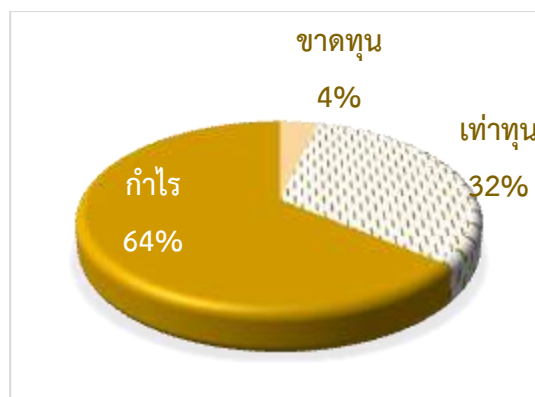

ภาพที่ 4-32 แผนภูมิวงกลมแสดงวัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว

ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.10 รองลงมาคือแรงงานภายในชุมชน และแรงงานต่างด้าวเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.00 และ 1.00 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-33) สำหรับโฮมสเตย์จำนวนนักท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดที่กลุ่มตัวอย่างจะสามารถดำเนินธุรกิจได้โดยไม่ขาดทุนเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 (S.D. = 2.120) หรือประมาณ 5 คน โดยส่วนใหญ่มีกำไรในการประกอบธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 63.90 รองลงมาคือ เท่าทุน และขาดทุน คิดเป็นร้อยละ 32.40 และ 3.70 ตามลำดับ (ภาพที่ 4-34) และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความสุขเฉลี่ยเท่ากับ 7.01 (S.D. = 1.864) จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน

ภาพที่ 4-33 แผนภูมิวงกลมแสดงประเภท
แรงงานในการดำเนินการด้าน
การท่องเที่ยว

ภาพที่ 4-34 แผนภูมิวงกลมแสดงผล
ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

จากการศึกษาการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา โดยแบ่งระดับผลกระทบเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยผลกระทบ เท่ากับ $(-2) - (-1)$ หมายถึง มีผลกระทบทางลบ ค่าเฉลี่ยผลกระทบ เท่ากับ 0 หมายถึง ไม่มีผลกระทบ และค่าเฉลี่ยผลกระทบ เท่ากับ $(1) - (2)$ หมายถึง มีผลกระทบทางบวก พบว่า ค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการท่องเที่ยวเท่ากับ -0.23 (S.D. = 0.280) ซึ่งหมายถึงภาพรวมของการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบทางลบ โดยสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบเท่ากับ -0.23 (S.D. = 0.391) และกลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมดในทางลบ โดยรับรู้ถึงผลกระทบเรื่องปริมาณขยะมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.83 (S.D. = 0.707) รองลงมาคือ เรื่องการขยายพื้นที่บ้านพัก (ต่อเติมบ้านเรือนยื่นออกนอกทะเล/ฝั่งชุมชน) และการคงอยู่ของทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.23 และ -0.16 (S.D. = 0.607 และ 0.742) ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่มีผลกระทบน้อยที่สุดคือ ลักษณะทางภูมิทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.08 (S.D. = 0.700)

ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบเท่ากับ -0.22 (S.D. = 0.318) กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบด้านสังคมทางลบในเรื่องการติดยาเสพติดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.80 (S.D. = 0.721) รองลงมาคือเรื่องการซื้อขายยาเสพติด และ อุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.77 และ -0.74 (S.D. = 0.716 และ 0.614) ตามลำดับ และรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบทางบวกเรื่อง ความภาคภูมิใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 (S.D. = 0.871) รองลงมาคือ เรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว และ ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.21 และ 0.18 (S.D. = 0.551 และ 0.536) ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบเท่ากับ -0.25 (S.D. = 0.399) กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจทางลบในเรื่องราคาสินค้าและบริการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.76 (S.D. = 0.681) รองลงมาคือเรื่องรายจ่าย และหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.74 และ -0.21 (S.D. = 0.661 และ 0.586) ตามลำดับ และรับรู้ถึงประเด็นผลกระทบทางบวกเรื่องเงินออมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.31 (S.D. = 0.551) รองลงมาคือ เรื่องรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.17 (S.D. = 0.887) ดังตารางที่ 4-16

จากผลการศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะยาวน้อยก่อให้เกิดผลกระทบทางลบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเกิดผลกระทบทางลบมากที่สุดในเรื่องปริมาณขยะ การติดยาเสพติด และการซื้อขายยาเสพติด ทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้มีการอพยพแรงงานจากภายนอกเข้ามาในพื้นที่ด้วย ทำให้ปัญหาด้านยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ด้วย แม้ว่าในภาพรวมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบดังที่กล่าวมาแล้ว แต่การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดผลกระทบทางบวกในทั้งในประเด็นด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ เงินออม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและทรัพยากร โดยมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 1.21 ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะเป็นแรงผลักดันให้ชุมชนมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์และป้องกันผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวด้วย

ตารางที่ 4-16 ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว

ผลกระทบจากการท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย	S.D.
ด้านสิ่งแวดล้อม			
1	ระบบไฟฟ้า/ค่าไฟฟ้า	-0.11	0.650
2	น้ำประปา/บาดาล/ค่าน้ำประปา	-0.14	0.635
3	การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกันในชุมชน	-0.12	0.634
4	การขยายพื้นที่บ้านพัก (ต่อเติมบ้านเรือนยื่นออกนอกทะเล/ฝั่งชุมชน)	-0.23	0.607
5	การใช้ประโยชน์	-0.14	0.668
6	การคงอยู่ของทรัพยากร	-0.16	0.742
7	ลักษณะทางภูมิทัศน์	-0.08	0.700
8	ปริมาณขยะ	-0.83	0.707

ตารางที่ 4-16 (ต่อ)

ผลกระทบจากการท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย	S.D.
ด้านสังคม			
9	ผู้ประกอบการภายนอก	-0.31	0.806
10	ผู้อพยพเข้ามาทำงาน	-0.34	0.679
11	แรงงานต่างด้าว	-0.39	0.750
12	การเปลี่ยนมือที่ดินจากชุมชนสู่นายทุน	-0.52	0.735
13	การย้ายถิ่นฐาน (เข้า/ ออก)	-0.10	0.474
14	ความสัมพันธ์ในครอบครัว	0.21	0.551
15	ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม	0.18	0.536
16	การติดยาเสพติด	-0.80	0.721
17	การซื้อขายยาเสพติด	-0.77	0.716
18	การจับปล้น ลักขโมย	-0.32	0.550
19	อุบัติเหตุ	-0.74	0.614
20	การแต่งกาย	-0.09	0.539
21	พฤติกรรมและค่านิยม	-0.12	0.482
22	ประเพณีและวัฒนธรรม	0.01	0.486
23	การดื่มสุรา	-0.35	0.626
24	ความภาคภูมิใจ (ทรัพยากร/ตนเอง)	1.21	0.871
ด้านเศรษฐกิจ			
25	ราคาสินค้าและบริการ	-0.76	0.681
26	รายได้	0.17	0.887
27	รายจ่าย	-0.74	0.661
28	หนี้สิน	-0.21	0.586
29	เงินออม	0.31	0.551

4.6 ปัจจัยชีวิต ระบบติดตาม ชีตความสามารถในการร้งการท้งเทียะ และรายงานผลการ ประเมินชีตความสามารถในการร้งการท้งเทียะด้านสังคคจิตวิทยา สังคควัฒนธรรม จิตวิทยา และเศรษฐกิจ ในพื้นที่เกาะยาวน้อย

4.6.1 ปัจจัยชีวิต และค่ามาตรฐานของปัจจัยชีวิต

จากการตรวจสอบเอกสารและประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท้งเทียะโดย
ชุมชนเกาะยาวน้อย สามารถสรุปปัจจัยชีวิตและค่ามาตรฐานของปัจจัยชีวิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ
ได้แก่ 1) ระดับที่ใช้ประโยชน์ด้านการท้งเทียะยังไม่เกินชีตความสามารถในการร้งการท้ง
ได้ โดย
ผลกระทบอยู่ในระดับน้อย หรือไม่มีผลกระทบ 2) ระดับการใช้ประโยชน์ที่กำลังเกินชีตความสามารถ
ในการร้งการท้งได้ หรือผลกระทบอยู่ในระดับค่าผลกระทบสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้พอดี (ค่ามาตรฐาน
ของปัจจัยชีวิต) และ 3) ระดับการใช้ประโยชน์ที่เกิดผลกระทบรุนแรงเกินค่าสูงสุดที่ยอมรับได้ โดย
ประกอบด้วยปัจจัยชีวิต จำนวน 3 ด้าน 9 ตัวชีวิต ดังนี้ (ตารางที่ 4-17)

ตารางที่ 4-17 ปัจจัยชีวิต และค่ามาตรฐานของปัจจัยชีวิตชีตความสามารถในการร้งการ
ท้งเทียะด้านสังคคจิตวิทยา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ในพื้นที่เกาะยาวน้อย

ปัจจัยชีวิต	ระดับของขีดความสามารถในการรองรับได้			หน่วยในการวัด
	ต่ำกว่าขีด ความสามารถ (Below CC)	กำลังถึง หรืออยู่ ขีดความสามารถ สูงสุด (Approaching CC)	เกินขีด ความสามารถ (Exceeding CC)	
ขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมจิตวิทยา				
การรับรู้ถึงความ แออัด	0-3	4	5-10	ค่ามัธยฐาน (Median) การรับรู้ถึงแออัด
ความพึงพอใจรวม	5	4	0-3	ค่ามัธยฐาน (Median) ความพึงพอใจ
ความรู้สึกล ปลอดภัย	5	4	0-3	ค่าเฉลี่ย (Mean) ความรู้สึกลปลอดภัย
ขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมวัฒนธรรม				
การรับรู้ถึงความ แออัด	0-5	6	7-10	ค่ามัธยฐาน (Median) การรับรู้ถึงแออัด

ตารางที่ 4-17 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัด	ระดับของขีดความสามารถในการรองรับได้			หน่วยในการวัด
	ต่ำกว่าขีด ความสามารถ (Below CC)	กำลังถึง หรืออยู่ ขีดความสามารถ สูงสุด (Approaching CC)	เกินขีด ความสามารถ (Exceeding CC)	
ความสุขของคนใน ชุมชน	5	5	0-4	ค่ามัธยฐาน (Median) ระดับความสุข
ผลกระทบจากการ ท่องเที่ยว	>(-1)	(-1)	<(-1)	ค่าเฉลี่ย (Mean) ผลกระทบจากการ ท่องเที่ยว
ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านเศรษฐกิจ				
รายได้ที่เพิ่มขึ้น	มากกว่า 50%	50%	น้อยกว่า 50%	ร้อยละการเพิ่มขึ้นของ รายได้ครัวเรือน เปรียบเทียบกับปีก่อน หน้า
กำไรที่ได้รับจาก การท่องเที่ยว	กำไรมากกว่า 150,000 บาท ต่อปีต่อหลัง	กำไร 150,000 บาทต่อปีต่อหลัง	กำไรน้อยกว่า 150,000 บาท ต่อปีต่อหลัง	กำไรจากการประกอบ ธุรกิจ Homestay

4.6.2 ขีดความสามารถในการรองรับได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมจิตวิทยา ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม สามารถสรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านต่าง ๆ โดยอ้างอิงจากปัจจัยชี้วัด และค่ามาตรฐานของปัจจัยชี้วัด ดังนี้

1) ขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมจิตวิทยา

การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมจิตวิทยา เพื่อกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมในการท่องเที่ยว ณ เกาะยาวน้อย ได้ทำการศึกษาโดยการวิเคราะห์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression) ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยว (ตัวแปรตาม) และปัจจัยชี้วัด (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ การรับรู้ถึงความแออัด ความรู้สึกปลอดภัย และความพึงพอใจโดยรวม พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยมีความสัมพันธ์กับความรับรู้ถึงความแออัด ความรู้สึกปลอดภัย และความพึงพอใจโดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.908$ 1.215 และ 0.271 ; $Sig = 0.168$ 0.271 และ 0.603 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4-18

ตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยว และการรับรู้ถึงความแออัด ความรู้สึกปลอดภัย และความพึงพอใจโดยรวม

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	F	Sig	R ²
จำนวนนักท่องเที่ยว	ความรับรู้ถึงความแออัด	1.908	0.168	0.004
	ความรู้สึกปลอดภัย	1.215	0.271	0.003
	ความพึงพอใจโดยรวม	0.271	0.603	0.001

2) ชีตความสามารถในการรองรับด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับด้านเศรษฐกิจ เพื่อกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมในการท่องเที่ยว ณ เกาะยาวน้อย โดยพิจารณาจากปัจจัยชี้วัดผลกระทบ 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ รายได้ที่เพิ่มขึ้น การหมุนเวียนเศรษฐกิจชุมชน กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว และสัดส่วนการจ้างงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า

รายได้ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย ในปี 2560 เท่ากับ 753,100 บาท จากเกณฑ์ปัจจัยชี้วัดระบุให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 จากปีก่อนหน้า หมายความว่าในปี 2561 รายได้ควรจะเท่ากับ 1,129,650 เมื่อพิจารณาจากสูตร

$$\begin{aligned} \text{รายได้} &= \text{จำนวนขาย (Q)} \times \text{ราคาขาย (P)} \\ \text{โดยให้ P เท่ากับ 2,500 บาท ซึ่งเป็นราคาต่ำที่สุดที่ขายให้กับนักท่องเที่ยว (2 วัน 1 คืน)} \\ 1,129,650 &= Q \times 2,500 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$Q = 451.86$$

$$\sim 452 \text{ คนต่อปี}$$

ดังนั้น หากต้องการให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปี 2560 อีก ร้อยละ 50 ต้องมีนักท่องเที่ยวในปี 2560 ที่จ่ายค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวคนละ 2,500 บาท อย่างน้อย 452 คนต่อปี (ประมาณ 3-4 คนต่อหลังต่อเดือน)

กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว

จากปัจจัยชี้วัดกำหนดกำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว เท่ากับ 150,000 บาทต่อหลังต่อปี ดังนั้น จากสูตร

$$\begin{aligned} \text{กำไร} &= \text{รายได้-รายจ่าย} \\ \text{รายได้} &= \text{จำนวนขาย (Q) X ราคาขาย (P)} \\ \text{รายจ่าย} &= \text{ทุนคงที่ (F) + ทุนแปรผัน (V)} \end{aligned}$$

จากข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ต้นทุนคงที่ เท่ากับ 69,725.25 บาท/หลัง/ปี (69,725.25/12 หลัง X 9 เดือน) ต้นทุนแปรผัน เท่ากับ 80,722.50 บาท/หลัง/ปี และกำหนดราคาขาย เท่ากับ 2,500 บาท/คน (ราคาต่ำที่สุดสำหรับนักท่องเที่ยว โดยรวมอาหาร และที่พัก 1 คืน)

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น} \quad \text{กำไร} &= QP - (F+V) \\ 150,000 &= 2,500Q - (69,725.25 + 80,722.50) \\ Q &= 120.18 \\ &\sim 121 \text{ คนต่อหลังต่อปี} \end{aligned}$$

ดังนั้นหากต้องการให้มีกำไรไม่น้อยกว่า 150,000 บาทต่อปีต่อหลัง ต้องมีนักท่องเที่ยว 121 คนต่อหลังต่อปี (ประมาณ 10 คนต่อหลังต่อเดือน)

3) ชีตความสามารถในการรองรับด้านสังคมวัฒนธรรม

การศึกษาชีตความสามารถในการรองรับด้านสังคมวัฒนธรรม เพื่อกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมในการการท่องเที่ยว ณ เกาะยาวน้อย ได้ทำการศึกษาโดยการวิเคราะห์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression) ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยว (ตัวแปรตาม) และปัจจัยชี้วัด (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ การรับรู้ถึงความรู้สึกแออัด ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบจากการท่องเที่ยว พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกแออัด และผลกระทบจากการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ (ตารางที่ 4-19)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อย และความรู้สึกแออัดของประชาชนท้องถิ่น พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อย มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกแออัดของประชาชนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 12.522$; $Sig = 0.000$) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยก่อให้เกิดการแปรผันของความรู้สึกแออัดประมาณร้อยละ 3.9 ($R^2 = 0.039$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.493 ($t = 2.601$; $Sig = 0.009$)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อย และความสุขของประชาชนท้องถิ่น พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อย มีความสัมพันธ์กับผลกระทบจากการท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.405$; $Sig = 0.524$)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อย และการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยว พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อย มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 13.76$; $Sig = 0.000$) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยก่อให้เกิดการแปรผันของการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 4.2 ($R^2 = 0.042$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ -0.148 ($t = -5.90$; $Sig = 0.000$)

ตารางที่ 4-19 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยว และการรับรู้ถึงความรู้สึกแออัด ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบจากการท่องเที่ยว

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	F	Sig	R^2	Beta	t	Sig
จำนวนนักท่องเที่ยว	ความรู้สึกแออัด	12.522	0.000	0.039	0.493	2.60	0.009
	ความสุขของคนในชุมชน	0.405	0.524	0.001	N/A	N/A	N/A
	ผลกระทบ	13.760	0.000	0.042	-0.148	-5.90	0.000

4.6.3 รายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคม วัฒนธรรมจิตวิทยา และเศรษฐกิจ

เมื่อนำระดับการใช้ประโยชน์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในแต่ละปัจจัยชี้วัด พบว่า ส่วนใหญ่จัดอยู่ในระดับต่ำกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ด้านสังคมจิตวิทยา ปัจจัยการรับรู้ถึงความแออัด ด้านสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ การรับรู้ถึงความแออัด ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบจากการท่องเที่ยว และด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยรายได้ที่เพิ่มขึ้น และปัจจัยที่กำลังถึง หรืออยู่ขีดความสามารถในการรองรับได้สูงสุด ได้แก่ ด้านสังคมจิตวิทยา ปัจจัยความพึงพอใจรวม และความรู้สึกปลอดภัย ส่วนปัจจัยที่เกินขีดความสามารถในการรองรับได้ จำนวน 3 ปัจจัย ซึ่งเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยการหมุนเวียนเศรษฐกิจชุมชน กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว และสัดส่วนการจ้างงาน (ตารางที่ 4-20)

ตารางที่ 4-20 รายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคม วัฒนธรรมจิตวิทยา และเศรษฐกิจ

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	หน่วยการวัด	ข้อมูลปัจจุบัน	ขีดความสามารถ (จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา)			สภาพปัจจุบัน
			Below CC	Approaching CC	Exceeding CC	
1. ด้านสังคมจิตวิทยา						
การรับรู้ถึงความแออัด	ระดับการรับรู้	Mean = 2.26 (S.D. = 1.84) Median = 2; Mode = 2	0-3	4	5-10	Below CC
ความพึงพอใจรวม	ระดับความพึงพอใจ	Mean = 4.27 (S.D. = 0.70) Median = 4; Mode = 4	5	4	0-3	Approaching CC
ความรู้สึกปลอดภัย	ระดับความรู้สึกปลอดภัย	Mean = 4.24 (S.D.= 0.73) Median = 4; Mode = 4	5	4	0-3	Approaching CC
2. ด้านสังคมวัฒนธรรม						
การรับรู้ถึงความแออัด	ระดับการรับรู้	Mean = 1.09 (S.D. = 2.21) Median = 0; Mode = 0	0-5	6	7-10	Below CC
ความสุขของคนในชุมชน	ระดับการความสุขในภาพรวม	Mean = 7.01 (S.D. = 1.87) Median = 7; Mode = 7	6-10	5	0-4	Below CC

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	หน่วยการวัด	ข้อมูลปัจจุบัน	ขีดความสามารถ (จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา)			สภาพปัจจุบัน
			Below CC	Approaching CC	Exceeding CC	
ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	ระดับผลกระทบ	รวม Mean = -0.23 (S.D. = 0.28) ด้านสิ่งแวดล้อม Mean = -0.23 (S.D. = 0.39) ด้านสังคม Mean = -0.22 (S.D. = 0.32) ด้านเศรษฐกิจ Mean = -0.25 (S.D. = 0.40) ** (ปริมาณขยะ -0.83 ความภาคภูมิใจในตนเอง 1.21)	>(-1)	(-1)	<(-1)	Below CC
3. ด้านเศรษฐกิจ						
รายได้ที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา 1 ปี	ปี 2560 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปี 2559 คิดเป็นร้อยละ 81.38	มากกว่า 50%	50%	น้อยกว่า 50%	Below CC

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	หน่วยการวัด	ข้อมูลปัจจุบัน	ขีดความสามารถ (จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา)			สภาพปัจจุบัน
			Below CC	Approaching CC	Exceeding CC	
กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว	กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว	70,303 บาทต่อปี	>150,000 บาทต่อหลังต่อปี (>121 คนต่อหลังต่อปี)	150,000 บาทต่อหลังต่อปี (121 คนต่อหลังต่อปี)	<100,000 บาทต่อหลังต่อปี (<121 คนต่อหลังต่อปี)	Exceeding CC

4.7 กลไกและมาตรการในการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ด้านสังคมจิตวิทยา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ที่เหมาะสมจากความร่วมมือของชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา

ในการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวทั้งทางบวกและทางลบ และเปรียบเทียบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงกับปัจจัยชี้วัดที่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่ส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้สามารถคาดการณ์ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะยวน้อย โดยมีกลไกในการดำเนินการดังนี้

4.7.1 หน่วยงานและองค์กรที่ส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว โดยมีการกำหนดช่วงเวลา การดำเนินการและผู้รับผิดชอบในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน

4.7.2 ออกแบบการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว โดยจากผลการวิจัย ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบปัจจัยชี้วัด 3 ด้าน 8 ตัวชี้วัด (ตารางที่ 4-17) ซึ่งแต่ละตัวชี้วัดมีวิธีการในการติดตามและประเมินผลอย่างง่าย เพื่อให้ชุมชนเกาะยวน้อยสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ภาพที่ 4-35)

4.7.2.1 ปัจจัยชี้วัดด้านสังคมจิตวิทยา ขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง ระดับผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบทางลบต่อผู้มาเยือน เกินกว่าที่ยอมรับได้ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

- 1) การรับรู้ถึงความแออัดของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกของผู้มาเยือนต่อจำนวนผู้มาเยือนกลุ่มอื่นที่พบเห็น โดยในการติดตามและประเมินผลจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
- 2) ความพึงพอใจรวม หมายถึง ความพึงพอใจของผู้มาเยือน ต่อการท่องเที่ยว ณ เกาะยวน้อยโดยพิจารณาในภาพรวม

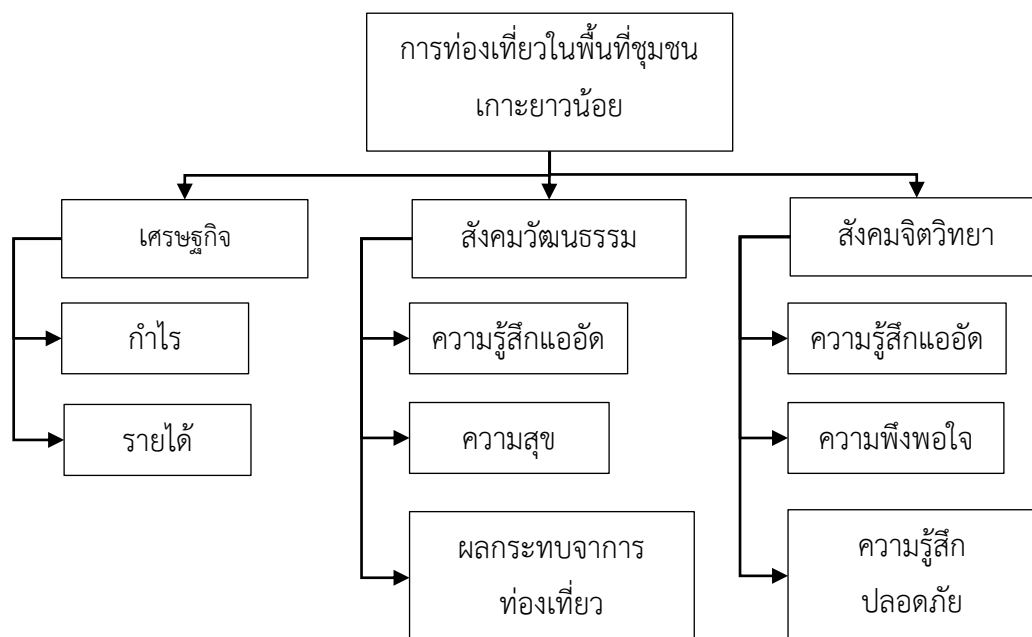
- 3) ความรู้สึกปลอดภัย หมายถึง การรู้สึกปลอดภัยของผู้มาเยือน ขณะที่ท่องเที่ยว ณ เกาะยาวน้อย

4.7.2.2 ปัจจัยชีวิตด้านสังคมวัฒนธรรม ชีตความสามารถในการรองรับด้านสังคมวัฒนธรรม หมายถึง ระดับผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบทางลบต่อชุมชน เกินกว่าที่ยอมรับได้ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ความรู้สึกแออัดของชุมชน คือ ความรู้สึกแออัดของประชาชนท้องถิ่นต่อจำนวนนักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือนที่เข้ามาในพื้นที่เกาะยาวน้อย
- 2) ความสุขของคนในชุมชน คือ ความสุขของประชาชนท้องถิ่นเกาะยาวน้อย ในปัจจุบัน
- 3) ผลกระทบจากการท่องเที่ยว คือ ระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว

4.7.2.3 ปัจจัยชีวิตด้านเศรษฐกิจ ชีตความสามารถในการรองรับด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ระดับผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจของชุมชน เกินกว่าที่ยอมรับได้ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่

- 1) รายได้ที่เพิ่มขึ้น คือ รายได้ที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
- 2) กำไรที่ได้จากการท่องเที่ยว คือ กำไรที่ได้รับจากการดำเนินการท่องเที่ยว

ภาพที่ 4-35 ตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ชุมชน เกษะยาวน้อย จังหวัดพังงา

4.7.3 วิธีการดำเนินการประเมินและติดตามผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ชุมชนเกษะยาวน้อย ตามปัจจัยชี้วัดที่ได้จากการกำหนดรวมกันนั้น ควรมีการดำเนินการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามตัวชี้วัดแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.7.3.1 ด้านสังคมจิตวิทยา จากตัวชี้วัด 3 ข้อ สามารถดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่เกษะยาวน้อย ทั้งในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว อย่างน้อยช่วงฤดูกาลละ 100 – 200 ชุด โดยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผลประกอบด้วยรายละเอียดหลัก 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวจริงขณะที่ผู้มาเยือนกำลังตอบแบบสอบถาม โดยในส่วนนี้ผู้ทำการเก็บข้อมูลต้องนับจำนวนนักท่องเที่ยวโดยรอบผู้มาเยือนที่กำลังตอบแบบสอบถาม ตามที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา ทั้งนี้อาจใช้เครื่องนับจำนวน (Counter) ในการช่วยนับจำนวน เพื่อให้มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ความรู้สึกแออัด โดยแบ่งออกเป็น 11 ระดับ คือ 0 หมายถึง ไม่รู้สึกแออัด 5 หมายถึง รู้สึกแออัดปานกลาง และ 10 หมายถึง รู้สึกแออัดมาก ตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจโดยรวม ซึ่งแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุดหรือไม่พึงพอใจ โดยในส่วนนี้ นอกจากคำถามความพึงพอใจโดยรวม อาจมีการถามความพึงพอใจของผู้มาเยือนต่อ องค์ประกอบการท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงพัฒนาการท่องเที่ยวได้อีกด้วย อาทิ ความพึงพอใจต่อทัศนียภาพ ความเป็นธรรมชาติ กิจกรรม การให้บริการ การได้รับความรู้ ความเป็นกันเอง สิ่งอำนวยความสะดวก ราคาค่าใช้จ่าย และการเดินทาง เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ความรู้สึกปลอดภัย ในส่วนนี้ มีการกำหนดข้อคำถามเป็นการรับรู้ถึงประเด็นต่างๆ ในพื้นที่เกาะยาวน้อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	จริงอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	จริง
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ไม่จริง
1	หมายถึง	ไม่จริงอย่างยิ่ง

โดยมีประเด็นการรับรู้ด้านความปลอดภัย และประเด็นอื่นๆ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความหลากหลายของกิจกรรม ความสะอาด สวยงาม ภูมิระเบียบ วิถีชีวิต เป็นต้น

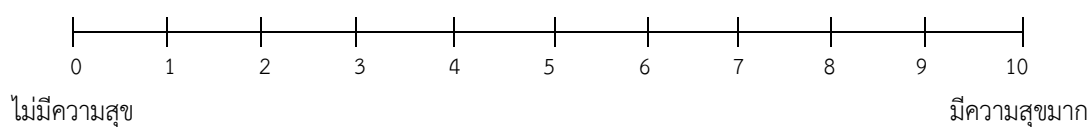
นอกจากข้อคำถาม 4 ส่วน ดังที่กล่าวมาแล้ว สามารถเพิ่มเติมประเด็นคำถามเพื่อเป็นข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์วางแผน และจัดการพื้นที่ต่อไป เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มาเยือน เช่น เพศ อายุ ภูมิลำเนา ค่าใช้จ่ายที่ใช้บนเกาะยาวน้อย เป็นต้น

4.7.3.2 ด้านสังคมวัฒนธรรม จากตัวชี้วัด 3 ข้อ สามารถดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่เกาะยาว

น้อย จำนวนอย่างน้อย 200 ชุด โดยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยรายละเอียดหลัก 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ความรู้สึกแออัดของประชาชนท้องถิ่น โดยแบ่งระดับการวัดเป็น 11 ระดับ เช่นเดียวกับการวัดความรู้สึกแออัดของผู้มาเยือนต่อผู้มาเยือนกลุ่มอื่นในการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสังคมจิตวิทยา

ส่วนที่ 2 ความสุขของคนในชุมชน ได้แบ่งระดับการวัดออกเป็น 11 ระดับ โดยกำหนดให้ 0 หมายถึง ไม่มีความสุข และ 10 หมายถึงมีความสุขมาก

ส่วนที่ 3 ผลกระทบการท่องเที่ยว ประกอบด้วยผลกระทบใน 3 ประเภท ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรจากการท่องเที่ยว ปริมาณขยะหรือการจัดการขยะเป็นต้น ผลกระทบด้านสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ การอพยพย้ายถิ่น ปัญหาด้านอาชญากรรม เป็นต้น และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้ การเปลี่ยนแปลงค่าครองชีพ เป็นต้น ได้แบ่งระดับผลกระทบจากการท่องเที่ยวในประเด็นต่างๆ ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

-2	หมายถึง	ผลกระทบทางลบมาก
-1	หมายถึง	ผลกระทบทางลบ
0	หมายถึง	ไม่มีผลกระทบ
1	หมายถึง	ผลกระทบทางบวก
2	หมายถึง	ผลกระทบทางบวกมาก

นอกจากข้อคำถาม 3 ส่วน ดังที่กล่าวมาแล้ว สามารถเพิ่มเติมประเด็นคำถามเพื่อเป็นข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์วางแผน และจัดการพื้นที่ต่อไป เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ อาชีพ เป็นต้น

4.7.3.3 ด้านสังคมวัฒนธรรม จากตัวชี้วัด 2 ข้อ สามารถดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบบันทึกเป็นเครื่องมือรวมกับผลการบันทึกรายรับรายจ่ายของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย โดยในส่วนของแบบบันทึกดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่เกาะยาวน้อย ที่มีการประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เช่น Homestay ที่พัก ร้านค้าของฝากของที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นต้น มีรายละเอียดข้อมูลในการบันทึกดังนี้

1) รายได้จากการท่องเที่ยว หมายถึง เงินที่ได้รับจากการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น เช่น Homestay ที่พัก ร้านค้าของฝากของที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นต้น

2) รายได้จากภาคส่วนอื่นๆ หมายถึง เงินที่ได้รับจากการดำเนินการที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น รายได้จากการทำประมง รายได้จากการรับจ้าง เป็นต้น

3) รายจ่ายด้านการท่องเที่ยว หมายถึง เงินที่จ่ายออกไปเพื่อการดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการหรือการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว เช่น ค่าวัตถุดิบในการให้บริการอาหารต่อมือ ค่าจ้างแรงงานเพื่อทำความสะอาดที่พักหรือทำอาหาร หรือส่วนอื่นๆ ค่าอินเทอร์เน็ตให้บริการนักท่องเที่ยว ค่ารถรับส่งนักท่องเที่ยว และค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์เพื่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว เช่น ค่าซ่อมบ้านพัก เป็นต้น

4) รายจ่ายนอกภาคการท่องเที่ยว หมายถึง เงินที่จ่ายออกไปเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งของตนเอง และครอบครัว เช่น ค่าอาหาร ค่าเล่าเรียนบุตรหลาน เป็นต้น รวมถึงค่าจ่ายที่เป็นต้นทุนในการดำเนินกิจการอื่นๆนอกภาคการท่องเที่ยว เช่น ค่าน้ำมันเรือในการทำประมง เป็นต้น

4.7.4 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว สารสรุปผลได้อย่างง่าย ดังนี้

4.7.4.1 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยค่ามัธยฐาน (Median) หรือค่ากลางของข้อมูล ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลความรู้สึกแออัดทั้งด้านสังคมจิตวิทยา และสังคมวัฒนธรรม ความพึงพอใจด้านสังคมจิตวิทยา และความสุขของประชาชนท้องถิ่นด้านสังคมวัฒนธรรม โดยในการหาค่ามัธยฐาน ทำได้โดย การนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ค่าที่อยู่ตำแหน่งตรงกลางของข้อมูล คือค่ามัธยฐาน เช่น ในการเก็บข้อมูลความรู้สึกแออัด จากผู้มาเยือน

จำนวน 7 คน พบว่ามีค่าความรู้สึกแออัด ได้แก่ 2 3 3 1 2 1 และ 3 จากนั้นนำมาจัดเรียงจากน้อยไปมาก ได้ดังนี้

ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 5	ลำดับที่ 6	ลำดับที่ 7
1	1	2	2	2	3	3

ค่ามัธยฐานที่ได้ จะเท่ากับ 2 ซึ่งเป็นค่าจากการเรียงลำดับของคำตอบในตำแหน่งกลาง (ลำดับที่ 4)

4.7.4.2 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลความรู้สึกปลอดภัยด้านสังคมจิตวิทยา ผลกระทบจากการท่องเที่ยวในด้านสังคมวัฒนธรรม ทำได้โดย นำผลรวมของข้อมูลในแต่ละปัจจัยชี้วัดหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด เช่น จากข้อมูลความรู้สึกปลอดภัยจำนวน 7 คน พบว่ามีความรู้สึกว่าการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะยาวน้อยมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ดังนี้

ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 5	ลำดับที่ 6	ลำดับที่ 7
5	5	4	3	4	5	3

จะคำนวณค่าเฉลี่ยของความรู้สึกปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ เท่ากับ 4.14 โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$= \frac{5+5+4+3+4+5+3}{7} = 4.14$$

4.7.4.3 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเปรียบเทียบจากปีที่ผ่านมา โดยในการคำนวณร้อยละ ทำได้โดยนำ รายได้ปัจจุบันที่ได้จากการบันทึกข้อมูล เช่น รายได้การท่องเที่ยวปีที่ผ่านมา เท่ากับ 544,550 บาท และรายได้การท่องเที่ยวในปีปัจจุบัน เท่ากับ 794,700 บาท สามารถคำนวณหาค่าร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นได้โดยนะ รายได้ปัจจุบันลบรายได้ปีที่ผ่านมาหารด้วยรายได้ปีที่ผ่านมาคูณด้วย 100 ดังนี้

$$= \frac{\text{รายได้ปัจจุบัน} - \text{รายได้ปีที่ผ่านมา}}{\text{รายได้ปีที่ผ่านมา}} \times 100$$

$$= \frac{794,700 - 544,550}{544,550} \times 100$$

$$= 45.94$$

จากการคำนวณ พบว่า รายได้ปีปัจจุบัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 45.94

หลังจากที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น จึงนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในปัจจัยชี้วัดเพื่อนำเสนอผลการติดตามและประเมินผลว่า สิ่งที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน มีค่าเกินกว่าที่ได้กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ในตัวชี้วัดแต่ละตัวหรือไม่ต่อไป

4.7.5 การประเมินผลกระบวนการ หลังจากทีหน่วยงาน และองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้พิจารณาข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว จัดประชุมพิจารณากำหนดมาตรการในการดำเนินการสำหรับปัจจัยชี้วัดที่มีค่าเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ได้มีการกำหนดไว้ รวมถึงการประเมินกระบวนการติดตามประเมินผลว่ามีความเหมาะสมต่อบริบทของพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เพื่อกำหนดตัวชี้วัด หรือวิธีการติดตามและประเมินผลใหม่ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้ ด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อศึกษาและกำหนดขีดความสามารถสูงสุด และขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยว กำหนดปัจจัยชี้วัดที่ใช้ในการติดตามประเมินผลกระทบด้าน สังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา และเสนอแนะ กลไก และมาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตทางสังคม เศรษฐกิจของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัด พังงา โดยให้แบบสอบถาม แบบบันทึก และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษา สามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ชุมชนเกาะยาวน้อย

เกาะยาวน้อยถูกพบโดยทหารชาวไทย 2 คนที่เดินทางกลับจากการยกทัพมารบกับพม่า เพื่อ ยึดคืนเมืองถลาง และตั้งรกรากอยู่บนเกาะยาวน้อยจนถึงปัจจุบัน โดยการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนเกาะ ยาวน้อยเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของชุมชนเพื่อปกป้องทรัพยากรชายฝั่งจากเรืออวนรุน อวนลาก โดยให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ ในปี 2545 ได้มีการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน เกาะยาวน้อยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยวควบคู่กับการดูแลชายฝั่ง เน้นการ เรียนรู้วิถีชีวิต ควบคู่กับการอนุรักษ์ ส่งผลให้ชมรมฯ ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทส่งเสริมและพัฒนากการ ท่องเที่ยว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รางวัล World Legacy Award จาก National Geographic Traveler และ The Conservation International สหรัฐอเมริกา เกาะยาวน้อยจึง เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย โดยชมรมมีการดำเนินการอย่างมีแบบแผน มีการจัดตั้ง กรรมการในการบริหาร และมีกฎระเบียบในการดำเนินการ การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อยมี กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เช่น การท่องเที่ยววิถีชีวิต การท่องเที่ยวทางทะเล และ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งให้บริการทั้งนักท่องเที่ยวที่พักค้าง Homestay และนักท่องเที่ยวที่พักค้าง กับผู้ประกอบการภายนอกด้วย

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อยจะประสบความสำเร็จ แต่ก็มีปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการอยู่บ้าง เช่น เรื่องของการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่คลาดเคลื่อน

เนื่องจากปัจจุบันมีการดำเนินการท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยเพิ่มมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสับสน และเข้าใจผิดได้ง่าย รวมทั้งรูปแบบการดำเนินการของผู้ประกอบการธุรกิจบนเกาะยาวน้อยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยด้วย นอกจากนี้การท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยส่งผลกระทบต่อสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น อาทิ การกระจายรายได้ ราคาสินค้าและบริการ และการเพิ่มขึ้นของประชากรแฝง การคมนาคม การเกิดอุบัติเหตุ การเปลี่ยนมือการถือครองที่ดิน เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่เกาะยาวน้อย ประกอบด้วย 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยาวน้อย เทศบาลตำบลเกาะยาวน้อย และอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา นอกจากนี้เกาะยาวน้อยยังเป็นพื้นที่ภายในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เป็นเขตพื้นที่ที่มีมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณป่าชายเลน

5.2 จำนวนผู้เดินทางขึ้น-ลงเกาะยาวน้อย

การเดินทางขึ้น-ลงเกาะยาวน้อยมี 2 เส้นทางหลัก ได้แก่ ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) – ท่าเรือท่ามานะ (เกาะยาวน้อย) และท่าเรือท่าเลน (กระบี่) – ท่าเรือท่าเขา (เกาะยาวน้อย) ซึ่งเป็นท่าเรือหลักที่มีการเดินทางเข้าสู่เกาะยาวน้อย ส่วนท่าเรืออื่นๆ บนเกาะยาวน้อย เป็นท่าเรือสำหรับเรือนำเที่ยว และสำหรับบรรทุกสินค้า เช่น อุปกรณ์ก่อสร้าง เป็นต้น

รอบเรือระหว่างท่าเรือบางโรง – ท่าเรือท่ามานะ จำนวนเรือเข้าและออก ขาละ 13 เที่ยว โดยประกอบไปด้วยเรือเร็ว (Speed boat) รวม 10 เที่ยว ในช่วงเดือนมิถุนายน 2561 พบว่า รอบเรือที่มีผู้โดยสารขาเข้ามากที่สุด ได้แก่ รอบ 07.50 น. รองลงมาคือ รอบ 09.15 น. และ 08.40 น. ส่วนรอบเรือที่มีผู้โดยสารขาออกมากที่สุด ได้แก่ รอบ 13.30 น. รองลงมาคือ รอบ 06.30 น. และ 14.00 น. และข้อมูลจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต สามารถสรุปสถิติจำนวนผู้โดยสารเข้า-ออกเกาะยาวน้อยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 ได้ โดยพบว่า มีจำนวนผู้โดยสารออกจากท่าเรือบางโรงไปยังท่าเรือท่ามานะมากกว่าผู้โดยสารขาเข้า โดยในวันเสาร์-อาทิตย์มีจำนวนผู้โดยสารขาออกจากท่าเรือบางโรงเฉลี่ยมากกว่าวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) เท่ากับ 359 และ 355 คนต่อวัน ตามลำดับ

รอบเรือระหว่างท่าเรือท่าเลน – ท่าเรือท่าเขา มีจำนวนเรือเข้า และออกรวม 11 เที่ยว โดยประกอบไปด้วยเรือเร็ว (Speed boat) รวม 6 เที่ยว ทั้งขาเข้าและขาออก โดยจากการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2561 พบว่า รอบเรือที่มีผู้โดยสารขาเข้าเกาะยาวน้อยมากที่สุด ได้แก่

รอบ 16.00 น. รองลงมาคือ รอบ 16.30 น. และ 13.00 น. ส่วนรอบเรือที่มีผู้เดินทางจากท่าเรือท่าเขา มายังท่าเรือท่าเลนมากที่สุด ได้แก่ รอบ 7.30 น. รองลงมาคือ รอบ 09.30 และรอบ 7.00 น. และ 16.00 น. และข้อมูลจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ สามารถสรุปสถิติจำนวนผู้โดยสารเรือเข้า-ออก เกาะยาวน้อยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูกาลท่องเที่ยวได้ โดยพบว่า มีจำนวน ผู้โดยสารออกจากท่าเรือท่าเลน ไปยังท่าเรือท่าเขา น้อยกว่า ผู้โดยสารจากท่าเรือท่าเขา ไปยังท่าเรือ ท่าเลน และผู้โดยสารเฉลี่ยจากท่าเรือท่าเลน ไปยังท่าเรือท่าเขาในวันธรรมดา (จันทร์ -ศุกร์) น้อยกว่า วันเสาร์อาทิตย์ เท่ากับ 191 และ 214 คนต่อวัน ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้โดยสารที่เดินทางไปยังเกาะยาวน้อย ใช้เส้นทางท่าเรือบาง โรง (ภูเก็ต) และท่าเรือท่ามาเนาะ (เกาะยาวน้อย) มากกว่าเส้นทางท่าเรือท่าเลน (กระบี่) และท่าเรือ ท่าเขา (เกาะยาวน้อย) โดยบริเวณท่าเรือบางโรงและท่าเรือท่ามาเนาะมีรอบเรือเร็ว มากกว่าเรือหาง ยาว ทำให้การเดินทางไปยังเกาะยาวน้อยรวดเร็วมากขึ้น ในภาพรวมพบว่า มีผู้เดินทางเข้าเกาะยาว น้อยเท่ากับ 553 คนต่อวัน ในขณะที่คนเดินทางออกจากเกาะยาวน้อยเท่ากับ 552 คนต่อวัน ซึ่งการที่ มีผู้เดินทางเข้าออกในปริมาณที่ใกล้เคียงกันทำให้มีจำนวนผู้เดินทางสะสมบนเกาะยาวน้อยไม่มากนัก และอาจส่งผลต่อความรู้สึกแออัดของนักท่องเที่ยวหรือประชาชนท้องถิ่นที่ไม่ก่อให้เกิดกระทบหรือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจไม่เกินกว่าที่จะยอมรับได้ แต่อย่างไรก็ตามจำนวนผู้เดินทางที่เก็บข้อมูลได้ ทั้งหมดอาจไม่ใช่นักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว เนื่องจากมีประชาชนเกาะยาวน้อยเดินทางไป-กลับ เกาะอย่างต่อเนื่อง และบางส่วนเป็นผู้ที่เดินทางไปเพื่อทำงานบนเกาะยาวน้อย

5.3 กิจกรรม ลักษณะการใช้ประโยชน์ และระดับความเข้มข้นของการใช้ประโยชน์ทางการ ท่องเที่ยว

เกาะยาวน้อยมีท่าเรือที่สำคัญ 2 ท่า ได้แก่ ท่าเรือท่ามาเนาะ และท่าเรือท่าเขา โดยท่าเรือท่า มาเนาะจะมีเรือเดินทางไปและกลับจากท่าเรือท่ามาเนาะ – ท่าเรือบางโรง (ภูเก็ต) จำนวน 26 เที่ยว ประกอบด้วยเรือเร็ว (Speed boat) จำนวน 20 เที่ยว และเรือหางยาว 6 เที่ยว ทำให้มีผู้เดินทางจาก ภูเก็ตไปยังเกาะยาวน้อยเฉลี่ยเท่ากับ 356 คนต่อวัน และเดินทางออกจากเกาะยาวน้อยมายังภูเก็ต เฉลี่ยประมาณ 339 คนต่อวัน ส่วนท่าเรือท่าเขามีเรือเดินทางไปกลับท่าเรือท่าเขา – ท่าเรือท่าเลน (กระบี่) จำนวน 19 เที่ยว ประกอบด้วยเรือเร็ว 3 เที่ยว และเรือหางยาว 16 เที่ยว มีผู้เดินทางจาก กระบี่ไปยังเกาะยาวน้อยเฉลี่ยประมาณ 197 คนต่อวัน และเกาะยาวน้อยไปยังกระบี่เดินทางจาก เฉลี่ยประมาณ 213 คนต่อวัน จะเห็นได้ว่าผู้มาเยือนส่วนใหญ่เดินทางไปยังเกาะยาวน้อย โดยใช้ เส้นทางจากจังหวัดภูเก็ต ถึงแม้ว่าจะใช้เวลาในการเดินทางมากกว่า ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะ

จังหวัดภูเก็ตมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าจังหวัดกระบี่ เท่ากับ 1,080,123 และ 530,335 คน ตามลำดับ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

จากการศึกษาการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 33.55 ปี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้ประมาณ 40,000 บาทขึ้นไป มีจำนวนสมาชิกในการเดินทางมาyingเกาะยาวน้อยประมาณ 2 คน โดยเดินทางมากับเพื่อน ครอบครัว และคนรัก ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางมาyingเกาะยาวน้อยเป็นครั้งแรก และพักค้างแบบระยะสั้น โดยพักค้างกับโรงแรม รีสอร์ท หรือบังกะโล นอกจากเดินทางมาyingเกาะยาวน้อยแล้วมีเป้าหมายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น อาทิ เกาะยาวใหญ่ ภูเก็ต กระบี่ เกาะพีพี เชียงใหม่ และกรุงเทพฯ เป็นต้น โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมเที่ยวชมรอบเกาะ เล่นน้ำ อาบแดด ชมทัศนียภาพ และล่องเรือไปยังเกาะต่างๆ ตามลำดับ และส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเกาะยาวน้อยมาจากอินเทอร์เน็ต

การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้เกี่ยวกับทัศนียภาพ ระบบนิเวศที่มีความสวยงาม ความสะอาด ความปลอดภัย และความมีเอกลักษณ์ทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุดเรื่องทัศนียภาพ ความเป็นธรรมชาติ ความมีอัธยาศัยดี และความพึงพอใจโดยรวม ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงการดูแลรักษาความสะอาดของบริเวณโดยรอบและระบบการกำจัดขยะ ระบบการกำจัดขยะ และการตกแต่งบริเวณโดยรวม ตามลำดับ สำหรับการรับรู้ต่อจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบนเกาะยาวน้อยประมาณ 100 คน โดยรู้สึกว่ามีจำนวนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ และมีความรู้สึกแออัดเท่ากับ 2 (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้รู้สึกแออัดมีประมาณ 100 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งใจว่าจะกลับมาเกาะยาวน้อยอีกครั้ง และจะแนะนำญาติและ/หรือเพื่อนมาท่องเที่ยวyingเกาะยาวน้อย เมื่อพิจารณาแยกนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติมีระดับความรู้สึกความแออัดเท่ากับ 2 และนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับ 0 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการรับรู้จำนวนนักท่องเที่ยวอื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติรับรู้ว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นรอบตัวประมาณ 15 คน ขณะที่กลุ่มตัวอย่างชาวไทยรับรู้ว่ามีจำนวน 10 คน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจริง ณ บริเวณนั้นๆ เท่ากับ 11 คน และกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติรู้สึกว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างชาวไทย ร้อยละ 15.40 และ 10.40 ตามลำดับ

5.4 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว

จากการเก็บข้อมูลด้านเศรษฐกิจจากผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน (ตุลาคม 2561) จำนวน 12 หลัง พบว่า มีรายได้จากการท่องเที่ยวเท่ากับ 270,900 บาทต่อเดือน จากโฮมสเตย์ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม รถนำเที่ยว และเรือนำเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรายได้จากส่วนอื่นๆ เช่น การทำเกษตร การรับจ้าง เป็นต้น โดยในการทำธุรกิจด้านการท่องเที่ยวมีต้นทุนเท่ากับ 200,597 บาทต่อเดือน แบ่งเป็นต้นทุนคงที่ เท่ากับ 92,967 บาทต่อเดือน และต้นทุนแปรผัน เท่ากับ 107,630 บาทต่อเดือน ตามลำดับ และพบว่าค่าใช้จ่ายในธุรกิจโฮมสเตย์มีการกระจายรายได้ไปยังชุมชนหรือภาคประชาชนท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ การซื้อสินค้าจากประมงท้องถิ่น ร้านค้าชุมชน เป็นต้น สำหรับผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย มีค่าใช้จ่ายบนเกาะเฉลี่ยเท่ากับ 9,154.57 บาทต่อการเดินทาง โดยเป็นค่าที่พักมากที่สุด เท่ากับ 5,354.74 บาทต่อการเดินทาง ค่าของฝากของที่ระลึก เท่ากับ 2,512.50 บาทต่อการเดินทาง และ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เท่ากับ 2,253.33 บาทต่อการเดินทาง ตามลำดับ ซึ่งผู้มาเยือนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมแล้ว

5.5 ข้อมูลผลกระทบจากการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 47.32 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มด้านการท่องเที่ยว และประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยอ้อมมากที่สุด เช่น ค่าขาย รับจ้าง ประมง เป็นต้น โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่านักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าที่ต้องการ และไม่ได้คาดหวังต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์เห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากที่สุดที่ต้องการให้เข้าพักรมมีจำนวนประมาณ 7 คน โดยรับรู้ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยว่ามีประมาณ 500 คน ซึ่งไม่ทำให้รู้สึกแออัด

จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมาเยือนของนักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด ว่า การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนทำให้เยาวชนในชุมชนได้พัฒนาทักษะทางด้านภาษา ทำให้มีสถานประกอบการจากภายนอกเข้ามามากขึ้นด้วย และ นักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ให้เกียรติสถานที่และชุมชน ตามลำดับ ในด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจที่พักโฮมสเตย์มากที่สุด โดยมีระยะเวลาการประกอบธุรกิจประมาณ 10 ปี และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการธุรกิจเพื่อเป็นรายได้หลักให้กับครอบครัว เป็นรายได้เสริม และเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ ในการดำเนินการ

ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน และสำหรับธุรกิจโฮมสเตย์เห็นว่าควรมีจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 5 คน ต่อ 1 ครั้งที่จะไม่ทำให้ขาดทุน โดยในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างมีความสุขเฉลี่ยเท่ากับ 7.01 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 ในส่วนผลกระทบจากการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีผลกระทบทางลบด้านเศรษฐกิจมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดจะพบว่า ด้านเศรษฐกิจ ที่ได้รับผลกระทบทางลบ ได้แก่ ราคาสินค้าและบริการ รายจ่าย และหนี้สิน แต่รายได้ และเงินออมได้รับผลกระทบทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพของการดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่มีกำไรจากการดำเนินธุรกิจเมื่อเทียบกับการดำเนินการอื่นๆ รองลงมาคือ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และสังคม ตามลำดับ โดยผลกระทบที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด ได้แก่ เรื่องปริมาณขยะ

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายพื้นที่ (หมู่บ้าน) โดยแบ่งออกเป็น 7 หมู่ และจำแนกตามประเภทผลกระทบ พบว่า **ด้านสิ่งแวดล้อม** หมู่ 2 บ้านใหญ่ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบมากที่สุด รองลงมา คือ หมู่ 4 บ้านท่าเขา และหมู่ 5 บ้านริมทะเล ซึ่งทั้ง 3 หมู่มีพื้นที่ติดกับทะเล และบางหมู่มีพื้นที่ติดป่าชายเลน เช่น หมู่ 2 เป็นต้น **ด้านสังคม** หมู่ 2 บ้านใหญ่ ได้รับผลกระทบมากที่สุด รองลงมา คือ หมู่ 1 บ้านทุ่ง และหมู่ 5 บ้านริมทะเล ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 หมู่ เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยว และมีนักท่องเที่ยวมากกว่าบริเวณอื่นๆ **ด้านเศรษฐกิจ** หมู่ 1 บ้านทุ่งมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบมากที่สุด รองลงมาคือ หมู่ 6 บ้านแหลมยาง และหมู่ 2 บ้านใหญ่ ตามลำดับ โดยบริเวณหมู่ 1 และหมู่ 2 เป็นที่ตั้งของตลาด ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของเกาะยาวน้อย และหมู่ 6 คือบริเวณท่าเรือท่ามานะ ที่มีนักท่องเที่ยวเข้า-ออกเป็นจำนวนมาก และในภาพรวมจะเห็นว่าหมู่ 3 และ หมู่ 7 เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบการท่องเที่ยวน้อยที่สุด เนื่องจากพื้นที่หมู่ 3 ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนมากนัก เช่นเดียวกับหมู่ 7 ที่ไม่มีการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ค่อนข้างน้อย

5.6 ปัจจัยชี้วัด ระบบติดตาม ชัดความสามารถในรองรับการท่องเที่ยว และรายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม จิตวิทยา และเศรษฐกิจ ในพื้นที่เกาะยาวน้อย

จากการตรวจสอบเอกสาร และประชุมกลุ่มย่อยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย สามารถสรุปปัจจัยชี้วัด และเปรียบเทียบปัจจัยชี้วัดกับข้อมูลปัจจุบันจากการศึกษาได้ ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-1 รายงานผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา
สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	ข้อมูลปัจจุบัน	ขีดความสามารถ (จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา)			สภาพปัจจุบัน
		Below CC	Approaching CC	Exceeding CC	
1. ด้านสังคมจิตวิทยา					
การรับรู้ถึงความแออัด	2	0-3	4	5-10	Below CC
ความพึงพอใจรวม	4	5	4	0-3	Approaching CC
ความรู้สึกลดภัย	4	5	4	0-3	Approaching CC
2. ด้านสังคมวัฒนธรรม					
การรับรู้ถึงความแออัด	0	0-5	6	7-10	Below CC
ความสุขของคนในชุมชน	7	6-10	5	0-4	Below CC
ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	-0.23	>(-1)	(-1)	<(-1)	Below CC
3. ด้านเศรษฐกิจ					
รายได้ที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 81.38	มากกว่า 50%	50%	น้อยกว่า 50%	Below CC
กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว	70,303 บาทต่อปีต่อ หลัง	>150,000 บาทต่อปีต่อ หลัง (>121 คนต่อ หลังต่อปี)	150,000 บาทต่อปีต่อ หลัง (121 คนต่อ หลังต่อปี)	<150,000 บาทต่อปี ต่อหลัง (<121 คนต่อ หลังต่อปี)	Exceeding CC

โดยพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวน้อยที่สุดที่เข้าพัก Homestay จำนวน 2 วัน 1 คืน ในราคา 2,500 บาท ที่ทำให้ผู้ประกอบการ Homestay ในพื้นที่เกาะยาวน้อยได้รับกำไร 150,000 บาทต่อปี เท่ากับ 121 คนต่อ

หลังต่อปี แต่ในสภาพความเป็นจริงนักท่องเที่ยวที่เข้าพักอาจมีค่าใช้จ่ายในการพัก Homestay น้อยกว่า 2,500 บาทต่อคน เนื่องจากกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเป็นหมู่คณะ หรือกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ผู้ประกอบการจะลดราคาค่าเข้าพักให้โดยขึ้นอยู่กับ การจองเป็นครั้งไป ดังนั้นหากมีนักท่องเที่ยวเท่ากับ 121 คนต่อหลังต่อปีอาจไม่ส่งผลให้เกิดกำไรเท่ากับ 150,000 บาทต่อปี เสมอไป แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจำนวนขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา และสังคมวัฒนธรรมรวมด้วย พบว่า ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวบนพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย ยังไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ และจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวกับปัจจัยชี้วัดด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ความรู้สึกแออัดและการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะยวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งทำให้สามารถประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความรู้สึกแออัด และการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่ขีดความสามารถในการรองรับได้ ดังนี้

$$\text{ความรู้สึกแออัด } (R^2 = 0.039)$$

$$\text{จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด} = (\text{ความรู้สึกแออัด} - 0.493) / 0.0061$$

$$\text{เมื่อความรู้สึกแออัดสูงสุดที่ยอมรับได้ เท่ากับ 6}$$

$$= (6 - 0.493) / 0.0061$$

$$= 902.79$$

$$\text{การรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยว } (R^2 = 0.042)$$

$$\text{จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด} = (\text{ระดับการรับรู้ผลกระทบ} + 0.148) / (-0.0008)$$

$$\text{เมื่อการรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยวสูงสุดที่ยอมรับได้ เท่ากับ -1}$$

$$= ((-1) + 0.148) / (-0.0008)$$

$$= 1,065$$

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่เหมาะสมในด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเท่ากับ 903 คน เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดผลกระทบที่เกินขีดความสามารถตัวชี้วัด

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนผู้เดินทางมายังเกาะยวน้อยปัจจุบันกับขีดความสามารถในการรองรับได้จากปัจจัยชี้วัดทั้ง 3 ด้าน จำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมในพื้นที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยวน้อย เท่ากับ 903 คนต่อวัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลผู้มาเยือนเกาะยวน้อยในปัจจุบัน

ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 553 คนต่อวัน แสดงให้เห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวเกาะยาวน้อยปัจจุบันยังไม่เกินกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ นอกจากนี้หากพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมในพื้นที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อยร่วมกันรายได้ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อปีเท่ากับ 329,595 คนต่อปี ซึ่งสามารถคำนวณกำไรในการรองรับนักท่องเที่ยวในจำนวนที่เหมาะสมจะได้ ดังนี้

	กำไร	= รายได้-รายจ่าย
	รายได้	= จำนวนขาย (Q) X ราคาขาย (P)
	รายจ่าย	= ต้นทุนคงที่ (F) + ต้นทุนแปรผัน (V)
โดย	ต้นทุนคงที่	= 69,725.25 บาท/หลัง/ปี
	ต้นทุนแปรผัน	= 80,722.50 บาท/หลัง/ปี
	ราคาขาย	= 2,500 บาท/คน
ดังนั้น	กำไร	= 2,500 (329,595) – (69,725.25 + 80,722.50)
		= 82,383,705.25 บาทต่อปี

จากการคำนวณ พบว่า กำไรในช่วงที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเท่ากับขีดความสามารถในการรองรับการได้ เท่ากับ 82,383,705.25 บาทต่อปี

5.7 กลไกและมาตรการในการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ที่เหมาะสมจากความร่วมมือของชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

จากกระบวนการศึกษาและผลการศึกษาทำให้สามารถกำหนดกลไกและมาตรการในการติดตามประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ได้ดังนี้

1) หน่วยงานและองค์กรที่ส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว โดยมีการกำหนดช่วงเวลา การดำเนินการและ ผู้รับผิดชอบในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน

2) ออกแบบการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว โดยจากผลการวิจัย ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบ ปัจจัยชี้วัด 3 ด้าน 8 ตัวชี้วัด ได้แก่ **ปัจจัยชี้วัดด้านสังคมจิตวิทยา** ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ การรับรู้ถึงความแออัดของนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจรวม และความรู้สึกปลอดภัย **ปัจจัยชี้วัดด้านสังคมวัฒนธรรม** ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ความรู้สึกแออัดของชุมชน ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบจากการท่องเที่ยว และ **ปัจจัยชี้วัดด้านเศรษฐกิจ** ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ ที่เพิ่มขึ้น และกำไรที่ได้จากการท่องเที่ยว

3) วิธีการดำเนินการประเมินและติดตามผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว ชุมชนเกาะยาวน้อย ตามปัจจัยชี้วัดที่ได้จากการกำหนดร่วมกันนั้น ควรมีการดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามตัวชี้วัดแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านสังคมจิตวิทยา ดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะยาวน้อย ทั้งในช่วง ฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว อย่างน้อยช่วงฤดูกาลละ 100 – 200 ชุด โดย แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยรายละเอียดหลัก 4 ส่วน ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวจริงขณะที่ผู้มาเยือนกำลังตอบแบบสอบถาม ความรู้สึกแออัด ความพึงพอใจโดยรวม และความรู้สึกปลอดภัย

ด้านสังคมวัฒนธรรม ดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่เกาะยาวน้อย จำนวนอย่างน้อย 200 ชุด โดยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยรายละเอียดหลัก 4 ส่วน ได้แก่ ความรู้สึกแออัดของประชาชนท้องถิ่น ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบการท่องเที่ยว

ด้านสังคมวัฒนธรรม ดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยใช้แบบบันทึกเป็นเครื่องมือ ร่วมกับผลการบันทึกรายรับรายจ่ายของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย โดย ในส่วนของแบบบันทึกดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่เกาะยาวน้อย ที่มีการ ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เช่น Homestay ที่พัก ร้านค้าของฝากของที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นต้น โดยมีการบันทึกรายละเอียด ดังนี้ รายได้จากการท่องเที่ยว รายได้จากภาคส่วนอื่นๆ รายจ่าย ด้านการท่องเที่ยว และรายจ่ายนอกภาคการท่องเที่ยว

4) การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว สามารถสรุปผลได้อย่างง่าย ด้วยค่ามัธยฐาน สำหรับข้อมูลความรู้สึกแออัดทั้งด้านสังคมจิตวิทยา และสังคมวัฒนธรรม ความพึงพอใจด้านสังคมจิตวิทยา และความสุขของประชาชนท้องถิ่นด้านสังคมวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลความรู้สึกปลอดภัยด้านสังคมจิตวิทยา ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม และร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเปรียบเทียบจากปีที่ผ่านมา โดยเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น จึงนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในปัจจัยชี้วัดเพื่อนำเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อไป

5) การประเมินผลกระทบการ หลังจากที่หน่วยงาน และองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้พิจารณาข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว จัดประชุมพิจารณากำหนดมาตรการในการดำเนินการสำหรับปัจจัยชี้วัดที่มีค่าเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ได้มีการกำหนดไว้ รวมถึงการประเมินกระบวนการติดตามประเมินผลว่ามีความเหมาะสมต่อบริบทของพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เพื่อกำหนดตัวชี้วัด หรือวิธีการติดตามและประเมินผลใหม่ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ต่อไป

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาเรื่องความสะดวกและระบบการกำจัดขยะ ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้มาเยือนเห็นว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุงมากที่สุด ประกอบกับกิจกรรมที่ผู้มาเยือนระบอบมากที่สุด ได้แก่ การเที่ยวชมรอบเกาะซึ่งทำให้ผู้มาเยือนเห็นสภาพของเกาะยาวน้อย ทั้งทั้งเกาะ ดังนั้นจึงอาจจัดทำโครงการหน้าบ้านหน้ามอง โดยขอความร่วมมือทั้งประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการในการดูแลความสะดวกบริเวณหน้าบ้านของตนเอง เป็นต้น

2) ปรับปรุงและพัฒนาเรื่องป้ายให้ข้อมูล ป้ายสัญลักษณ์ และป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ผู้มาเยือนสามารถเดินทางบนเกาะได้อย่างสะดวก รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนและพื้นที่ ทั้งกับผู้มาเยือนที่มาพักกับชุมชน และผู้ประกอบการด้วย รวมถึงมีการให้

ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญต่อการมาท่องเที่ยว ณ เกาะยาวน้อย ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลกับผู้มาเยือนมากที่สุด

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว แม้ว่าจากผลการศึกษาจะพบว่าปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเกาะยาวน้อยไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าที่ยอมรับได้ แต่ควรมีการดำเนินการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4) จากข้อมูลการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการท่องเที่ยวประชาชนในพื้นที่เกาะยาวน้อยรับรู้ถึงปัญหาขยะพืด การซื้อขายยาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบทางลบ ดังนั้นควรมีมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการเฝ้าระวังเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวให้มากขึ้น เช่น การตรวจบุคคล หรือสิ่งของต้องสงสัยที่มีการค้นย้ายเข้ามายังเกาะยาวน้อย และมีโครงการเพื่อให้ประชาชนแจ้งเหตุ หรือให้เบาะแสที่รัดกุมและรอบคอบ

5) จากข้อมูลด้านเศรษฐกิจเห็นได้ว่า ปัจจุบันรายได้จากการท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักที่สามารถเจือจุนรายจ่ายส่วนอื่นๆในครัวเรือนได้ ทำให้วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวมีโอกาสเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มุ่งเน้นเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดมาตรการในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจนร่วมกันระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ และคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรต่อไป

5.8.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1) จากการวิเคราะห์สมการถดถอยอย่างง่าย พบว่าค่า R^2 ยังไม่ค่าสูง ทำให้ไม่สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนั้นควรมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการพยากรณ์ในอนาคตได้

2) ควรมีการทำวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านนิเวศวิทยาและกายภาพ ในพื้นที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับชุมชนเกาะยาวน้อย เช่น พื้นที่ดำน้ำ พื้นที่เกาะอื่นๆ ที่มีการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เพื่อให้เห็นภาพรวมของขีดความสามารถในการรองรับทั้งระบบการท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

Cochran W.G. (1977). Sampling Techniques (3 rd ed.). The United States of America: John Wiley & Sons.

Forbes K. (n.d.). Tourism Development and Social Carrying Capacity of Zimbabwe's Victoria Falls Rural Peripheries. International Journal of Safety and Security in Tourism/Hospitality. แหล่งที่มา:
http://www.palermo.edu/Archivos_content/2015/economicas/journal-tourism/edicion13/01_TourismDevelopmentAndSocialCarryingCapacityOfZimbabwe.pdf. 29 มกราคม 2561

McKay H. (2006). Applying the Limits of Acceptable Change Process to Visitor Impact Management in New Zealand's Natural Areas. Lincoln University, UK

Navarrete. J., A. Lora, J. Gonzalez-Arenas. (2004). Sustainable tourism and visitor satisfaction social carry capacity in 'Sierra de Grazalema' National Park (Spain). แหล่งที่มา:
<https://www.witpress.com/Secure/elibrary/papers/ST04/ST04024FU.pdf> . 18 เมษายน 2561

กรมการปกครอง. 2558. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2558. แหล่งที่มา:
<http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD/views/showZoneData.php?rcode=8202&statType=1&year=58>, 1 กุมภาพันธ์ 2560

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2561. สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2561. แหล่งที่มา:
<http://www.mots.go.th>, 31 ธันวาคม 2561

กลุ่มเกะฮวยน้อยร่วมใจ. ม.ป.ป.. แนะนำบ้านสมาชิก แหล่งที่มา
<http://www.kohyaohomestay.org/house.html>. 15 สิงหาคม 2560.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2559. รางวัลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย. แหล่งที่มา: <http://tourismawardsold.tourismthailand.org/th/>, 1 กุมภาพันธ์ 2560.

ณัฐธินัน แก้ววงศ์ตระกูล. 2561. ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนตามการรับรู้ของประชาชนในเขตตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1. นครราชสีมา. 2732-2746.

ดร.ชนี เอมพันธุ์. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักนันทนาการและการท่องเที่ยว. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)อำนาจ รักษาพล, 2549. การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนเกาะยวน้อย ตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยว จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดร.ชนี เอมพันธุ์. 2547. Community – based Ecotourism Planning. เอกสารประกอบการสอนวิชาการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ดุสิต เตังชู. 2545. การศึกษาสภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษา ตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยว จังหวัดพังงา. ปัญหาพิเศษหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

เบญจมาศ ณ ทองแก้ว, อำนาจ รักษาพล, จุฑามาส เฟื่องโคณา, อำพล ธาณิครุฑ, วิจิตร พันธุ์พีช, ธวัชทิพย์แสง, พรศรี รัตนราช, ทวี รอดรักษา, จิระ พัฒมมงคล, อารีรัตน์ ชานอยู่, ชุตินา รอดสวัสดิ์, สาคร เย็นบางสะพาน, อนงค์ วรรณทอง, และสมควร เย็นบางสะพาน. 2557. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการย่อยที่ 2 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) การท่องเที่ยวโดยชุมชนของเกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร. ชุดโครงการศึกษารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- พงษ์สวัสดิ์ ตันติเจริญกิจ. 2548. ความก้าวหน้าของชมรม และทิศทางในอนาคต. ใน สรุปการสัมมนาชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย. โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ, กรุงเทพฯ.
- พจนา สวนศรี. 2546. คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ, กรุงเทพฯ.
- ฤทัยรัตน์ เปล่งวรรณ. 2559. การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวข้ามแดนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงจำปาศักดิ์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2542. รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. 2550. ฐานข้อมูลเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน โครงการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Community Based Tourism). กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. ม.ป.ป.. บทที่ 4 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน. โครงการบูรณาการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลกบนฐานความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง. แหล่งที่มา: <http://osmsouth-w.moi.go.th/file-data/full-report/4.doc>, 1 กุมภาพันธ์ 2560.
- สุชาติ กิตติธรรกุล. 2550. ทักษะคติของประชาชนต่อผลกระทบทางด้านสังคม วัฒนธรรมจากการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีเกาะพิพัตตอน จังหวัดกระบี่. รายงานการศึกษษอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). 2558. Community-based tourism ท่องเที่ยวโดยชุมชน. โคคุน แอนด์ โค จำกัด, กรุงเทพฯ.

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยาวน้อย. 2558. ข้อมูลทั่วไป. แหล่งที่มา: <http://www.yaonoi.go.th/html/new-menu-1-view.asp?action=2&id=40>, 1 กุมภาพันธ์ 2560

อัญญารัตน์ ธรรมธร และมริวรรณ ผิวนิม. 2557. การศึกษาผลกระทบทางสังคม และวัฒนธรรม จากการจัดการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา เมืองเชียงคาน ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 15, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อำนาจ รักษาพล. 2549. การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนเกาะยาวน้อย ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

แอสลี อลิซาเบธ พริชาร์ท. 2555. น้ำขึ้นยกเรือทุกลำให้ลอย?: ผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อวิถีชีวิตและสิทธิมนุษยชนในเมืองเวซอง ประเทศพม่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกข้อมูลจากการถอดบทเรียนจากโครงการวิจัยย่อย

คำชี้แจง มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนในการวิจัยครั้งนี้ จึงได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์แนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านการท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ของพื้นที่ชุมชนเกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร ชุมชนบ้านถ้ำเสือ จังหวัดกระบี่ และชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา โดยจำแนกประเด็นย่อย ดังนี้

- (1) ความเป็นมาของพื้นที่
- (2) นิยามการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- (3) พัฒนาการก่อเกิด
- (4) กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- (5) กิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน
- (6) เป้าหมายการจัดการท่องเที่ยว
- (7) ปัจจัยความสำเร็จ และล้มเหลว
- (8) ปัญหา และอุปสรรค
- (9) ผลกระทบจากการท่องเที่ยว
- (10) ระบบสื่อความหมายในพื้นที่
- (11) บทบาทและสถานภาพร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่
- (12) การประชาสัมพันธ์
- (13) ประสบการณ์รับนักท่องเที่ยว
- (14) เป้าหมายในอนาคต
- (15) การเข้าไปอยู่ในเครือข่าย
- (16) การอยู่ร่วมท่ามกลางกระแส Mass

แบบสอบถาม

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว ณ เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้ด้านสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดขีดความสามารถสูงสุดและขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ในพื้นที่เกาะยาวน้อย

สำหรับนักวิจัย บริเวณที่เก็บแบบสอบถาม.....
 ชื่อผู้เก็บแบบสอบถาม.....วันที่.....
 จำนวนนักท่องเที่ยวขณะเก็บแบบสอบถาม.....คน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. ภูมิลำเนา ท่านเป็นคนจังหวัดใด (โปรดระบุ).....
3. อายุ (โปรดระบุ).....ปี
4. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ประถมศึกษา	☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ 4) อาชีวหรือเทียบเท่า
☐ 5) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	☐ 6) ปริญญาตรี
☐ 7) สูงกว่าปริญญาตรี	
5. อาชีพ

☐ 1) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐ 2) พนักงาน / บริษัทเอกชน
☐ 3) เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	☐ 4) เกษตรกร
☐ 5) นิสิต / นักศึกษา	☐ 6) เกษียณอายุ
☐ 7) รับจ้างทั่วไป	☐ 8) อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. จำนวนสมาชิกที่เดินทางมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวครั้งนี้ (โปรดระบุ).....
คน
7. รายได้เฉลี่ย (บาท)

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2) 10,001 - 20,000 บาท
☐ 3) 20,001- 30,000 บาท	☐ 4) 30,001- 40,000 บาท
☐ 5) ตั้งแต่ 40,000 บาท ขึ้นไป	

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ความต้องการการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

8. สมาชิกที่เดินทางมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวครั้งนี้ คือใคร

- ☐ 1) ครอบครัว ☐ 2) เพื่อน ☐ 3) หน่วยงาน/ศึกษาดูงาน
☐ 4) คนเดียว ☐ 5) บริษัททัวร์ ☐ 6) คนรัก
☐ 7) อื่นๆ

9. ท่านเคยมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่

- ☐ ไม่เคยมาก่อน ครั้งนี้เป็นครั้งแรก
☐ เคยมาแล้ว.....ครั้ง (ไม่รวมครั้งนี้)

ท่านกลับมาท่องเที่ยวที่เกาะยาวน้อยซ้ำเพราะเหตุใด

- ☐ 1) เพราะความสวยงามของธรรมชาติ
☐ 2) เพราะผู้คน ประเพณี และวัฒนธรรม
☐ 3) เพราะที่ตั้ง และการเดินทาง
☐ 4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ก่อน หรือ หลังจากเดินทางมายังเกาะยาวน้อย ท่านมีเป้าหมายในการไปแหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่

- ☐ ไม่มี
☐ มี (โปรดระบุ).....

11. ท่านพักค้างในแหล่งท่องเที่ยวเกาะยาวน้อยหรือไม่

- ☐ ไม่พักค้าง
☐ พักค้าง ระยะสั้น (โปรดระบุจำนวน).....วัน.....คืน
☐ พักค้าง ระยะยาว (โปรดระบุจำนวน).....สัปดาห์/เดือน
 ท่านพักค้างที่ใด ☐ 1) โฮมสเตย์ ที่ดำเนินการโดยชุมชน
☐ 2) โรงแรม/รีสอร์ท/บังกะโล (โปรดระบุชื่อที่พัก).....

12. แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเกาะยาวน้อยที่ทำให้ท่านตัดสินใจมาเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () การบอกต่อจากเพื่อน,ญาติ
 () วิทยุ / โทรทัศน์
 () บริษัททัวร์
 () การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
 () อินเทอร์เน็ต/เฟซบุ๊ก
 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. กิจกรรม/บริเวณที่ท่านประกอบจริง ในการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยว (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) เทียวชมรอบเกาะ ☐ 2) ชมวิถีชีวิตชาวนา
☐ 3) ชมการเลี้ยงกุ้งมังกร/การเลี้ยงปลาในกระชัง ☐ 4) การปลูกหญ้าทะเล
☐ 5) ชมบ่อน้ำจืดธรรมชาติ ☐ 6) การปลูกป่า
☐ 7) เล่นน้ำ/อาบแดด/ชมทัศนียภาพบริเวณหาดป่าทราย
☐ 8) ล่องเรือไปยังเกาะต่างๆ เช่น หมู่เกาะปีละ หมู่เกาะพนักระ หมู่เกาะนอก เป็นต้น
☐ 9) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่อไปนี้มีผลต่อความรู้สึก/การรับรู้ของท่านอย่างไรบ้าง

คำชี้แจง: ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในคำตอบที่ต้องการ

14.1 การรับรู้ของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็น	จริงอย่างยิ่ง	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงอย่างยิ่ง
1. จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดบนเกาะมีมากเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่รองรับ					
2. ชุมชนมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง					
3. ชุมชนมีความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว					
4. สภาพ/บ้านเรือนมีความแออัดต่อการเข้าพักของนักท่องเที่ยว					
5. สภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัย					
6. ทัศนียภาพ/ระบบนิเวศมีความสวยงาม					
7. สิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวได้มาตรฐาน และเพียงพอ					
8. ชุมชนมีกฎ ระเบียบในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยว					
9. วิถีชีวิตของผู้นในแหล่งท่องเที่ยวมีเสน่ห์ชวนให้ท่านสนใจ					
10. แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ โดดเด่นทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม					

14.2 ความพึงพอใจของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยทางการท่องเที่ยว	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	ไม่พึงพอใจ
1. ทัศนียภาพ/ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว					
2. รูปแบบการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่					
3. การรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว					
4. จำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่					
5. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ					
6. การให้ความรู้/คำแนะนำจากคนนำเที่ยวและเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์ในชุมชน					
7. ความมีอัธยาศัย ช่วยเหลือจากชุมชนท่องเที่ยว					
8. การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวของชุมชน					
9. สิ่งก่อสร้างภายในแหล่งท่องเที่ยว					
10. ราคาเหมาจ่ายที่พัก/อาหาร/เรือ					
11. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก					
12. การต้อนรับและการให้บริการโดยรวม					
13. ความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว					
14. ความหลากหลายของฝากของที่ระลึก					
15. ความพึงพอใจโดยรวมในการเดินทางท่องเที่ยวมาเยือนชุมชนแห่งนี้					

14.3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

รายการ	เหมาะสม ดีแล้ว	ควรปรับปรุง (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง)	ไม่มี ความเห็น
1. การให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่ง ท่องเที่ยวในพื้นที่			
2. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว			
3. ท่าเรือ			
4. เรือ			
5. การบริการอาหารและเครื่องดื่ม			
6. การบริการอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม เช่น เรือคายัค หน้ากากดำน้ำ ชูชีพ ฯลฯ			
7. คุณภาพและความสะอาดของสิ่ง อำนวยความสะดวก			
8. ความเพียงพอของน้ำประปาต่อจำนวน นักท่องเที่ยว			
9. สิ่งก่อสร้างภายในแหล่งท่องเที่ยว			
10. ป้ายให้ข้อมูล/ป้ายสัญลักษณ์ และป้าย สื่อความหมาย			
11. การดูแลรักษาความสะอาดของบริเวณ โดยรอบและระบบการกำจัดขยะ			
12. การตกแต่งบริเวณโดยรวม			
13. อื่นๆ (ระบุ).....			

15. ท่านมีค่าใช้จ่ายบนเกาะยาวน้อยประมาณเท่าไร ค่าที่พัก.....บาท/

ค่าอาหารเครื่องดื่ม.....บาท

ค่าเช่ารถ/ค่ารถรับจ้าง.....บาท

ค่าเรื่อน้ำเตี๋ย.....บาท

ค่าเรือข้ามฝาก.....บาท

ค่าอื่นๆ.....บาท

รวมแล้วท่านมีค่าใช้จ่ายบนเกาะยาวน้อยเท่ากับ.....บาท

16. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายของท่านบนเกาะยาวน้อยมีเหมาะสมแล้วหรือไม่

☐ 1) เหมาะสมดีแล้ว

☐ 2) มากเกินไปหรือน้อยเกินไป รวมแล้วควรอยู่ที่ประมาณ.....บาท

17. ท่านรู้สึกว่ามีนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นประมาณกี่คนในบริเวณนี้คน

18. ท่านรู้สึกว่ามีนักท่องเที่ยวบนเกาะยาวน้อยประมาณกี่คน.....คน

19. นักท่องเที่ยวที่ท่านพบเห็นบนเกาะยาวน้อยครั้งนี้ มีจำนวนมากหรือน้อยกว่าที่ท่านคาดการณ์ไว้

☐ 1) น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้

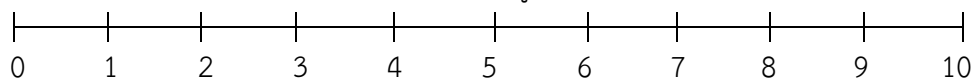
☐ 2) ตรงกับที่คาดการณ์ไว้

☐ 3) มากกว่าที่คาดการณ์ไว้

☐ 4) ไม่ได้คาดการณ์ไว้

20. ท่านมีความรู้สึกอัดอั้นต่อจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นที่ท่านพบเห็นบนเกาะยาวน้อยในระดับใด

(โปรดทำเครื่องหมาย วงกลม ตัวเลขระดับความรู้สึกอัดอั้นของท่าน)

ไม่รู้สึกรัด

ปานกลาง

รู้สึกอัดมาก

21. ท่านคิดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเกาะยาวน้อยพร้อมกันควรจะมีประมาณเท่าไร ที่จะทำให้ท่าน

ไม่รู้สึกรัด.....คน

22. สิ่งใดที่ท่านชอบมากที่สุดในการเล่นท่องเที่ยว (โปรดระบุ)

23. สิ่งใดที่ท่านไม่ชอบมากที่สุดในการเล่นท่องเที่ยว (โปรดระบุ)

24. ท่านคิดว่าจะกลับมาเที่ยวในอนาคตอีกครั้งหรือไม่

- ☐ 1) ไม่กลับ เพราะ.....
- ☐ 2) กลับมาอีก เพราะ.....
- ☐ 3) ไม่แน่ใจ

25. ท่านจะแนะนำ เพื่อน/คนรู้จักให้มาท่องเที่ยวที่เกาะยวน้อยหรือไม่

- ☐ 0) ไม่แนะนำ เพราะ.....
- ☐ 1) จะบอกต่อแนะนำญาติ/ เพื่อนให้มาเที่ยวแน่นอน
- ☐ 2) จะนำไปแนะนำ/รีวิวในทางอินเทอร์เน็ตแน่นอน
- ☐ 3) อื่นๆ (โปรดระบุ)

ขอบคุณอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาในการทำแบบสอบถาม

9. ลักษณะกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่ท่านอยากให้มาท่องเที่ยวที่เกาะยาวน้อยมากที่สุด
- ☐ 1) กลุ่มครอบครัวและกลุ่มเพื่อน ☐ 2) เดินทางมากับบริษัททัวร์
- ☐ 3) คณะศึกษาดูงาน ☐ 3) กลุ่มอบต. /ข้าราชการ
- ☐ 4) อื่นๆ โปรดระบุ.....
10. จำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุดที่ท่านต้องการให้มีพักในบ้านพักของท่านแต่ละครั้ง
(ไม่ทำโฮมสเตย์ไม่ต้องตอบข้อนี้)
- ☐ ต้องการให้มีนักท่องเที่ยว ไม่เกิน.....คน ☐ 0) ก็คนก็ได้ ไม่เป็นปัญหา
11. ท่านคิดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะยาวน้อยพร้อมๆกัน จำนวนมากที่สุดเท่าใดที่ท่าน
ท่านที่รับได้ (ไม่รู้สึกรีดอัด) ประมาณ.....คนต่อวัน
12. ท่านคิดว่าท่านพอใจหรือสามารถจะรับนักท่องเที่ยวอาทิตย์ละกี่วัน
- ☐ 1) รับนักท่องเที่ยวได้ทุกวัน ☐ 2) รับวันเสาร์-อาทิตย์เท่านั้น
- ☐ 3) หยุดรับ 1 วันต่ออาทิตย์ ☐ 4) หยุดรับ 2 วันต่ออาทิตย์
- ☐ 5) รับได้วันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์

ตอนที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อข้อความต่อไปนี้

ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	จำนวนนักท่องเที่ยวมีผลต่อโดยตรงต่อรายได้					
2	นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน					
3	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้การประกอบอาชีพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม					
4	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม เพิ่มมากขึ้น					
5	นักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน					
6	นักท่องเที่ยวที่มากันเป็นจำนวนมาก มักส่งเสียงดังรบกวน					

ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เยาวชนในชุมชนได้พัฒนาทักษะทางด้านภาษา					
8	การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เยาวชน เปลี่ยนวัฒนธรรมการแต่งกายไปจากเดิม					
9	นักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ให้เกียรติสถานที่ และชุมชน					
10	นักท่องเที่ยวไม่ค่อยอุดหนุนร้านค้าของประชาชนท้องถิ่น					
11	นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำให้ คนในชุมชนเข้าถึงทรัพยากรในพื้นที่ได้น้อยลง (หาดทราย ทะเล)					
12	การมีนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนประสบปัญหาการเข้าถึงสาธารณูปโภค (ประปา ไฟฟ้า การคมนาคม)					
13	นักท่องเที่ยวมักเอาขยะเข้ามาทิ้งบนเกาะ					
14	การมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีสถานประกอบการจากภายนอกเข้ามามากขึ้นด้วย					
15	นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ศึกษาเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนมาก่อนที่จะมาท่องเที่ยวในพื้นที่					
16	ปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไปจนเกินกว่าที่ท่านต้องการ					

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. รูปแบบการดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชนของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) โฮมสเตย์ ☐ 2) รถนำเที่ยว ☐ 3) ร้านขายสินค้าชุมชน
☐ 4) ร้านขายของ ☐ 5) ร้านอาหาร
☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจของท่าน ตั้งแต่เริ่มต้น ถึงปัจจุบันปี/เดือน

3. จุดประสงค์ในการดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชนของท่าน

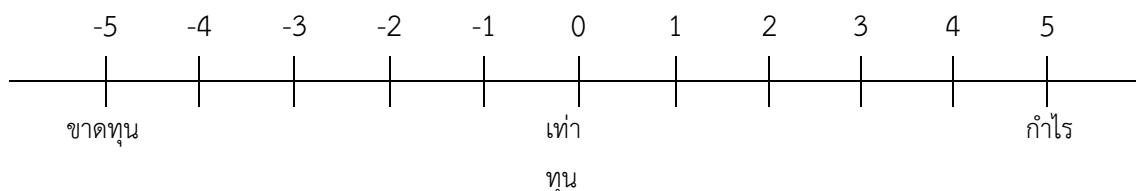
- ☐ 1) เพื่อเป็นรายได้หลักให้กับครอบครัว ☐ 2) เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว
☐ 3) เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ☐ 4) เพื่อพบปะพูดคุยกับนักท่องเที่ยว/คนแปลกหน้า
☐ 5) เพื่อให้ลูกหลานไม่อพยพย้ายถิ่น ☐ 6) เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน
☐ 7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. แรงงานในการดำเนินการท่องเที่ยวของท่านมาจากที่ใด

- ☐ สมาชิกในครัวเรือน จำนวน.....คน ค่าแรงเท่ากับ.....บาท/วัน(เดือน)
☐ จ้างแรงงานภายในชุมชน จำนวน.....คน ค่าแรงเท่ากับ.....บาท/วัน(เดือน)
☐ จ้างแรงงานจากภายนอก (ไม่รวมแรงงานต่างด้าว).....คน
 ค่าแรงเท่ากับ.....บาท/วัน(เดือน)
☐ จ้างแรงงานต่างด้าว.....คน ค่าแรงเท่ากับ.....บาท/วัน(เดือน)

5. ท่านคิดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยที่สุดที่มาพักโฮมสเตย์ต่อครั้ง ที่ท่านสามารถดำเนินการได้โดยไม่ขาดทุน ควรมีจำนวน.....คน/ครั้ง เนื่องจาก.....

6. ปัจจุบันผลการทำธุรกิจของท่านอยู่ในระดับใด

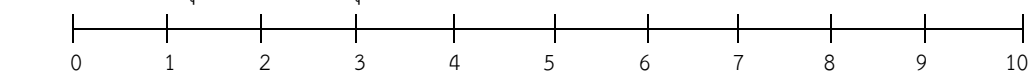

ตอนที่ 3 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวตามการรับรู้ของประชาชนท้องถิ่น (ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับในอดีต (5 ปีย้อนหลัง)

ประเด็นผลกระทบจากการท่องเที่ยว		ผลกระทบทางลบ		ไม่มีผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก		ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		-2	-1	0	1	2	
ด้านสิ่งแวดล้อม							
1	ความเพียงพอ/เพิ่มขึ้นระบบสาธารณูปโภค						
1.1	ระบบไฟฟ้า/ค่าไฟฟ้า						
1.2	น้ำประปา/บาดาล/ค่าน้ำประปา						
1.3	การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกันในชุมชน						
1.4	การขยายพื้นที่บ้านพัก (ต่อเติมบ้านเรือนยื่นออกนอกทะเล/ฝั่งชุมชน)						
2	การเข้าถึงและการคงอยู่ทรัพยากรธรรมชาติ						
2.1	การใช้ประโยชน์						
2.2	การคงอยู่ของทรัพยากร						
3	สภาพภูมิทัศน์						
3.1	ลักษณะทางภูมิทัศน์						
3.2	ปริมาณขยะ						
ด้านสังคม							
4	ประชากรแฝง/นักลงทุนจากภายนอก						
4.1	ผู้ประกอบการภายนอก						
4.2	ผู้อพยพเข้ามาทำงาน						
4.3	แรงงานต่างด้าว						
4.4	การเปลี่ยนมือที่ดินจากชุมชนสู่นายทุน						
5	ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว/สังคม						
5.1	การย้ายถิ่นฐาน (เข้า/ ออก)						
5.2	ความสัมพันธ์ในครอบครัว						
5.3	ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม						
6	ยาเสพติด อาชญากรรม และอุบัติเหตุ						
6.1	การติดยาเสพติด						
6.1	การซื้อขายยาเสพติด						
6.3	การจี้ปล้น ลักขโมย						
6.4	อุบัติเหตุ						

ประเด็นผลกระทบจากการท่องเที่ยว		ผลกระทบ ทางลบ		ไม่มี ผลกระทบ	ผลกระทบ ทางบวก		ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		-2	-1	0	1	2	
7	วัฒนธรรม						
7.1	การแต่งกาย						
7.2	พฤติกรรมและค่านิยม						
7.3	ประเพณีและวัฒนธรรม						
8	ความภาคภูมิใจ (ทรัพยากร/ตนเอง)						
ด้านเศรษฐกิจ							
9	ค่าครองชีพ						
9.1	ราคาสินค้าและบริการ						
9.2	รายได้						
9.3	รายจ่าย						
9.4	หนี้สิน						
9.5	เงินออม						

10. ให้คะแนนความสุขของท่านในปัจจุบัน

ไม่มีความสุข

มีความสุขมาก

แบบสัมภาษณ์

ข้อมูลการกระจายรายได้สู่ชุมชน และการจัดการ

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้ด้านสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ และนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดขีดความสามารถที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อไป

วัน/เดือน/ปี ที่เก็บข้อมูล

ผู้เก็บข้อมูล

ส่วนที่ 1 รายรับ

ลำดับ	รายรับ			
	(1) จากการท่องเที่ยว		(2) อื่นๆ	
	จำนวน	ที่มา	บาท	ที่มา

หมายเหตุ: รายได้จากการท่องเที่ยว เช่น A เรือนำเที่ยว/ไกด์นำเที่ยว

B โฮมสเตย์

C อาหาร/เครื่องดื่มที่ไม่รวมในโฮมสเตย์

D จำหน่ายผลิตภัณฑ์/ของที่ระลึก/ร้านของชำ/

E อื่นๆ

รายรับอื่นๆ เช่น

ก รับจ้าง

ข. การทำเกษตร (มะพร้าว/นาข้าว/ฯลฯ)

ค. จำหน่ายสินค้า เพื่อการอยู่อาศัย

ง. อื่นๆ

ส่วนที่ 2 รายการจ่าย

รายการจ่ายเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว									
วัตถุดิบอาหาร		จ้างแรงงาน		ปรับปรุงที่พัก/ เครื่องมือเครื่องใช้ใน กิจการ		ส่งเงินกู้		ค่าน้ำ/ค่าไฟ	น้ำมัน เชื้อเพลิง
จำนวน	ที่มา	จำนวน	ที่มา	จำนวน	ที่มา	จำนวน	ที่มา	จำนวน	จำนวน

รายการจ่ายอื่นๆ			
หนี้สิน		ครัวเรือน	
จำนวน	ที่มา	จำนวน	ที่มา

ภาคผนวก ข

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ตารางภาคผนวกที่ 1 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนความคิดเห็นต่อผู้มาเยือนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
จำนวนนักท่องเที่ยวมีผลต่อโดยตรงต่อรายได้	.744
นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน	.722
การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้การประกอบอาชีพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม	.703
การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม เพิ่มมากขึ้น	.689
นักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน	.712
นักท่องเที่ยวที่มากันเป็นจำนวนมาก มักส่งเสียงดังรบกวน	.712
การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เยาวชนในชุมชนได้พัฒนาทักษะทางด้านภาษา	.706
การมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ทำให้เยาวชน เปลี่ยนวัฒนธรรมการแต่งกายไปจากเดิม	.724
นักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ให้เกียรติสถานที่ และชุมชน	.735
นักท่องเที่ยวไม่ค่อยอุดหนุนร้านค้าของประชาชนท้องถิ่น	.706
นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำให้ คนในชุมชนเข้าถึงทรัพยากรในพื้นที่ได้น้อยลง (หาดทรายทะเล)	.717
การมีนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนประสบปัญหาการเข้าถึงสาธารณูปโภค (ประปาไฟฟ้า การคมนาคม)	.695
นักท่องเที่ยวมักเอายยะเข้ามาทิ้งบนเกาะ	.688
การมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีสถานประกอบการจากภายนอกเข้ามาเพิ่มขึ้นด้วย	.735
นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ศึกษาเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนมาก่อนที่จะมาท่องเที่ยวในพื้นที่	.731
ปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไปกว่าที่ท่านต้องการ	.718

ตารางภาคผนวกที่ 2 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวจังหวัด
พังงา

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ระบบไฟฟ้า/ค่าไฟฟ้า	.678
น้ำประปา/บาดาล/ค่าน้ำประปา	.669
การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกันในชุมชน	.676
การขยายพื้นที่บ้านพัก (ต่อเติมบ้านเรือนยื่นออกนอกทะเล/ฝั่งชุมชน)	.666
การใช้ประโยชน์	.683
การคงอยู่ของทรัพยากร	.673
ลักษณะทางภูมิทัศน์	.699
ปริมาณขยะ	.694
ผู้ประกอบการภายนอก	.669
ผู้อพยพเข้ามาทำงาน	.678
แรงงานต่างด้าว	.662
การเปลี่ยนมือที่ดินจากชุมชนสู่นายทุน	.674
การย้ายถิ่นฐาน (เข้า/ ออก)	.674
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	.714
ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม	.710
การติดยาเสพติด	.675
การซื้อขายยาเสพติด	.675
การจี้ปล้น ลักขโมย	.680
อุบัติเหตุ	.693
การแต่งกาย	.708

ตารางภาคผนวกที่ 3 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
พฤติกรรมและค่านิยม	.692
ประเพณีและวัฒนธรรม	.715
การดื่มสุรา	.685
ความภาคภูมิใจ (ทรัพยากร/ตนเอง)	.656
ราคาสินค้าและบริการ	.708
รายได้	.694
รายจ่าย	.686
หนี้สิน	.688
เงินออม	.699

ตารางภาคผนวกที่ 4 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนการรับรู้ของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
The island is severely occupied by many tourists.	.627
Local community does well PR about tourism on the island.	.649
There are a lot of great activities provided by local residents.	.653
Houses and accommodations are overcrowded for tourists.	.744
Tourist places are clean and safe.	.721
The island is filled with stunning scenery and ecology.	.723
There are good public services and facilities for visitors.	.665
Tourists behavior is watched and controlled by local communities.	.657
Lifestyle of local residents are very attractive.	.663
Tourist attraction shows natural and cultural tourism.	.695

ตารางภาคผนวกที่ 5 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนความพึงพอใจของท่านต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
แหล่งท่องเที่ยว

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Information about visitor attractions provided by authorities	.819
Accessibility to tourist attractions	.822
Land and water transport	.816
Water vehicles	.816
Food and beverage	.814
Outdoor equipment rentals	.865
Condition and cleanliness of public facilities	.825
Fresh water supply	.831
Buildings around tourist spots	.851
Traffic signs and symbols for tourist destination	.820
The maintenance of cleanliness at tourist spots	.863
Cleanliness and neatness around the island.	.819
other	.836

ตารางภาคผนวกที่ 6 ความน่าเชื่อถือข้อคำถามส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Scenery and natural attraction	.852
Travel activities from local communities	.843
Tourist attraction sites are neat and clean.	.848
Visitor numbers	.855
Tourist behavior	.851
Tourist information provided by tour guide, homestay owner or local people.	.845
Manners of local residents	.850
Security and safety at visitor attractions	.843
Buildings around tourist spots	.842
travel costs (accommodation / food / transportation)	.848
public facilities and services	.842
receiving guests, welcoming guests and services	.839
Accessibility to tourist attractions	.839
Varieties of souvenirs	.841
Overall satisfaction of your visit	.841

**สรุปประเด็นการประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดตัวชี้วัดระดับผลกระทบสูงสุด
ที่สามารถยอมรับได้ในพื้นที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย**

ภายใต้โครงการวิจัยเรื่องการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถ
รองรับได้ด้านสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่ชุมชนท่องเที่ยวเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา
วันที่ 18 กันยายน 2561

ณ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

จากการประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดตัวชี้วัดระดับผลกระทบสูงสุดที่สามารถยอมรับ
ได้ในพื้นที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ณ ชมรมการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

ภาพการประชุมรับฟังความคิดเห็น เพื่อกำหนดตัวชี้วัดระดับผลกระทบสูงสุดที่สามารถยอมรับได้

โดยในช่วงแรก นักวิจัยได้ชี้แจงตัวชี้วัดที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร และข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ โดยแบ่งเป็น 10 ข้อย่อย ดังนี้

- 1) ด้านสังคมจิตวิทยา ได้แก่ การรับรู้ถึงความแออัด ความพึงพอใจรวม และความรู้สึกปลอดภัย
- 2) ด้านสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ การรับรู้ถึงความแออัด ความสุขของคนในชุมชน และผลกระทบจากการท่องเที่ยว
- 3) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ที่เพิ่มขึ้น การหมุนเวียนเศรษฐกิจในชุมชน จำนวนผู้ใช้ประโยชน์ต่ำสุดที่ยอมรับได้ในเชิงการสร้างรายได้ และสัดส่วนการจ้างงาน

ในการประชุมชี้แจง นักวิจัยได้แสดงจำนวนผลการประเมินเบื้องต้นจากการสำรวจข้อมูลให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ และร่วมกันกำหนดรายละเอียดในแต่ละตัวชี้วัด โดยในภาพรวมที่ประชุมมีมติ

ให้คงตัวชี้วัดไว้ 3 ด้าน 10 ข้อ เช่นเดิม โดยมีการเปลี่ยนแปลงระดับความปลอดภัย หรือระดับผลกระทบสูงสุดที่ยอมรับได้ ดังนี้

1) ด้านสังคมจิตวิทยา

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	หน่วยการวัด	ระดับความปลอดภัย		ต่ำสุด – สูงสุด	คำอธิบาย
		นักวิจัย นำเสนอ	มติที่ ประชุม		
- การรับรู้ถึง ความแออัด	ระดับการรับรู้	6	4	0 – 10	ค่ามัธยฐาน (Median) ความรู้สึกแออัดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 6 จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้
- ความพึง พอใจรวม	ระดับความพึง พอใจ	3	4	1 – 5	ค่ามัธยฐาน (Median) ความพึงพอใจมากกว่าหรือเท่ากับ 3 (พึงพอใจปานกลาง) จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้
- ความรู้สึก ปลอดภัย	ระดับ ความรู้สึก ปลอดภัย	4	4	1-5	ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความรู้สึกปลอดภัย เท่ากับ 4 (ปลอดภัยมาก) จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้

2) ด้านสังคมวัฒนธรรม

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	หน่วยการวัด	ระดับความปลอดภัย		ต่ำสุด – สูงสุด	คำอธิบาย
		นักวิจัย นำเสนอ	มติที่ ประชุม		
การรับรู้ถึง ความแออัด	ระดับการรับรู้	6	6	0 – 10	ค่ามัธยฐาน (Median) ความรู้สึกแออัดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 6 จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้
ความสุขของคนในชุมชน	ระดับการ ความสุขใน ภาพรวม	6	5	0 – 10	ค่ามัธยฐาน (Median) ความสุขมากกว่าหรือเท่ากับ 6 จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้ประโยชน์ปัจจุบันมีค่าเข้าใกล้หรืออยู่ที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้
ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	ระดับ ผลกระทบ		(-1)	(-2) – (+2)	ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลกระทบจากการท่องเที่ยวมากกว่าหรือเท่ากับ 0 (ไม่มีผลกระทบ) จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้

3) ด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยชี้วัดผลกระทบ	หน่วยการวัด	ระดับความปลอดภัย		ต่ำสุด – สูงสุด	คำอธิบาย
		นักวิจัยนำเสนอ	มติที่ประชุม		
รายได้ที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา 1 ปี	N/A	50 %	0 - 100	- การเพิ่มขึ้นของรายได้ครัวเรือนมากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 50 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (ย้อนหลัง 1 ปี) จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้
การหมุนเวียนเศรษฐกิจชุมชน	ร้อยละการหมุนเวียนรายได้ภายในชุมชน	N/A	70 %	0 - 100	- การหมุนเวียนเศรษฐกิจภายในชุมชน มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 70 (ย้อนกลับ 1 ระดับ) จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้
จำนวนผู้ใช้ประโยชน์ต่ำสุดที่ยอมรับได้ในเชิงการสร้างรายได้	กำไรที่ได้รับจากการท่องเที่ยว	N/A	150,000 บาทต่อปี		- กำไรจากการท่องเที่ยว มากกว่าหรือเท่ากับ 150,000 บาทต่อปี จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้
สัดส่วนการจ้างงาน	ร้อยละการจ้างงานภายในท้องถิ่น (เกาะยาวน้อย)	N/A	100%	0 - 100	- สัดส่วนการจ้างงานภายในท้องถิ่น (เกาะยาวน้อย) มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 100 จัดว่าอยู่ในระดับที่ขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับได้ (คิดเฉพาะส่วนงานประจำ ไม่รวมงานก่อสร้าง)